

TRANSILVANIA

PARTEA OFICIALĂ.

Convocare.

În sensul §§ 21 și 25 din statutele „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ se convoacă adunare generală extra-ordinară în Sibiiu pe zilele 10 și 11 Martie 1897, stilul nou, pe lângă următoarea

Programă:

Mercuri, în 10 Martie:

Ședința I, cu ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței la 4 oare după amiazi;
2. Raportul comitetului central relativ la statutele cele noue și în special relativ la modificarea titlului Asociațiunii, în firul rescriptului ministeriului regesc de interne dto 6 Ianuarie a. c. Nr. 1310 Pres.;
3. Numirea unei comisiuni pentru censurarea raportului și prezentarea unui proiect de conclus.

Joi, în 11 Martie:

Ședința II, cu ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței la 10 oare a. m.;
2. Verificarea procesului verbal din ședința precedentă;
3. Raportul comisiunii numite în ședința I.;
4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal din ședința II.
5. Încheierea ședinței.

Sibiiu, din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 4 Februarie 1897.

I. M. Moldovan m. p.,
president.



Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretar II.

Nr. 55—1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 14 Ianuarie 1897.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-preș. Asociațiunii.

Membri prezenți: Z. Boiu, Dr. A. Brote, P. Cosma, I. Hannia, I. Papiu, L. Simonescu, I. St. Șuluțiu și Nicolau Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. C. Diaconovich.

2./535—1896.

Domnul vicepresident Dr. Ilarion Pușcariu, ca delegatul comitetului la școala de fete, recercat cu concludul din 24 Novembre 1896 de a lămuri unele puncte din protocolul *conferenței corpului didactic* din 31 Octobree 1896, înaintează procesul verbal al conferenței corpului didactic, ținută sub presiul seu la 28 Novembre 1896.

Pe baza deslușirilor cuprinse în acest protocol și a propunerilor delegatului:

1. Se aproabă propunerea conferenței de sub Nr. 2 al protocolului, că adecă îndată după încheierea unui an școlar să se pertracteze în conferență prin corpul didactic împărțirea obiectelor de învățământ după pregătirea și predilecțiunea, ce o are fiecare în studii; tot atunci să se facă și împărțirea oarelor de lecțiuni căutând, ca numărul oarelor de lecțiuni să fie pentru fiecare cât se poate egal, afară de director, care nu e obligat a primi asupra sa mai mult de 18 oare.

Spre acest scop la împărțire nu se face deosebire între oarele din cursul ordinar și cel complementar și remunerația, ce se da până acum numai la unii învățători, cari aveau oare în cursul complementar, să se distribue pe viitor egal între învățători fără privire la aceea, că au sau nu oare și în cursul complementar. Planul de împărțire a obiectelor de învățământ și a oarelor de lecțiuni după învățători se așterne comitetului încă în decursul lunei lui Iuliu a fiecărui an spre aprobare.

2. Se ia la cunoscință decisiul conferenței de sub Nr. 4 al protocolului, după care nu se primesce propunerea învățătoarei Eugenia Iovescu, privitoare la restringerea lucrului de mână.

3. Se aproabă decisiul conferenței de sub Nr. 5 al protocolului, privitor la admiterea a două modificări în ordinea de casă.

4. Directorul școlii se îndrumă a admite în conferență la pertractare propunerile, ce se fac la obiect din partea singuraticilor membri ai conferenței și să dea loc la protocol propunerilor făcute, chiar dacă au fost respinse la votare (§. 8 și 13 Regul. intern).

5. Referata asupra rapoartelor direcțiunii școlii în sîmul Comitetului are să o facă secretarul I. al Asociațiunii, pe câtă vreme secretarul II este însuși directorul școlii.

3./33.

Se presentă actul, dto 4 Ianuarie 1897, despre *scontrarea cassei* Asociațiunii, săvîrșită la data numită de vice-președintele Asociațiunii Dr. Ilarion Pușcariu, însoțit de membrul comitetului dl Onoriu Tilea, și se constată, că starea cassei e în deplină consonanță cu cărțile cassei, de asemenea consună efectele fondurilor Asociațiunii cu scontrul efectelor purtat în deplină regulă.

Spre scire.

4./35.

Oficiul de cassă al Asociațiunii presentă cu data 31 Decembre 1896, consemnarea membrilor Asociațiunii, cari au solvit taxa în decursul părărirului ultim din 1896.

Spre scire avînd a se publica în foaia Asociațiunii.

5./36.

Același oficiu presentă cu data 31 Decembre 1896, rațiociniul despre ajutoarele primite pentru învățăceii meseriași pro 1896.

Afîndu-se în deplină regulă se aproabă.

6./60.

Din presidiu se face propunerea: să se urce *simbria servitorului* de cancelarie al Asociațiunii dela 15 fl. la 20 fl. pe lună.

Se primesce și asemenea la cassă spre solvire cu începutul anului 1897.

7./9.

Se presentă contul firmei I. C. Berger, despre fl. 45 pentru 18 scaune à 2 fl. 50 cr. comandate pentru cancelariile Asociațiunii.

Se asemează la cassă spre solvire.

8.

Se presentă *Indicele alfabetic* despre publicațiunile revistei „Transilvania“ (Anul I—XXV), despre Actele și Analele Asociațiunii transilvane, compus de bibliotecarul Asociațiunii dl Nicolau Togan, și tipărit după foaia Asociațiunii în 200 exemplare.

Se ia act și se exprimă mulțămită dlui N. Togan, iar indicele se depune în bibliotecă, însărcinându-se biroul a expeda câte un exemplar diarelor române.

9.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: I. Hannia, L. Simonescu și I. St. Șuluțiu.

Ședința se încheie.

Dr. **Ilarion Pușcariu** m. p.,
vice-președinte.

Dr. **C. Diaconovich** m. p.,
secretar I.

S'a verificat. Sibiiu, 25 Ianuarie 1897.

I. St. Șuluțiu m. p.

L. Simonescu m. p.

I. Hannia m. p.

Nr. 56—1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută în Sibiiu la 21 Ianuarie 1897.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-preș. Asociațiunii.

Membri prezenți: Z. Boiu, P. Cosma, Dr. C. Diaconovich, I. Hannia, I. Papiu, L. Simonescu și N. Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. V. Bologa.

10./48.

Direcțiunea școlii civile de fete înaintează protocolul conferinței corpului didactic, ținută la 30 Decembre 1896.

Se ia spre scire.

11 /49.

Direcțiunea școlii civile de fete înaintează procesul verbal din conferența corpului didactic ținută la 16 Ianuarie 1897 și cere aprobarea concludului Nr. 48, care sistează examenele semestrale prescise în §. 8. al „Statutului de organizare al școlii civile de fete“.

Corpul didactic își bazează concludul pe motivul, că noul Regulament ministerial referitor la examene nu prescrie examenele semestrale.

Deoarece-ce corpul profesoral nu a adus nici un motiv meritorice pentru aceea, că sistarea examenelor semestrale ar fi în interesul instrucțiunii, ci și-a basat concludul pe un motiv pur formal, care însă nu are nici un temei, pentru-că §. 8 al statutului de organizare nu este în contradicere cu regulamentul ministerial Nr. 5009/1895,

concludul Nr. 48 al conferenței corpului didactic din 16 Ianuarie a. c. nu se aprobă, ci direcțiunea școlii civile de fete se îndrumă ca, cu privire la examenele semestrale să procedă conform dispozițiilor §. 8 din Statutul de organizarea; — în celelalte procesul verbal se aprobă.

12./367. 1896.

Direcțiunea *despărțământului din Blaj* așterne, cu data 15 August 1896, protocolul adunării generale a despărțământului, ținută în Mihalț la 9 August 1896.

Din cuprinsul protocolului se constată următoarele:

1. s'a luat spre scire raportul despre activitatea comitetului pe anul de gestiune 1895/6 și al cassarului pe acelaș an, constatându-se un sald activ de fl. 12.—.

2. s'a cetit disertațiunea: „despre diferitele soiuri de cucuruz“, de prof. I. F. Negruțiu;

3. s'a exprimat dorința adunării generale ca să îngrijască comitetul central la vreme de publicarea unei edițiuni populare a „Enciclopediei române“;

4. s'au incassat următoarele taxe:

- | | |
|--|----------|
| a) dela 10 membri ordinari vechi taxa pro 1896 | fl. 50.— |
| b) dela 4 membri noi și anume dnii: Ariton Popa, preot în Bucium-Șasa; Ioan Horșa, adminis. prot. în Bîa; George Pop, preot în Mihalț și Ioan Radu, econom în Ujfalău. à 5 fl. „ | 20.— |
| c) pentru diplomă dela un membru | „ 1.— |
| d) dela 20 membri ajutători à 1 fl. | „ 20.— |
| e) diverse donațiuni | „ 6.54 |

Total fl. 97.54

5. pentru lucrurile de mână femeiesci, expuse la expoziția aranjată din incidentul adunării generale, s'a votat premiul prim de 8 coroane dșoarei Veronica Hulea din Cisteiu; la 13 țerance premii de câte 4 coroane, iar mențiuni onorabile s'au votat dnelor: Ana Pop, Maria Pataki și dșoarei Iuliana Botian;

6. s'a încredințat comitetului fixarea locului (Blaj sau Veza) pentru ținerea viitoarei adunări generale a despărțământului;

7. pentru adunarea generală din Lugos s'au numit delegați dnii: Br. Hodoș și A. C. Domșa.

În legătură cu acest raport direcțiunea așterne cu data 20 Decembrie 1896 fl. 198.— taxa pro 1896 dela 39 membri ordinari din acel despărțământ și pentru diplome dela dnii: I. Istadie, Ariton Popa și I. Radu din Uifalău.

Protocolul adunării generale servește spre plăcută scire: taxele de membri și pentru diplome fl. 198.— s'au primit la cassa centrală; membrii noi înscriși, anume dnii: Ariton Popa, preot în Bucium-Șasa; Ioan Horșa, adm. prot. în Bia; George Pop, preot în Mihalt, și Ioan Radu, econom în Uifalău, s'au declarat membri ordinari ai Asociațiunii în adunarea generală din Lugos și s'au provădut cu diplome.

13./531 1896.

Comisiunea administrativă a comitatului Sibiiu comunică, cu data 9 Novembre 1896 Nr. 1196, ordinațiunea ministerului de culte și instrucțiune publică dto 15 Septembrie 1896 Nr. 48,869, prin care normează modalitățile privitoare la incassarea competenței anuale à 15 cr. de elev pentru fondul regnicolar de pensiune și anume:

1. competența numită să se incasseze la începutul anului școlar, cu ocasiunea înmatriculărilor, dela fiecare elev obligat a cerceta școala de toate țiilele, în cas de paupertate însă sau în cas de generală dispensare dela didactru, suma ce nu s'ar pute încassa dela părinți, se dă voie, în sensul §. 4 art. de lege XXXVIII din 1868, să se acopere din banii ce s'au incassat ca pedeapsă pentru absențiile dela școală, în proporția numărului elevilor înmatriculați;

2. competențele incassate să se aștearnă în fie-care an până la finea lui Februarie la cassa oficiului regesc de dare concernent pe lângă contrachitanță;

3. pentru înlesnirea incassărilor se pune în vedere introducerea sistemului de a se fixa după media celor 5 ani din urmă o sumă generală pentru fondul regnicolar de pensiune, în sensul căruia susținătorii de școale se obligă a solvi, în locul competenței à 15 cr. de elev, o

sumă anuală corespunzătoare, rămânându-le în acel cas dreptul să încasseze înșiși competența à 15 cr. de elev, dacă află necesar;

4. în fine se invită susținătorii de școale să decidă în merit, dacă competențele numite, în sensul §. 10 art. de lege XLIII/1891, doresc să se încasseze și pe viitor an de an, după fie-care elev obligat a frecventa școala de toate zilele, sau doresc a stabili din când în când o sumă generală în acel scop, după cheia propusă de ministeriu, care sumă apoi se va introduce în bugetul fie-cărui an, iar despre eventualul conclud să se raporteze până la finea lui Ianuarie 1897;

5. cu privire la anii școlari 1892/3, 1893/4, 1894/5 și 1895/6 se constată, că dela școala civilă de fete a Asociațiunii s'a așternut regulat în fie-care an competența prescrisă pentru fondul regnicolar de pensiune la oficiul regese de dare din Sibiiu și anume:

În 1892/3 după 85 eleve fl.	12.75
„ 1893/4 „ 72 „ „	10.80
„ 1894/5 „ 78 „ „	11.70
„ 1895/6 „ 72 „ „	10.80

Ordinațiunea ministerială se predă direcțiunii dela școala civilă de fete a Asociațiunii pentru scire și acomodare; cu privire la încassarea competenței de 15 cr. dela fiecare elevă, se susține usul de până aci, adecă direcțiunea școalei să încasseze competența dela fiecare elevă la începutul anului școlar cu ocasiunea înmatriculării.

14./543 1896.

Direcțiunea *despărțământului din Sebeșul săsesc* așterne, cu data 9 Decembre 1896 Nr. 3, protocolul adunării generale a despărțământului, ținută în comuna Săsciori la 15 Novembre 1896, dimpreună cu protocolul comitetului cercual din ședința dela 25 Novembre 1896, și 101 fl. taxe de membri.

I. Din cuprinsul protocolului adunării generale se constată următoarele:

1. s'a luat spre scire raportul comitetului despre activitatea sa din anul precedent, și al cassarului, votându-li-se absolutoriu;

2. s'au încassat taxe:

a) dela 19 membri ordinari vechi pro 1895 și 1896 — fl.	100,—;
b) pentru diplome „	1.—;
c) dela membri ajutători „	29.75;

Suma fl. 130.75,

din care fl. 101 s'au expedit la cassa centrală, iar fl. 29,75 s'au reținut la cassa despărțământului cu scop de a se împărți ajutoare la învățace săraci dela măestrie;

3. adunarea generală află consult a avisa comitetul central să încasseze taxele dela membrii restanțieri din acel despărțământ prin mandat postal, ca în trecut;

4. s'a încredințat comitetului cercual numirea delegaților pentru adunarea generală din 1897;

II. Din cuprinsul protocolului comitetului cercual se vede, că dl Dr. Pompiliu Isac a abdis din postul de director al despărțământului și s'a ales director substituit, până la viitoarea adunare generală cercuală, dl Sergiu Medean, exprimându-se fostului director mulțămită protoco-lară pentru interesul dovedit față de Asociațiune în timpul cât a condus acel despărțământ.

Protocolul adunării generale și al comitetului cercual se iau spre scire cu aprobare; taxele de membri și pentru diplomă fl. 101.— s'au primit la cassa centrală; reținerea sumei fl. 29.75, pentru ajutorarea învățăceilor meseriași, se încuviințează; direcțiunea despărțământului se rețearcă să înainteze pe viitor budgetul despărțământului pentru aprobare.

15./547 1896.

Venerabilul *consistoriu archidiecezan din Sibiu* notifică, cu data 6 No-vembre 1896 Nr. 7334, că aprețiând măsurile luate pentru editarea unei Enciclopedii populare a recomandat procurarea ei oficiilor protopres-biterale și parochiale cu deosebire pentru bibliotecile școlare, și trimite totodată fl. 15.— prețul abonamentului pentru un exemplar pe seama bibliotecii arhiepiscopiei române-ortodoxe din Sibiu.

Hârtia Venerabilului Consistoriu archidiecezan se ia spre scire cu mulțămită pe lângă observarea, că prețul abonamentului fl. 15.— s'a predat editoru-lui Enciclopediei și s'a dispus trimiterea exemplar-ului abonat.

16./548 1896.

Direcțiunea *despărțământului din Murș-Ludoș* așterne, cu data 17 Decembre 1896, protocolul ședinței comitetului cercual din 6 Decembre 1896, din care se constată următoarele:

1. s'a compus respective rectificat lista membrilor Asociațiunii din acel despărțământ;

2. se cere învoirea comitetului central ca să fie considerați unii în-vățători din acel despărțământ numai de membri ajutători cu taxa anu-ală de 1 fl. din cauza multelor neajunsuri materiale;

3. se cere învoirea comitetului central pentru ca membrii ordinari restanțieri, înscriși dela 1891 încoace, fără să fi primit diplomele, să fie considerați de membri ordinari ai Asociațiunii începând numai cu anul

1897, obligându-se și la solvirea taxei numai dela acea dată, ca să se evite pierderea taxelor pentru totdeauna;

4. s'a luat spre scire cercularul comitetului central privitor la sistarea diurnelor pentru delegații despărțemintelor;

5. s'au luat dispoziții pentru înființarea de agenturi comunale pe teritoriul despărțemintului;

6. s'au luat dispoziții pentru răspândirea abonamentelor la „Enciclopedia română“;

7. s'au încasat dela adunarea generală încoace, din 4 August 1896, următoarele taxe:

a) dela un membru ordinar vechiu pro 1896 fl. 5.—

b) dela doi membri ajutători à 1 fl. . . . „ 2.—

Suma fl. 7.— reținută la cassa

despărțemintului;

8. s'a luat act despre taxele restante dela mai mulți membri și s'a decis să fie provocați la achitarea taxelor restante;

9. se recomandă comitetului central spre aprobare cererea verbală a dlui Vasiliu Hodoș, preot în Iclandul mare, pentru-ca să fie primit membru pe viață al Asociațiunii, obligându-se a depune la cassa centrală o acțiune în valoare nominală de 50 fl. dela institutul de credit „Arieșana“, care fructifică deja la an 3 fl.;

10. s'au făcut dispoziții pentru sporirea numărului membrilor Asociațiunii în acel despărțemint;

11. se recomandă comitetului central ca să se cetească pe viitor în adunările generale ale Asociațiunii numele delegaților despărțemintelor și să se publice consemnarea lor și în foaia Asociațiunii;

12. se cer statutele Asociațiunii în mai multe exemplare, dacă se poate pentru toți membrii din acel despărțemint.

Protocolul ședinței comitetului cercual se ia spre scire; ad pct. 9, se observă în special, că taxa pentru membri pe viață e 100 fl. solviți odată pentru totdeauna, prin urmare și în hârtii de valoare aceasta sumă se cere pentru înscrierea de membri pe viață, dela care sumă comitetul central nu poate dispensa pe nimeni; ad. pct. 12. se observă, că îndată ce va urma aprobarea statutelor celor nouă ale Asociațiunii, numai decât se vor lua dispoziții ca să se tipărească și expedeze după trebuință la fiecare despărțemint.

17./549. 1896.

Dl Dr. Vasile Preda, avocat în Câmpeni, cu provocare la concludul din 10 Decembre 1896 Nr. prot. 241, așterne toate actele, ce i-s'au în-

credințat ca plenipotențiatului Asociațiunii în cauza vinderii realităților din *lăsământul* fericitului *Avram Iancu*, dimpreună cu contractul de chirie în 2 exemplare, încheiat pe 6 ani cu dl Iosif Gomboș, învățător în Vidra de sus, pentru casa Iancului, și părerea sa relativ la vinderea numitelor realități, rugând pe comitet să împuternicească o altă persoană cu regularea afacerii realităților după fericitul *Avram Iancu*.

În firul acestora se prezintă comunicatul dlui Iosif Gomboș din Vidra de sus, dto 7 Ianuarie a. c., prin care se dau deslușirile necesare în această afacere, pe lângă propuneri concrete privitor la administrarea averii Asociațiunii dela *Avram Iancu*.

Abdicarea dlui Dr. V. Preda, avocat în Câmpeni, se ia spre scire; contractul de chirie, încheiat pe 6 ani pentru casa Iancului cu dl Iosif Gomboș din Vidra de sus, se ratifică, având a se comunica într'un exemplar respectivului; afacerea reclamării celor 32 galbini din comoara descoperită pe moșia Asociațiunii din Vidra de sus se încredințează dlui Dr. George Popescu, avocat în Turda; abdicarea arândei realităților, cu data 31 Decembre 1896, de către fostul arendator Iosif Iancu a Popii din Vidra de sus, se primesce; arândarea de nou pro 1897 se încredințează dlui Iosif Gomboș, învățător în Vidra de sus, să o efeptuiască în numele acestui comitet pe calea, ce va găsi-o mai acomodată împrejurărilor locale, iar despre rezultat să raporteze aici, pe lângă așternerea contractului de arândă, spre aprobare; în fine, pentru-ca în decursul acestui an să se poată lua dispoziții pozitive relativ la vinderea realităților din *lăsământul* numit — afară de casa Iancului — se încredințează membrii Asociațiunii din Vidra de sus, anume dnii: Mihail Gomboș, proprietar și Iosif Gomboș, învățător, dimpreună cu un reprezentant al comitetului parochial, ca să se constituie în comisiune, să statorească de nou prețul pământurilor din *lăsământul* lui *Avram Iancu* și să aștearnă aici raportul seu pentru ulterioarele dispoziții necesare.

IS. 551. 1896.

Dirrecțiunea *despărțământului din Blaj* așterne, cu data 20 Decembre 1896 Nr. 21, protocolul ședinței comitetului cercual dela 8 Novembre

1896 dimpreună cu două exemplare din broșura: Cum trebuie să cultivăm cucuruzul, ca să rodească mai bine? disertațiune rostită de dl Ioan F. Negruțiu la adunarea generală a despărțământului, ținută în comuna Mihălț la 9 August 1896, cu privire la care s'a decis să se împărțească gratuit în sinul poporului nostru din acel despărțământ.

Spre scire cu aceea, că broșura s'a depus în biblioteca Asociațiunii.

19./552. 1896.

Domnul Dumitru Banciu, cassarul *despărțământului din Seliște*, așterne, cu data 25 Decembre 1896, următoarele taxe:

- | | |
|--|----------|
| a) dela 3 membri ordinari vechi pro 1896 | fl. 15.— |
| b) dela membrul nou înscris, dl Dionisiu Iuga, notar în Rod, „ | 5.— |
| c) dela 5 membrii ajutători pro 1896 | „ 5.— |
| d) pentru 3 exemplare, „Povești din Popor“, vândute în Aciliu prin dl învățător N. Iosif | „ 1.50 |

Suma fl. 26.50

din care fl. 21.50 s'au expedit la cassa centrală, iar taxele dela membrii ajutători fl. 5 s'au reținut la cassa despărțământului.

Se constată primirea sumei fl. 21.50 la cassa centrală, iar dl Dionisiu Iuga, notar în Rod, se declară membru ordinar al Asociațiunii și se prevede cu document de legitimare până la viitoarea adunare generală.

20./554. 1896.

Direcțiunea *despărțământului din Mediaș* așterne, cu data 25 Decembre 1896, protocolul ședinței comitetului cercual din 15 Octobree 1896 și cererea dlor: I. Botezan și E. Câmpian din Agârbiciu pentru ca să se dăruiască pe seama bibliotecii populare din Agârbiciu eventuale opuri disponibile în acel scop din biblioteca Asociațiunii.

Din cuprinsul protocolului se constată următoarele:

1. s'a reconstituit comitetul despărțământului alegându-se secretar dl Dr. I. Ivan și cassar dl Alexandru Suciu;

2. s'a prezentat rațiociniul despre incassările dela adunarea generală și spesele împreunate cu aceea și s'a constatat, că au incurs:

- | | |
|---------------------------------------|----------|
| a) taxe dela membri ordinari . . . | fl. 50.— |
| b) taxe dela membri ajutători . . . | „ 17.50 |
| c) venitul curat dela petrecere . . . | „ 63.89 |

Suma fl. 131.39

Din această sumă s'a decis să se expedeze la cassa centrală fl. 50., iar taxele dela membri ajutători fl. 17.50 cu jumătate suma din venitul curat al petrecerii și anume fl. 49.44 să se rețină pentru trebuințele despărțământului; cealaltă jumătate din venitul curat al petrecerii s'a decis

să se distribuie în doue părți egale à 15.97 la cele doue școale românești din Mediaș;

3. s'a statorit budgetul despărțământului pe anul de gestiune 1896/7 anume :

I. Întrate nu s'au specificat.

II. Eșite:

a) spese de birou fl. 15.—

b) pentru un exemplar din Enciclopedia română „ 15.—

Suma fl. 30.—

4. s'au luat măsuri pentru împrocuesuarea debitorilor despărțământului, după-ce la repețite provocări n'au satisfăcut;

5. s'a luat spre plăcută scire hârtia comitetului central privitoare la adunarea generală a Asociațiunii, ce se va ține anul acesta în Mediaș, în care scop s'au luat dispoziții pentru pregătirile necesare.

Protocolul ședinței comitetului cercual se ia spre scire cu aprobare pe lângă următoarele: taxele de membri să se aștearnă la cassa centrală; în budgetul despărțământului să se specifice pe viitor și intratele.

Cererea dlor I. Botezan și E. Câmpian se încuviințează și se însărcinează biroul a le expeda eventualele publicațiuni disponibile din biblioteca Asociațiunii, pentru biblioteca populară română din Agârbiciu. Iar pentru viitor, dacă doresc a primi mai departe foaia Asociațiunii, să înființeze agentură comunală și să expedeze aici prețul abonamentului de 3 fl. pe an.

21./3.

Domnul Dr. G. Vuia, medic în Arad, cu provocare la concludus nostru din 10 Decembre 1896 Nr. 518, retrimite elaboratul dlui Simeon Stoica „*Dietetica populară*“ pe lângă observările sale și părerea sa, că lucrarea se poate premia și da în tipar, căci de sigur autorul va îngriji, ca lucrarea să se presente cât se poate de corectă în toată privința, înaintea publicului cetitor.

Luându-se în considerare părerea dlui recensent se votează autorului suma de 300 fl. ca ajutor întru acoperirea speselor de tipar, în sensul concludusului acestui comitet dto 5 Martie 1896 Nr. prot. 58, ceea-ce se va asemna la cassă spre solvire îndată-ce autorul va presenta elaboratul tipărit.

22./7.

Tinerul *Cornel Dascâl*, învățăcel cojocar în Murăș-Oșorhei, așterne chitanță pentru ultima rată pro 1896 din ajutorul primit dela Asocia-

țiune și, terminând cursul învățământului cu finea anului 1896, mulțămese pentru ajutorul, ce i-s'a dat.

Spre scire cu aceea, că chitanța s'a predat oficiului de cassă spre achitare, iar ajutorul de 25 fl. la an se declară vacant, având a se publica ocașional concurs pentru conferirea lui.

23./8.

Direcțiunea *despărțământului din Seliște* așterne, cu data 2 Ianuarie a. c. protocolul ședinței comitetului cercual din 26 Decembre 1896, din care se constată următoarele:

1. s'au făcut dispoziții pentru incassarea taxelor de membri;
2. s'a statorit budgetul despărțământului pe anul de gestiune 1896/7 și anume:

I. Întrate:

a) taxe dela membrii ajutători fl. 60.—

II. Eșite:

a) spese de birou fl. 10.—

b) procurare de cărți pentru bibliotecile populare „ 20.—

c) depuneri la cassa de păstrare în Seliște . . . „ 30.—

Suma fl. 60.—

3. s'au împuternicit membrii comitetului cercual: Dr. G. Prunaș și Ioan Ivan, să iee în primire dela parochul Ioachim Muntean din Gurariului biblioteca poporală a despărțământului, ce se află la dînsul, și să o predee pe lângă inventar direcțiunii școlare din Gurariului cu însărcinarea de a se împrumuta poporului cărți pentru cetire, purtându-se evidența recerută. Biblioteca are să stee la dispoziție și pentru poporul nostru din comuna Orlat;

4. s'au luat spre scire hârțiile comitetului central Nrii 260 și 477 din 1896;
5. s'au luat dispoziții pentru activarea acțiunii agenturilor comunale.

Protocolul se ia spre scire cu aprobare pe lângă observarea: pe viitor să se introducă în budget și taxele dela membrii ordinari.

24./10.

Direcțiunea *gimnasiului român gr. cat. din Blaj*, cu provocare la hârția noastră Nr. 509/1896, trimite cu data 4 Ianuarie a. c. legitimarea stipendistului Asociațiunii Gavriil Todica, student cl. VI. gimn., dimpreună cu chitanța sa pro 1895/6, vidimată ulterior prin direcțiunea gimnasială.

Legitimarea se ia spre scire îndrumându-se stipendistul Gavriil Todica, să se acomodeze pe viitor cu stricteță intimatului nostru; chitanța se predă oficiului de cassă pentru achitare.

25./11.

Direcțiunea despărțământului din Cohalm așterne, cu data 24 Decembre 1896 Nr. 11, protocolul adunării generale ținute în Cohalm la 1 August 1896, dimpreună cu rațiociniul despărțământului pe anii 1894, 1895 și 1896, budgetul pro 1897 și fl. 43 taxe de membri.

Din cuprinsul protocolului adunării generale se constată următoarele

1. s'au încasat următoarele taxe:

a) dela 5 membri ordinari vechi pro 1896 . . fl. 25.—

b) dela membri noi înscriși și anume dnii: Georgiu Repede, preot în Homorod; Ieronim Buzea, capelan în Stena și Ioan Bănuțiu, învățător în Cohalm, à 6 fl. „ 18.—

c) dela membri ajutători „ 5.—

Total fl. 48.— din care

sumă fl. 43 s'au expedit la cassa centrală;

2. s'a luat spre scire raportul despre activitatea comitetului în ultimul an de gestiune;

3. s'a ales actuariu al despărțământului dl Ioan Bănuțiu, învățător în Cohalm;

4. s'a luat spre scire raportul cassarului pro 1896 și i-s'a dat absolutiu, constatându-se restul cassei la 31 Decembre 1896 cu fl. 15.52, ce s'a reținut pentru trebuințele despărțământului;

5. s'a luat spre scire abdicerea dlui Clemente Raicu din postul de cassar al despărțământului, din motivul strămutării locuinței sale, fiind denumit protopop în tractul Fărăgăului, și i s'a exprimat mulțămită, alegându-se nou cassar dl Ioan Brote, preot în Mateiaș;

6. s'a cetit disertația: Însemnătatea institutelor de credit la poporul românesc și în special însemnătatea unui institut de credit în Cohalm, de dl. Ioan Bercan, absolvent de teologie;

7. s'a decis să se țină viitoarea adunare generală tot în Cohalm, eventual în altă comună, dacă se va cere;

8. s'a statorit budgetul pro 1897 și anume:

I. Întrate:

a) restul cassei la finea anului 1896 fl. 15.52

b) taxe dela 8 membri ordinari à 5 fl. „ 40.—

c) taxe dela membri ajutători „ 5.—

Suma fl. 60.52

II. Eșite:

a) spese de birou fl. 5.—

b) taxe dela 8 membri ordinari, expedate la cassa centrală „ 40.—

c) spese neprevăzute „ 5.—

d) excedent „ 10.52

Suma fl. 60.52

Protocolul adunării generale se ia spre scire; taxele de membri fl. 43 s'au primit la cassa centrală; membrii noi înscriși și anume dnii: Georgiu Repede, preot în Homorod; Ieronim Buzea, capelan în Stena, și Ioan Bănuțiu, învățător în Cohalm, se declară membri ordinari ai Asociațiunii și se provéd cu document de legitimare până la proxima adunare generală.

26./31.

Doamna Zinca Roman, văduvă soție de avocat din Făgăraș, trimite cu data 12 Ianuarie 1897 fl. 120, suma celor doue stipendii à 60 fl. la an din *fundațiunea Roman*, pro 1897/8.

Spre scire.

27./556. 1896.

Domnul *Sofroniu Liuba*, învățător în Maidan, trimite 33 exemplare din opul „Topografia satului și hotarului Măidan, de Sofroniu Liuba și Aurel Iana. Urmată de studiu despre Celți și numele de localități, de Dr. At. M. Marienescu. Caransebeș 1895“ pentru a fi distribuite despărțimintelor Asociațiunii.

Spre scire cu mulțămită.

28./42.

Bibliotecarul Asociațiunii presentă raportul seu, dto 14 Ianuarie a. c. despre publicațiunile și cărțile întrate la biblioteca Asociațiunii în semestrul II. al anului 1896.

Raportul se ia spre scire și se predă Redacțiunii dela „Transilvania“ pentru publicare.

29.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: P. Cosma, Dr. C. Diaconovich și Ioan Papiu.

Sedința se încheie.

D. u. s.

Dr. **Ilarion Pușcariu** m. p.,
vice-președinte.

Dr. **Vasile Bologa** m. p.,
secretar II.

S'a verificat. — Sibiiu, 25 Ianuarie 1897.

P. Cosma m. p.

Ioan Papiu m. p.

Dr. C. Diaconovich m. p.

Nr. 35/1897.

CONSPECTUL MEMBRILOR

cari și-au achitat taxele în cuartatul IV, 1896.

Simion Corvin sen. în Orăștie.

Despărțământul *Abrud*: Dr. Enea Draia, avocat în Abrud; Ana Adamovici în Bucium-Poeni (membri pe viață); Romul Marcu, preot în Bistra; Alecs. Darabantu, jude reg. în Bistra; Alexandru Papiu, preot în Bistra; Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni; Vasiliu Chirtop, proprietar în Câmpeni; Dimitriu Goia, preot în Sohodol; Iuliu Poruțiu, preot în Câmpeni; Dr. Laurențiu Pop, avocat în Abrud; Dr. Vasile Preda, avocat în Câmpeni; Georgiu Lupu, preot în Roșia; Ioan David, cand. avocat în Abrud; Dr. Vasile Fodor, avocat în Abrud; Alexandru Ciura, preot în Abrud; Carol Henzel, proprietar în Roșia; Teofil Faur, comerciant în Abrud; Ioan Maior, preot în Roșia; Aviron Macaveiu, proprietar în B. Șasa; Silviu Lazar, contabil în Abrud; Petru Macaveiu în Abrud; Ioan G. Macaveiu, proprietar în B. Șasa 1895/6; Georgiu Kadulescu, redactor în București; Samoil David, comerc. în Abrud; Petru Popoviciu, preot în Abrud; Eva Adamovici, preoteasă în B.-Poeni; Nicolau David în Bucium; Dr. Stefan Banfi, medic în B. Șasa; Alex. Macaveiu iun., proprietar în B.-Șasa; Nicolau Jurca, propriet. Simeon Lupu, proprietar; Ioan Jurca proprietar; Ioan Jurca a lui Simion, proprietar; Nicolau Lupu, proprietar în B.-Poeni; Nicolau Macaveiu, propr. în Vichna.

Ioan Boroșiu, preot în Zabranii.

Despărțământul *Mediaș*: Atanasiu Necșa; Alexandru Suciu, învățatori în Mediaș; Ioan Fodorean, preot în Moșna; Atanasiu Popoviciu, comerc., Ioan Moldovan, protop., Dr. Ioan Ivan, avocat, Basil Stoian, preot, Iosif Barbu, preot, Romul Mircea, adm. protop., Dimitriu Deac, preot toți din Mediaș.

Despărțământul *Hațeg*: Avel Pop Bociat; Nicolau Trimbitioniu din Grădiște; Stefan Șelariu în Hațeg.

Despărțământul *Bran*: Dr. Iancu Metian; Dr. Eugeniu Metian; Nicolau Cinteș; Ioan cav. de Pușcariu; Nicolau Grozea; Georgiu Babeș; Veniamin Clococeanu; George Enescu; Leontin Pușcariu; Ioan Dan; Ioan Strevoiu; Poiana Merului; Ioan Voda; Ioan Gârnița; Ioan Jurca; Georgiu Thomas; Iacob Popa; Iacob Zorca; Nistor Podar; Ioan Moșoiu, paroch în Șimon; Ioan Cențu, paroch în Șirnea; Ilariu Reit, paroch în Poarta; Iosif Runcceanu, paroch în Magura; Nicolau Popoviciu, comerc. în Bran; Ioan Enescu, învățator în Peștera; Alexiu Chitu, învăț. în Poarta; Moise Micu, preot; Ioan Gavrilăseu, preot.

Despărțământul *Sighișoara*: Dimitriu Moldovan; Nicolau Doctor; Vasiliu Urdea.

Vasile Hațegan în Oarda inf.; Alexandru Velican în Alba-Iulia.

Despărțământul *Sibii*: Maria Cosma; Ioan Ghibu, prof.; Dr. Petru Șpan, prof.; Nicolau Togan, preot; Mateiu Voileanu, ases. consist.; Nicolau Penciu, jude reg.; Stefan Stroia, vice not. com.; Ioan Broju, capelan militar; Ilie Moga, învățator; Georgiu Dima, Dr. Elie Cristea, secret. cons.; Letița Bologa; Eugenia Moga n. Trif; Eugenia Iovescu, Maria Cioban; Victoria Joandrea, învățătoare; Maria Gârbacea; Petru Simtion, preot; Dimitriu Câmpean, funcț. consist.; Ioan Gârbacea, manip. libr.; Ioan Vătășan, funcț. de bancă; Ilie Bădilă; Ioan Mașteiu; Nicolau Șuluțiu, funcț. de bancă; Vasiliu Dan.

Adunarea generală *Lugoș*.

Lazar Căluț.

Despărțământul *Sebeș*: Ioan Dregan; Ioan Parascu; Dr. Pompiliu Isac; Alexandru Dobrescu; Sergiu Medean; Ioan Bojița; Dr. Ioan Elecheș; Carolina Crețariu; Constanța Crețescu; Rafla Onițiu; Zevedeu Mureșan; Avram David toți din Sebeș; Ioan Onescu, Ioan Floca; Comuna politică, toți din Rehău; Ioan Stoicuița, Ioan Halalaiu în Săsciori; Ioan Florian în Laz; Nicolau Dura în Deal; Ioan Albon în Dostat.

Despărțământul *Blaj*: Georgiu Muntean; Dr. Isidor Marcu; Aureliu Domșa; Artimon Blășan; Ioan Deac; Simeon Moldovan; Dr. Augustin Bunea; Dr. Victor Smigelschi; Aurelia Solomon; Brutu Micu; Stefan Pop; Ioan Horșa; George Pop; I. Br. Hodoș; George Bărbat; Aurel P. Bota; Ioan Gherman; Iosif Hosu; I. M. Moldovan; Silvestru Nestor; Basiliu Oltean; Laurentiu Pascu; Stefan Pop; Nicolau Popescu; Dr. Ioan Rațiu; Petru Suci; Georgiu Vancea; Alexiu Viciu; Emiliu Viciu; Ilie Vlăsa; Ioan Fodor; Ioan Orga; Gavriil Precup; Gregoriu Ordace; Sofroniu Stan; Simeon P. Mateiu; Dr. Iacob Radu; Ariton Popa; Ioan Radu; Ioan Istadie, diploma.

Dr. Alexiu Manguica, rata I.

Despărțământul *Seliște*: Ioan Comșa, Petru I. Comșa; Nicolau Roman, Dionisiu Juga. Sibii, 31 Decembre, 1896.

Leontin Simonescu m. p.,
cassar.

Nr. 61—1897.

Raportul

comitetului central al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ către adunarea generală extraordinară conchiemată pe 10 Martie st. n. 1897 în cauza modificării statutelor Asociațiunii.

Onorată adunare generală!

Adunarea generală, ținută la 27 și 28 August 1895 în opidul Blaj, cu conclusele de sub Nr. prot. 22 și 23 a însărcinat subsemnatul comitet central să înainteze proiectul pentru modificarea statutelor Asociațiunii, stabilit în acea adunare generală, la guvernul țerii pentru prevedere cu clausula de prezență, și l'a împuternicit totodată, ca la cas, dacă guvernul ar dificulta unele modificări din proiectul cel nou, să pertracteze în sînul seu observările guvernului și să le complaneze.

Comitetul central, urmînd însărcinării primite, a înaintat noul proiect de statute la guvern, și după-ce acesta a dificultat în mai multe rînduri diferite modificări ale statutelor vechi, și-a dat toată silința, ca în cadrul autorisării primite să complaneze dificultățile ivite, nisuind de o parte să satisfacă toate cererile ministrului, cari se puteau împlini fără jignirea intereselor vitale ale Asociațiunii, iar de altă parte să înduplece guvernul la retragerea pretensiunilor sale păgubitoare pentru activitatea și scopurile mari ale societății noastre.

După pertractări de aproape un an și jumătate, silințele comitetului, desvoltate în ambele direcțiuni amintite, au obținut numeroase rezultate destul de importante. Într'o singură chestiune însă, anume; cu privire la pretensiunea guvernului de a modifica *titlul Asociațiunii*, divergențele nu s'au putut aplana și deoare-ce ministrul chiar și după repețitele reprezentațiuni și remonstrări insistă mai departe pe lângă pretensiunea sa, comitetul — considerînd importanța chestiunii și împrejurarea, că nu a fost autorisat a pertracta asupra schimbării acelor părți ale statutelor vechi, cari dela început nu au fost dificultate de ministru și nu au fost modificate de adunarea ge-

nerală, — s'a vădut necesitat a conchiema această adunare generală extraordinară.

În cele următoare se presentă Onoratei adunări generale un raport detaiat despre pertractările urmate între guvernul țerii și între comitetul central, precum și despre starea actuală a chestiunii.

Ordinațiunea ministrului de interne Nr. 929/1895 res.

Pentru mai bună orientare reamintim, că modificarea statutelor nu s'a făcut la inițiativa organelor Asociațiunii, ci în urma rescriptului ministrului de interne Nr. 929 res. 1895, care pretindea:

a) înlocuirea dispozițiunii § 5 al statutelor vechi, că „la alegerea membrilor, cari nu sunt sudiți austriaci, e de lipsă învoirea r. guvern transilvan“ cu un text corespunzător stărilor actuale de drept public;

b) modificarea §-lui 21 în acel sens, ca publicațiunile Asociațiunii să se facă în foaia oficială „Budapesti közlöny“, și în fine

c) ca statutele să se întregească cu textul punctului IX al ordinațiunii ministrului de interne Nr. 1508 din 2 Maiu 1875, referitor la disolvarea reuniunilor în cas de neobservarea statutelor lor.

Comitetul central, ținând cont de împrejurarea că deja adunarea generală dela 1892 (sub Nr. prot. 15) a constatat necesitatea modificării statutelor și a dispus elaborarea unui proiect de modificare, considerând mai departe, că numeroase despărțeminte au fost împedecate în activitatea lor din cauză, că aceste instituțiuni nu erau prevădute în statutele vechi, — a aflat de bine, ca cu ocasiunea modificărilor pretinse de guvern să supună întreg statutul unei revisiuni temeinice și să-i dea textuarea corespunzătoare stărilor și trebuințelor actuale ale Asociațiunii. În acest sens a fost elaborat noul proiect de statute și adunarea generală, acceptând punctul de vedere al comitetului, l'a primit în forma în care a fost prezentat.

Reprezentațiunea comitetului din 10 Septembrie 1895.

Proiectul pentru modificarea statutelor, în urma dispozițiilor luate de comitet în ședința sa din 5 Septembrie 1895,

(sub Nr. prot. 154), la 10 Sept. a celui an a fost înaintat la guvern pe lângă o reprezentațiune detaiată, care de o parte a expus motivele, pentru cari adunarea generală nu a putut satisface cererii ministrului referitoare la modificarea §-lui 21 (vechiu), iar de altă parte a dovedit, că modificările, ce adunarea generală le-a făcut cu această ocaziune din inițiativă proprie, fără excepțiune sunt în deplină consonanță cu legile și ordinațiunile din vigoare.

Rescriptul ministerial Nr. 1494/1895.

În urma reprezentațiunii d. 10. Sept. comitetul a primit la 4 Februarie 1896 rescriptul ministerial Nr. 1494/1895 din 29 Decembrie 1895, care abandonând pretensiunea: ca publicațiunile Asociațiunii să se facă, după cum se cerea în ordinațiunea Nr. 929/1895, în foaia oficială „Budapesti Közlöny“, conține următoarele observări la modificarea statutelor:

„1. Drept subiect al Asociațiunii în §. 2 al proiectului se desighează „poporul român“. Aceasta noțiune însă este în contradicere nu numai cu dispozițiunile pozitive ale art. de lege XLIV din 1868, dar și cu spiritul aceluia. Pentru-că expresiunea „poporul român“ constituie o noțiune de rasă și de religione și astfel nici în sens etnografic nu are loc în cadrele designate prin amintitul articol de lege. Deci în locul acestei expresiuni să se pună: „Locuitorii cu buze valache ai Ungariei“ (magh. oláhajku). Tot din aceste motive și în titlul reuniunii cuvintele „poporul român“ să se înlocuiască cu expresiuni corăspundătoare“.

„2. Tot în §. 2 se numeră în sfera de activitate a reuniunii și aranjarea de expozițiuni și întreprinderi, cari servesc spre înaintarea stărilor economice ale locuitorilor români din patrie. Deoarece-și însă în sensul punctului II. al ordinațiunii ministeriale Nr. 1508 pres. din 1875, nu se pot constitui sub un titlu și cu statute comune, reuniuni, al căror scop difere în mod esențial, iar în §. 2 al proiectului reuniunea pe lângă scopul cultural desighează și scopuri economice, — dispozițiunile privitoare la activitatea economică a reuniunii, cuprinse în acesta și în ceilalți §§., precum și stipendiile pentru specialitatea de industrie din §. 17 punctul g, — cuvântul „expozițiuni“ din §. 23 punctul g, și punctele b, f, și g, din §. 37 să se elimineze din proiect“.

„3. Din §. 4 să se elimineze cuvintele „încât acelea privesc prezentul“, pentru-că adese-ori abia se poate precisa, că o chestiune politică ori religioasă încât se referă și la prezent și astfel ușor s'ar ivi abuzuri, dacă s'ar permite pertractarea astorfel de chestiuni, chiar și cu restricțiunea amintită“.

„4. În §. 16 să se pună, ca locul și timpul adunării generale să se însinue la autoritatea respectivă deodată cu publicarea convocării prin diare“.

„5. Dreptul care se exerciază în puterea §-lui 11 al statutelor în vigoare, că alegerea presidentului o întărește ministrul ung. reg. de interne, să se susțină și mai departe, deci aceasta să se exprime și în §. 24 al proiectului“.

„6. Chiemarea agenturei amintite în §. 36 precum și organismul acesteia și al despărțemintelor, și raporturile lor către organele centrale ale reuniunii, deoarece-ce acelea în sensul §-lui 15 formează parte integrală a organismului reuniunii, trebuie precisate mai deaproape în statute“.

„7. Punctul *g.* din §. 37 este obscur și neprecis, și astfel se poate interpreta în sensul cel mai larg, deci să se stiliseze în sens precis“.

„8. În §. 41 să se pună că concludul privitor la disolvarea reuniunii are să se înainteze la ministrul ung. reg. de interne înainte de a se executa“.

Modificările proiectului de statute.

Rescriptul ministerial N. 1494 prezentându-se în ședința comitetului din 6 Februarie 1896 (sub Nr. prot. 42), a fost predat comisiunii, însărcinate la timpul seu cu elaborarea noului proiect de statute, pentru studiere și pregătirea unui proiect de conclud.

Comisiunea, având a precisa (în sensul observării de sub 6), întreg organismul despărțemintelor și agenturilor, s'a întrunit în mai multe ședințe și după debateri aprofundate a prezentat comitetului la 19 Maiu 1896 un raport detaiat, pe basa căruia comitetul în ședința sa din 21 Maiu 1896 a decis a remonstra în contra pretensiunilor (de sub 1, 2, 3 și 5 ale ministrului) referitoare la eliminarea termenului „poporul român“ din titlu și §. 1, la eschiderea lucrărilor economice din sfera de activitate a Asociațiunii (§§. 2, 17, 23 și 37), la ștergerea cuvintelor: „încât acelea privesc prezentul“ din §. 4 și în fine la întărirea presidenților din partea guvernului (§. 11 vechiu); de altă parte comitetul a decis: a precisa mai bine unele dispozițiuni ale §§-lor 2 și 37 referitoare la activitatea economică a Asociațiunii (observarea ministr. de sub 2), a întregi (conform observărilor de sub 4, 6, 7 și 8) statutele cu organismul despărțemintelor și agenturilor, cu dispozițiunile polițiale referitoare la convocarea adunărilor (§. 16) și la disolvarea societății (§. 41) și în fine a șterge punctul *g.* din §. 37.

În sensul acestui conclud comitetul central a făcut următoarele modificări în textul proiectului de statute:

1. În §. 2 cuvântul ultim „economică“ s'a înlocuit cu cuvântul „materială“ și astfel construcția întreaga sumă:

„și în fine prin ori ce alte întreprinderi, cari vor pute contribui la prosperarea literaturii și culturii poporului român din patrie și la bunăstarea lui materială“.

2. La alinea primă a §-lui 16 s'au adaus următoarele cuvinte:

„și deodată cu publicarea se va insinua la respectiva autoritate politică“. Astfel textul întregii construcții va fi următorul:

„Convocarea adunării generale se va publica prin diarele române și deodată cu publicarea se va insinua la respectiva autoritate politică“.

3. Din §-ul 37 s'au eliminat punctele g. și b. iar textul punctului f. *) s'a înlocuit cu următorul text:

„prin îndemnarea poporului la înființarea de însoțiri folositoare pentru membrii lor provădute cu statute speciale, cari se vor înainta la autoritățile competente pentru aprobare.“

4. În locul textului §. 40 să se primească textul următorilor §§.

Organismul despărțemintelor și agenturilor comunale.

§. 40.

Despărțemintele își îndeplinesc afacerile prin adunările cercuale, prin comitetele cercuale, și prin agenturile comunale. Fiind ele numai părți integrante ale Asociațiunii se înțelege de sine, că toate acțiunile lor trebuie să fie controlate și aprobate de comitetul central, că avere proprie nu pot avea, ci tot ce întră la cassa lor au să transpună la cassa centrală; pentru trebuințele despărțemintelor însă, la propunerea adunării cercuale, se va asenna din partea comitetutului central 20% din sumele încassate prin ele pe seama Asociațiunii în fiecare an, sub

*) Aceste puncte au avut în proiectul prim următorul text:

Chicmarea despărțemintelor este, a conlucra: etc.

b) prin căștigarea de modele și mașine agricole, instruind poporul la întrebuintarea lor practică;

f) prin îndemnarea poporului la înființarea de însoțiri între sine, prin care să se ajute fiecare individ sau membru al acelei însoțiri în întreprinderi folositoare, și în fine

g) prin luminarea poporului cu privire la cea-ce strică și folosesece atât singuraticilor cât și întregului popor.

ori ce titlu, afară de taxele încassate dela membrii fondatori și pe viață, cari în sensul §-ului 7 au să între întregi la fond.

Economiiile fiecărui an rămân la fondul Asociațiunii și nu se mai pot pune pentru alt an la dispozițiunea despărțământului.

Adunarea cercuală.

§. 41.

Despărțământul va ține în fiecare an câte o adunare cercuală, în cas de necesitate și mai multe, la care pot participa cu vot decisiv toți membrii enumerați în §. 39.

Presidiul îl poartă directorul despărțământului, în absența acestuia vice-președintele comitetului cercual, eventual cel mai în etate dintre membrii comitetului cercual, iar când comitetul central va esmite delegat în scopul acesta, delegatul comitetului central. Ivindu-se împedecarea președintelui numai în ziua sau chiar sub durata adunării cercuale, membrii prezenți își aleg președinte din sinul lor.

Conclusele se iau cu majoritatea voturilor celor prezenți și se pot pune în lucrare numai după aprobarea lor din partea comitetului central.

Fiind voturile egale, dirimă votul președintelui.

Locul și ziua adunării îl fixează comitetul cercual.

Convocarea se publică prin diarele române și deodată cu publicarea se insinuă la respectiva autoritate politică.

Procesul verbal se transpune prin comitetul cercual la comitetul central spre aprobare și păstrare în archiva centrală, iar pentru archiva despărțământului se păstrează în copie.

§. 42.

Agendele adunării cercuale sunt:

1. Alegerea directorului despărțământului și a comitetului cercual.
2. Executarea concluserilor comitetului central.
3. Acuirare de membri noi pentru Asociațiune și încassarea taxelor de membri.
4. Consultare asupra măsurile necesare pentru prosperare Asociațiunii prin mijloacele indicate în §. 37.
5. Revisuirea rațiociniilor comitetului cercual și, provăclute cu opiniunea sa, înaintarea lor la comitetul central spre aprobare și darea absolutoriului.

6. Stabilirea bugetului anual pentru trebuințele despărțământului între marginile indicate în §. 40 și subșternerea lui la comitetul central pentru aprobare.

7. Facerea de propuneri la comitetul central privitoare la înaintarea scopului Asociațiunii.

Comitetul cercual.

§. 43.

În fruntea fiecărui despărțământ stă un comitet ales pe trei ani de însuși despărțământul în adunarea cercuală și întărit de comitetul central, căruia este nemijlocit subordonat.

Comitetul stă: din directorul despărțământului ca president și din 4 membri aleși, apoi din membrii fondatori și pe viață ai Asociațiunii, domiciliați pe teritoriul despărțământului; membrii onorari și ajutători nu pot fi membri ai comitetului. Comitetul își alege din sinul său un vice-president, care substituie pe presidentul, când acela este împedecat, iar când și vice-presidentul este împedecat, presidează cel mai în etate dintre membrii prezenți. Alege mai departe pe durată de 3 ani din sinul său sau și dintre membrii despărțământului (§. 39) un casar, un controlor și un notar. Postul de controlor cu cel de notar se pot îmbina într'o persoană.

§. 44.

Comitetul ține ședințe după necesitate.

Ședința o convoacă presidentul, sau fiind acesta împedecat, sau la prorocarea a doi membri din comitet neroid el a o convoca, o convoacă vice-presidentul eventual cel mai în etate din membrii comitetului (§. 43). Conclusele se iau cu majoritatea voturilor celor prezenți și sunt valide numai dacă la ședință participă pe lângă president cel puțin doi membri. Fîind voturile egale, dirimă votul presidentului.

Conclusele se pot pune în lucrare numai după aprobarea lor din partea comitetului central.

Procesul verbal al fiecărei ședințe la termen de cel mult 8 zile dela ținerea ședinței se transpune la comitetul central pentru aprobare și păstrare în archiva centrală, iar pentru archiva despărțământului se păstrează în copie.

§. 45.

Agendele comitetului cercual sunt:

1. *A lucra cu tot zebul pentru înaintarea scopului Asociațiunii pe teritorul despărțământului: prin înmulțirea membrilor, prin încassarea cotisațiunilor și contribuiriilor de tot felul pe seama fondului Asociațiunii, prin crearea, susținerea și aplicarea mijloacelor cuprinse în §. 2 și prin executarea celor îndigitate în §. 37 al statutelor.*

2. *A executa conclusele adunării cercuale aprobate prin comitetul central precum și dispozițiunile comitetului central.*

3. *A înființa prin comunele din despărțământ agenturi și a supraveghia activitatea lor.*

4. *A înființa prin comunele din despărțământ biblioteci populare și a le provede cu lectură acomodată pentru popor.*

5. *A revisui rațiociniul anual al cassarului său și provăduț cu observările sale a-l înainta la adunarea cercuală spre mai departe afacere.*

6. *A face proiectul de budget anual pentru trebuințele despărțământului, între marginile indicate în §. 40, și a-l înainta la adunarea cercuală pentru pertractare.*

7. *A face propuneri la comitetul central și la adunarea cercuală privitoare la înaintarea scopului Asociațiunii.*

8. *A fixa locul și timpul adunării cercuale, a o conroca și de-odată cu publicarea convocării a o insinua la respectiva autoritate politică.*

9. *A raporta la adunarea cercuală despre tot ce s'a petrecut în afacerile Asociațiunii în raionul despărțământului în cursul unui an.*

10. *A înainta la comitetul central procesele verbale ale adunării cercuale și pe ale sale.*

Agentura comunală.

§. 46.

În fiecare comună, în care se află cel puțin patru membri de ori-ce categorie ai Asociațiunii, se poate înființa o agentură, în scopul de a servi drept organ al Asociațiunii în nemijlocita atingere cu populațiunea respectivei comune.

Agentura se constituie sub presiđuul unui delegat al comitetului cercual, alegându-și un president, un cassar și un notar pe timp nedeterminat, pe cari însă comitetul cercual îi poate schimba când cere trebuința.

§. 47.

Chiemarea agenturii este: a stăruii pentru înmulțirea membrilor și altor venite ale Asociațiunii în comună;

a încassa banii dela cei ce îi vor răspunde la dînsa și a-i administra fără întârziare la comitetul cercual; a duce în deplinire dispozițiunile comitetului cercual, — a griji de foile, cărțile, eventual de biblioteca poporală și cu un cuvînt de toate obiectele primite dela comitetul central pentru întrebuințarea lor în comună, ținîndu-le totdeauna în stare bună;

a înainta în fiecare an socoteli la comitetul cercual despre banii încasați, și în fine

din când în când a face comitetului cercual propuneri în interesul Asociațiunii.

6. În fine §-ul 41 devenind §. 48, la textul actual al §-ului s'a adaus următoarea alineă nouă:

„Conclusul referitor la disolvare, înainte de a se pune în lucrare se înaintează la ministrul reg. ung. de interne.

Reprezentățiunea comitetului din 6 Iunie 1896.

Proiectul de statute, modificat astfel, a fost înaintat la guvern în 10 Iunie 1896, pe lângă o reprezentațiune, care supunînd observările ministrului unei aprețări amănunțite, arată că guvernul nu dificultează numai modificările făcute de adunarea generală din Blaj, [observările de sub 4, (§. 16), 5, (§. 11 vechiu), 6, 7 și 8, (§. 36, 37 și 41)], ci pretinde și modificarea mai multor §§., cari nu conțin alta decât dispozițiuni luate fără nici o schimbare esențială din statutele vechi, și cari nu au fost dificultate prin ordinațiunea Nr. 929/95.

Comitetul central, — accentuând, că în sensul mandatului primit dela adunarea generală din 28 August 1895, poate pertracta numai asupra schimbării acelor părți ale proiectului de statute, cari conțin modificări ale statutelor vechi, făcute de adunarea generală din Blaj, ori pretinse de ordinațiunea Nr. 929/95, --- s'a declarat aplecat a întregi aceste părți cu dispozițiunile cerute de ministru referitor la precisarea organizării despărțemintelor și agenturilor, la insinuarea adunărilor și la disolvarea societății, precum și la eliminarea părților neclare ale §-lui 37, dar a insistat, ca ministrul să-și retragă

pretensiunea referitoare la întărirea preșidenților din partea guvernului, pentru-că această pretensiune nu are nici o basă în legile și ordinațiunile existente, nu s'a format față cu nici o altă reuniune din țară și astfel poartă caracterul unei măsuri excepționale în contra unei reuniuni românești.

Ce privește dificultatea acelor dispozițiuni statutare, cari au fost luate fără modificare esențială din statutele vechi și nu au fost dificultate de ordinațiunea Nr. 929/95, comitetul a arătat, că schimbarea lor cade exclusiv în competența adunării generale, a căutat însă să delătore nedumeririle ministrului și să dovedească, că pretensiunile lui nu numai că nu au basă legală, ci învolvă totodată o mare nedreptate pentru Asociațiune și o pedecă gravă pentru activitatea sa patriotică și umanitară.

În liniamente generale reprezentațiunea comitetului a expus în această privință următoarele:

I.

Referitor la titlul Asociațiunii: (Observarea de sub 1).

Termenul „poporul român“ nu este noțiune de rasă „și religioasă“, cum se afirmă în rescriptul ministerial, pentru-că deoparte Români din patrie sunt de mai multe religii, iar de altă parte de aceleași religii sunt și locuitorii de alte rase din patrie.

Sub termenul „popor“ în sens mai restrins se înțelege și la Români, ca și la Maghiari și la alte naționalități, mai cu seamă țerănimea, care mai mare necesitate are de înaintarea culturală, și care este obiectul principal al îngrijirii reuniunii noastre. Iar în înțeles mai larg în patria noastră chiar după litera și spiritul articolului de lege XLIV din 1868 „poporul“ este identic cu „naționalitatea“, și nu cu „națiunea politică ungară“, după cum se vede că susține ministrul, pentru că cu „națiunea politică ungară“ nici un popor, nici chiar cel maghiar, nu se poate identifica, stând ea din totalitatea tuturor popoarelor sau naționalităților din patrie.

Poporul român deci, identic cu „naționalitatea“ română, nu numai că nu este eschis din cadrele legii invocate de ministru, care poartă titlul de „*lege pentru egala îndreptățire a națio-*

nalităților“, și în care de repetite ori se amintesc „naționalitatea“ ca noțiune de popor sau rassă, ci din contră chiar acea lege garantează existența și dezvoltarea culturală și națională a lui.

Expresiunea „*románajku*“ „cu buze române“, în limba română nici nu este admisibilă, ar fi o numire de batjocură, pentru-că Românul nu deosebesce popoarele după „buzes“, ci după limba maternă. De 35 ani funcționează Asociațiunea noastră, fără ca organele statului să fi avut când-va cea mai mică ansă de a intreveni, sub titlul ei istoric, aprobat chiar de Majestatea Sa Regele, carele de nenumărate ori s'a adresat către „popoarele“ sale, și dacă acum nu ni-ar mai fi permis să ne considerăm nici chiar pe terenul cultural de un popor, și nu ar fi permis ca reuniunea noastră să se folosească de un titlu vechiu, trecut în carnea și sângele tuturor Românilor din patrie, aceasta ar trece de o măsură excepțională numai față cu Românii, și ar produce o consternare și nemulțămire generală în toți Românii, ceea ce nu poate fi în interesul statului, și credem că nu poate fi nici intențiunea guvernului. S'a cerut ca ministrul să renunțe la aceasta observare, cu atât mai virtos, că ea nu se poate suleva din incidentul aprobării statutelor, modificate în urma rescriptului Nr. 929 res. din 1895, pentru-că prin acel rescript nu s'a cerut modificarea titlului și §. 2 din statutele în vigoare, identice în astă privință cu titlul și cu §. 2 al proiectului difcultat.

II.

Referitor la activitatea economică a Asociațiunii. (Observ. de sub 2).

După textul clar al §. 2 din statute, *singurul scop* al Asociațiunii e: „*promovarea culturii poporului român*“, iar dispozițiile singurate, ce se enumeră în acest §. indică numai *mijloacele, prin cari* dorește Asociațiunea să-și realizeze scopul. Textul §-lui 2 în esență este egal cu § 4 al statutelor vechi, numai cât hotăresce mai de aproape textul nehotărit al acestuia.

Prin urmare dispozițiile acestui §., ca și ale §§-lor 17, 23 și 37, atinse în observările dlui ministru, nu prefig Asociațiunii scopuri economice, și în special nici scopuri agronomice, ci exprimă simplu numai atâta, că Asociațiunea *singurul seu scop curat cultural dorește să-l realizeze și cu mijloace economice,*

Aci nu poate fi vorba, că societatea noastră ar urmări prin aceasta „scopuri esențial diferite“, din simplul motiv, pentru-că cultura unui popor, și mai ales a unui popor eminentamente agricol, ca al nostru, preste tot nu se poate promova, fără a se lua în considerare starea lui economică. Aceasta o accentuează Széchenyi în opul seu „A kelet népe“, unde, vorbind „despre natura bilaterală, compusă a civilizațiunii“ arată, că „ce influință favorabilă are dezvoltarea materială asupra dezvoltării spirituale“ și-și expune convingerea în următoarele cuvinte: „așa corespundem mai bine chemării noastre omenesci și astfel ne vom ridica conform naturii noastre pe o treaptă cu atât mai mare a perfecțiunii, dacă ne silim să împărtășim pe deaproapele nostru, de cât mai multe daruri divine atât spirituale cât și materiale“.

Acest punct de vedere l'a urmat și societatea noastră decând există, dând stipendii și premii numeroase în diferitele ramuri artistice, industriale și agronomice, și arangiând, respective ajutând expoziții, mai ales de industrie de casă, la 1862 în Brașov, la 1881 în Sibiu și 1891 în Hațeg.

O activitate deci, care țintesc a îndemna poporul să îmbrățișeze diferitele ramuri de industrie, să-și întocmească economia în mod rațional, o astfel de activitate devine un mijloc puternic pentru cultivarea respectivului popor, dar nici decum nu se poate dice, că ar diferi esențial de scopul cultural.

Cumcă aceste vederi sunt generale și le împărtășesc nu numai alte societăți culturale, dar și însuși guvernul, aceasta o dovedește clar între altele cazul „Kulturregylet“-ului transilvan, care încă s'a format pe baza ordinațiunii ministeriale din 2 Maiu 1875 Nr. 1508, și se ocupă foarte intensiv cu afaceri economice și industriale Așa s. e. în raportul seu pe anul 1891/2 cetim la pag. 183 următoarele:

Societatea . . . a inițiat și realizat: în Cluj o școală industrială, în Seps-Szt-György o expoziție secuiască de industrie și agronomie, în Budapesta o mică expoziție industrială ardeleană (bazar) în muzeul industrial; prin mii de apeluri și comunicate de presă au atras atențiunea publicului, autorităților și institutelor din patrie asupra industriei noastre secuiesci și săsesci, mai ales a industriei de țesut. Societatea însăși a mijlocit mii de comande. Pentru studiarea raporturilor industriale din părțile ardeleni am exmis un comisar prin orașele industriale ale țerii, și acesta a intrat în pertractări cu respectivele societăți industriale săsesci și secuiesci, cu camera industrială și societatea comercială din Brașov etc. Ca un rezultat al acestor pertractări societatea a câștigat și a organizat furnizarea de

pielării și postavuri pentru gloate și gendarmerie, care a adus micilor industriali din părțile ardelenne 200,000 fl. și apoi i-a învățat modalitatea furnisărilor pentru erariu. Numeroasele dispozițiuni mici de acest fel nu le mai amintim aci. Societatea a elaborat și a înaintat la ministrul reg. de comerț un memoriu detaliat privitor la raporturile industriale și economice ale părții ardelenne, mai ales cu privire la sêcui și ca un rezultat al acestora a votat în anul acesta toate stipendiile industriale, pe cari le-am înșirat mai sus“.

„La singuraticile institute de bani din provincie a făcut și face, pe lângă garanță corêspundătoare, depuneri, iar comitetul central prin filialele și bibliotecile sale populare lătește în popor ideea asociațiunilor agricole de credit . . .“

„Emke“ arc în Geoagiul de jos o economie de model, și o școală proprie de agricultură, condusă de înaltul guvern, cu 40 elevi, cari, după concursul publicat la pag. 120—121 a raportului amintit, „se cualifică în toate ramurile agronomiei, mai ales în mod practic“. Iară după raportul din a. 1892 dă anual 44 stipendii pentru scopuri industriale, școale agromonice și școale speciale (pag. 8.), pentru sprijinirea industriei mici mijlocece comande de sute de mii (pag. 10).

Dacă deci toate acestea nu se pot privi de esențial diferite de scopul cultural al „Emke“-i, nu credem, că în puterea legii asemenea mijloace, în proporțiuni cu mult mai mici, să se poată denega dela Asociațiunea noastră, care își pune de scop cultivarea unui popor sărac și avisat numai la puterile sale proprii.

Pecând deci deoparte credem, că nu poate fi în interesul statului ca poporul român în această direcțiune să fie supus unor mesuri excepționale, de altă parte suntem gata a exprima clar în statute, că Asociațiunea noastră nu privesce afacerile economice ca un scop separat, ci numai ca mijloace pentru realizarea singurului scop cultural.

De aceea textul excepționat al §-lui 2 l'am modificat astfel, că am înlocuit expresiunea „starea economică“ cu „bunăstarea materială“.

Tot din această cauză am eliminat punctul *b*, al §-lui 37 și în punctul *e*, (vechiu *f*.) am exprimat categoric, că societățile inițiate de Asociațiune trebuie să-și compună statute separate și să le ceară aprobarea guvernului.

Ce privesce în fine modificările cerute cu privire la §§. 17 și 23, am rugat pe Ministrul să binevoiască a absta dela acelea, cu atât mai virtos pentru-că:

1^o premiile și stipendiile industriale — cum am motivat și mai sus — sunt mijloace culturale eficace, cari le aflăm la toate societățile culturale, și fără de cari activitatea noastră ar fi total paralizată;

2° însemnătatea și folosul mare cultural al expozițiilor astăzi e recunoscută de toată lumea cultă, și — abstragând dela împrejurarea, că punctul *g*, al §-lui 23 nici nu cuprinde dispoziții cu privire special la expoziții economice — ori-care persoană privată poate aranja expoziții, pe lângă observarea regulilor generale de ordine publică; acest drept deci cu atât mai puțin se poate denega dela o societate culturală.

III.

Referitor la modificarea §-lui 4. (Observ. de sub 3), comitetul a cerut susținerea textului din proiect: „în adunările Asociațiunii nu se pot discuta obiecte religioase și politice, încât acelea privesc prezentul“, și a motivat această cerere cu aceea, că adausul „încât privesc prezentul“, luat de altmintrelea neschimbat din statutele vechi, urmăresce scopul de a garanta libertatea discuțiilor istorice, cari natural trebuie să atingă și chestiuni politice și religioase și cari în sinul unei societăți literare nu pot fi restrinse, fără a jigni activitatea ei literară pe terenul istoriei.

Rescriptul ministerial Nr. 785/96.

La reprezentațiunea de sus, ce poartă datul de 21 Maiu 1896, comitetul central a primit la 2 Septembrie 1896 rescriptul ministerial Nr. 785/96 res. din 11 August 1896, care abandonează pretensiune rescriptului Nr. 1494/95 din 29 Decembre 1895, referitoare la limitarea activității Asociațiunii pe tereen economic (în special prin stipendii (§. 17), expozițiuni (§. 23), și prin alte mijloace înșirate în §§. 2 și 37), cerând numai precisarea textului în §. 2 și întregirea §-lui 6 cu unele dispozițiuni de caracter polițial, nu mai excepționează termenul „poporul român“ în §. 2, abandonează mai departe cererea referitoare la întărirea alegerii presidenților prin guvern, admite organismul despărțemintelor și agenturilor stabilit în §§. 40—47, și primesce modificările introduse în §§. 16, 37 și 41, însă insistă mai departe pentru schimbarea titlului și eliminarea cuvintelor „încât privesc prezentul“ din §. 4.

În special observările acestui rescript sunt următoarele:

„1. Titlul Asociațiunii, așa cum este el definit în §. 1, nu corespunde nici postulatelor pe drept public nici raporturilor actuale, pentrucă

cuvântul „transilvană“ din titlul original nu este identic cu maghiarul „erdélyrészi“ ci numai cu „erdélyi“; deoare-ce însă acest termen din punct de vedere al dreptului public este greșit și deoare-ce în faptă Asociațiunea nu este o reuniune literară și culturală numai a Românilor din părțile transilvănene, ci este a tuturor Românilor din patrie, aceasta trebuie să se exprime și în titlul emendat al Asociațiunii, deci titlul corect, care ar corespunde raporturilor actuale și postulatelor de drept public, ar fi numai aceasta: „Asociațiunea literară și culturală a Românilor din Ungaria“, (în limba maghiară: „A magyarországi románok irodalmi és közművelődési egyesülete“).

„2. Deoare-ce încheierea §-lui 2 este astfel concipată, că contra dispozițiilor punctului IX. din ordinațiunea ministrului de interne 1508/875 foarte ușor s'ar pute interpretă, că aceasta reuniune curat literară și culturală ar fi chemată a realiza și scopuri pur economice, pe când o reuniune culturală nici în această privință nu-și poate atribui alt scop, decât numai promovarea culturii poporului în direcțiune economică, deci textul următor, cu care se încheie §-ul 2: „și în fine, prin ori-ce alte întreprinderi, cari vor pute contribui la prosperarea literaturii și culturii naționale a poporului român din patrie și la bunăstarea lui materială“, cere să se înlocuiască cu următorul text: „și în fine prin ori-ce alte întreprinderi legale, cari pot promova literatura și cultura atât spirituală cât și economică a Românilor din patrie“, (în limba maghiară: „Végre mindazon törvényes vállalkozások által, melyek a hazai románok irodalmát és szellemi, valamint közgazdasági tekintetben való művelődését előmozdithatják“).

„3. Cu privire la §. 4, deoare-ce reuniunile literare și culturale nu se pot ocupa cu chestiuni politice și bisericesci, susține pretensiunea sa din ordinul ministrului de interne Nr. 1494/895, ca din §. 4 să se elimineze cuvintele „încât acelea privesc prezentul“. În fine

„4. Considerând că petrecerile, concertele, loteriile, expozițiunile și colectele sunt condiționate dela concesiunea autorităților, cere ca punctele 3 și 4 ale §-ului 6 să se întregească cu cuvintele următoare: „cu concesiunea autorității“.

Reprezentățiunea comitetului din 29 Octobree 1896.

Rescriptul ministerial N. 785, prezentat în ședința comitetului central din 15 Septembrie 1896 (sub Nr. prot. 159) a fost predat comisiunii exmise la timpul seu în chestiunea modificării statutelor, pentru pregătirea unui proiect de conclud.

Comisiunea întrunindu-se în termen scurt, a desbătut observările ministrului și a înaintat la 27 Octobree 1896 raportul seu, pe basa căruia comitetul central în ședința sa din 29 Oc-

tobre 1896 (sub Nr. prot. 209) a decis a remonstra în contra cererii guvernului de a schimba titlul Asociațiunii, iar cu privire la celelalte pretensiuni ale ministrului,

considerând, că modificarea §-lui 2, propusă de ministru, nu eschide din cadrul statutelor promovarea culturii economice a poporului cu mijloacele de cari dispune o societate culturală și că cultivarea intereselor pur agronomice cade în competența reuniunilor agricole, cari se pot înființa în fiecare comitat,

considerând mai departe, că prin eliminarea cuvintelor „încât privesc prezentul“ din § 4, deși nu este apriat precisată, nu poate fi nici exclusă discutarea chestiunilor istorice, deoarece-ce activitatea științifică-literară și prin urmare și cea de pe terenul istoriei, este garantată în § 2 al statutelor,

considerând în fine, că dispozițiunile polițiale, cu cari ministrul voiesce a se întregi § 6, au fost și trebuie observate și pe viitor, fără considerare la aceea dacă aceasta se spune apriat și în statute,

comitetul, ca să contribue și din partea sa la delăturarea nedumeririlor ministrului și la terminarea pertractărilor, ce atât de mult trăgânează întărirea statutelor, a decis a primi propunerile ministrului de sub 2, 3 și 4 și a făcut următoarele modificări nouă în textul proiectului de statute:

1. a stabilit în mod definitiv textul §-lui 2 care acum sună :

„§ 2. Scopul Asociațiunii este: înaintarea culturii poporului român și anume prin inițiere de studii și scrutări și editare de publicațiuni literare, științifice și artistice, înființare de biblioteci populare, muzee și alte colecțiuni, acordare de premii și stipendii pentru diferitele specialități de știință, artă și industrie, expozițiuni, producțiuni și conferințe publice, înființare, eventual ajutorare de școli și internate, organizare de secțiuni științifice și designare de referenți literari în aceste secțiuni, și în fine prin ori-ce alte întreprinderi legale, cari vor pute contribui la prosperarea literaturii și culturii atât spirituale cât și economice a Românilor din patrie“.

2. a eliminat cuvintele „încât privesc prezentul“ din § 4 care astfel sună:

„§. 4. În adunările Asociațiunii nu se pot discuta obiecte religioase și politice“.

3. în fine a adaus la § 6 următoarea alineă nouă:

„*Intrucât arangiarea întreprinderilor numite în punctele 3 și 5*) după legile și ordinațiunile existente ar fi condiționată dela concesiunea autorităților, concesiunea trebuie exoperată*“.

În chestiunea pretensiunii ministrului de a schimba titlul Asociațiunii, comitetul a cerut susținerea titlului vechiu pe basa următoarelor motive:

Prin ordinațiunea ministerială Nr. 929—1895, prin care s'a ordonat modificarea unor §§. din statutele Asociațiunii, (precum și prin rescriptul Nr. 1494/95, urmat la prima reprezentățiune a comitetului), nu a fost absolute amintit sau excepționat titlul Asociațiunii, care se folosește neînterupt și fără conturbare dela întemeierea societății, timp de 35 ani, și din acea cauză adunarea generală din 27 și 28 August 1895 nu a putut pertracta modificarea cerută acum ulterior, dto 17 August 1896, nici a putut să dea comitetului în aceasta privință vre-o autorisare. Fără autorisare specială însă comitetul nu poate procede în acest obiect, de o parte pentru-că modificarea titlului istoric al Asociațiunii cade între acele obiecte de mare importanță, asupra cărora numai adunarea generală poate dispune, de altă parte fiind-că pretinsa modificare aduce cu sine, precum vom arăta mai în jos, numeroase greutăți și sarcini, pentru cari comitetul nu poate primi răspunderea.

Dacă însă dl ministru de interne ar insista pe lângă pretenția sa și după cele comunicate mai la vale în meritul chestiunii, în acel cas s'ar ivi necesitatea convocării unei adunări generale extraordinare, ceea-ce comitetul, între împrejurările actuale și altcum destul de agitate, mai bucuros ar fi dorit să se încunguiere.

Lămurind prin acestea partea formală a lucrului, trecem la meritul chestiunii.

Constatând că espresiunea „*transilvană*“ se întrebunțează și în legislațiunea mai nouă după uniune, ba s'a susținut și în titlul Majestății Sale al Regelui nostru, precum și în titlul altor

*) Petreteri, concerte, conferințe, loterii, expozițiuni și colecte.

instituțiuni de drept public (d. e. în numirea statului romano-catolic transilvan), comitetul crede, că dacă se poate folosi cuvântul „*transilvană*“ și în titluri oficiale a mai multor instituțiuni publice, fără a prejudeca dreptului public și stărilor faptice, în acel cas cu atât mai puțin poate fi excepționat în titlul unei societăți private, care n'are nici o însemnătate politică sau de drept public și pentru care acel cuvânt, de sine înțeles, că nu poate avea vre-un alt sens, decât istoric.

Temeinicia acestei vederi mai bine se dovedește prin faptul, că în Ungaria există numeroase societăți științifice, culturale, sociale și comerciale sau industriale, cari folosesc în titlul lor neconturbate cuvântul „*transilvană*“ deși activitatea lor nu se extinde numai asupra vechei Transilvanie, ci membrii lor ca și ai societății noastre se înscriu de pe întreg teritoriul patriei noastre, ba unele dintre numitele societăți nici nu au rezidența în Transilvania, ci în Ungaria proprie, și totuși se folosesc în titlul lor de cuvântul „*transilvană*“.

Drept dovadă amintim următoarele societăți:

I. Cu rezidența în Cluj:

1. Erdélyi muzeum egylet.
2. Erdélyi gazdasági egylet.
3. Erdélyi pincze egylet.
4. Erdélyi bank és takarékpénztár.
5. Erdélyi keresk. és hitelbank.
6. Erdélyrészi m. közmiv. egylet.
7. Erdélyrészi kárpátegyelet.

II. Cu rezidența în Sibiu:

8. Erdélyi egyleti bank.
9. Siebenbürgischer Karpatenverein.
10. Siebenbürgischer Verein für Landeskunde.
11. Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften.
12. Siebenbürgischer sächsischer Landwirtschaftsverein.
13. Siebenbürgischer allg. evang. Frauenverein.

III. Cu rezidența în Budapesta:

14. Erdélyi erdőipar részv. társaság.
15. Első erdélyi aranybánya részv. társaság, ș. a.

Dacă toate aceste societăți, înființate unele în timpul mai nou, pot folosi neconturbate titlul „*transilvană*“ și numai societatea noastră va fi silită să-și modifice titlul pentru acel atribut, folosit acum de 35 de ani, atunci dispoziția ministrului de interne în ochii publicului român cu drept cuvânt va fi considerată ca o măsură excepțională, aplicată numai față de Români și ca atare nu va pute să provoace decât resens și nemulțămire.

Corectitatea punctului nostru de vedere, desfășurat mai sus, o dovedește însuși ministrul de interne prin aceea, că titlul societății nu l-a excepționat, când a supus revisiunii statutele noastre din punctul de vedere al dreptului public și a designat prin ordinațiunea Nr. 929—1895 acei §§. „cari, în unele privințe, se află în contradicere cu actualele stări de drept public, precum și cu legile mai noue și ordinațiunile din vigoare, cu cari sunt a se aduce în armonie“.

Iar dacă la 1895 titlul societății n'a fost în contradicere cu dreptul public și cu stările faptice, nici astăzi nu poate fi în contradicere, deoarece din anul trecut nu s'a făcut încă nici o schimbare în dreptul public sau în stările faptice ale statului.

Credem, că în cele premise ne-a succes a dovedi, că în adevăr nu există necesitatea modificării titlului societății noastre, deoarece-ce acel titlu, de importanță curat istorică, nu cade sub punctul de vedere al dreptului public.

Mai trebuie considerate acum greutățile și daunele, ce ar urma pentru societatea noastră din modificarea titlului ei istoric. Pentru-că aici nu e vorba de un titlu, ce are să-l primească o societate nouă, ce acum se înființează. Din contră, aici e vorba de modificarea unui titlu vechiu, istoric, al unei societăți, ce funcționează de 35 de ani, al cărei nume decenii dearândul s'a folosit în rostul poporului român și se amintesc pretutindena cu pietate și respect, având atâtea suveniruri prețioase legate de el.

Dar chiar să nu voiască Excelența Sa ministrul a ține samă de acestea sentimente ale poporului român, nu va pute însă trece cu vederea partea curat *materială* a chestiunii.

Societatea noastră, în activitatea sa de 35 de ani, a procurat între altele și frumoase proprietăți imobile și le-a în-tabulat în cărțile funduare, dela sine înțeles, pe numele seu de până aci. Modificarea titlului însă ar reclama acum ne-condiționat să se insinue la oficiile competente numele cel nou al proprietarului, ceea-ce ne-ar cauza spese enorme.

Asemenea greutăți s'ar ivi și față cu numeroasele funda-țiuni, ce s'au depus la societatea noastră, dintre cari unele sunt încă pendente în mânilor justiției, iar altele nici nu ni-s'au predat încă, fiind făcute pe basă testamentară. Modifi-carea titlului societății va creă neîntrerupte greutăți și cu privire la eventualele proceduri testamentare și de moștenire, pentru a căror delăturare în continuu se vor cere noue jertfe materiale.

În sfârșit nu se poate trece cu vederea nici aceea îm-prejurare, că la o societate *activă* de 35 de ani, cu mii și mii de membri, represintă o avere considerabilă prețul și va-loarea nenumăratelor diplome, opuri, notițe, sigile, tipărituri și alte asemenea recuise, cari toate vor fi a se provedé cu titlul modificat al societății, respective toate vor trebui a se procura de nou cu mari spese și sarcini.

Rescriptul ministerial Nr. 1310/1897.

Representațiunea comitetului, care poartă datul de 29 Oct. 1896 a fost înaintată la guvern în 18 Novembre 1896 și a avut de urmare rescriptul ministerial Nr. 1310 din 6 Ianuarie 1897, sosit la presidiul Asociațiunii în 29 Ianuarie și prezentat în ședința comitetului din 4 Februarie a. c. (sub Nr. prot. 30).

Acest rescript, fără a dificulta forma, în care comitetul a executat modificările și întregirile cerute de ministru cu pri-vire la §§ 2, 4 și 6, se restringe la denegarea cererei comi-tetului de a susține și pe viitor titlul vechiu al Asociațiunii, pe care îl numesce „greșit din punct de vedere al dreptului public și în contradicere cu legile țării“.

În vederea argumentelor ponderoase, cu cari representa-țiunea comitetului din 29 Octobree 1896 militează pentru sus-ținerea titlului vechiu al Asociațiunii, ministrul de astădată simte necesitatea de a intra într'o motivare detaiată a pre-

tensiunii sale și reflectează la expunerile comitetului cu următoarele:

La observarea că în țeară există numeroase reuniuni științifice, culturale, sociale, comerciale și industriale, cari folosesc neconturbate termenul „transilvană“ în titlul lor, ministrul răspunde:

că din fapte, ce purced din întrelăsare ori abus, nu se poate formula nici o cinosură, și mai ales nu, când din spiritual și textul legii rezultă cu evidență contrarul, —

că reuniunile din chestiune, (ca „Erdélyi muzeum egylet“, „Siebenbürgischer Verein für Landeskunde“, „Erdélyi gazdasági egylet“, „Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften“, „Siebenb. sächs. Landwirthschaftsverein“, etc.) au fost înființate încă înainte de era constituțională și că îndată ce aceste vor înainta spre aprobare statutele lor modificate, se va pretinde și dela ele rectificarea titlului în mod correspunzător stărilor actuale de drept public,

că reuniunile mai noue (ca „Erdélyrészi közmívelődési egylet“ și „Erdélyrészi Kárpátgyesület“,) nu mai folosesc termenul „transilvan“ („erdélyi“) ci numirea corectă „erdélyrészi“, care nu e în contradicere cu dreptul public“.

„Ce privesce titlul societăților comerciale și industriale, ministrul accentuează, că nu au statute aprobate de guvern, ci au fost înregistrate simplu numai la tribunal și dacă aceste autorități nu au excepționat titlul lor, această greșală, deși nu e scusabilă, totuși e ușor de înțeles. Că termenul „transilvan“ a fost susținut în titlul bisericii catolice din Transilvania, își are explicarea în acele considerațiuni istorice și de administrațiune bisericească cari au militat pentru susținerea lui în titlul oficios: „Biserica gr.-or. română din Transilvania și Ungaria“.

Prin aceste ministrul crede a fi dovedit, că pretensiunea sa nu este — după cum susține comitetul — o măsură excepțională în contra Românilor, ci o dispozițiune de vigoare generală, care „are să servească în viitor ca cinosură pe toate liniile“.

Ministrul nu poate nega, că schimbarea titlului este împreună cu „unele greutate materiale și formale“, dar pretinde, că aceste nici pe departe nu sunt atât de grave, ca Asociațiunea să nu nisuiască a le învinge „fie chiar pentru motivul ca să delătore acea neîncredere, a cărei basă îndreptățită este presupunerea, că se leagă de un titlu incorect din punct de vedere al dreptului public, pentru a nutri și susține anumite aspirațiuni politice ilegale“. Interesele binepricepute ale Românilor din patrie — dice ministrul, — pretind, ca reuniunile lor culturale, urmărind strict numai scopul lor nobil, să fie scutite chiar și de umbra neîncrederii.

După acestea ministrul își exprimă convingerea, că Asociațiunea în vederea celor expuse va sci așteția îndreptățirea pretensiunii sale și nu va șovăi a primi titlul impus („elrendelt“) de ministru: „Asociațiunea

literară și culturală a Românilor din Ungaria“, ori apoi titlul egal cu acesta: „Asociațiunea literară și culturală a cetățenilor din Ungaria cu naționalitate română“, (în limba maghiară: „A magyarországi románok irodalmi és közművelődési egyesülete“, ori „A magyarországi román nemzetiségű lakosok irodalmi és közművelődési egyesülete“).

* * *

Comitetul central, convingându-se din acest rescript, că ministrul nici după ascultarea motivelor atât de numeroase și întemeiate, ce au fost înșirate în reprezentațiunea din 29 Octobrie 1896, nu este aplecat a abandona cererea sa referitoare la schimbarea titlului, ci pretinde categoric și necondiționat ca aceasta să se execute în forma ce o propune, — iar de altă parte știind, că nu are mandat să pertracteze asupra acelor părți ale statutelor, cari nu au fost modificate de adunarea generală dela Blaj, nici dificultate prin ordinațiunea ministerială Nr. 929/95, a trebuit să întrerupă pertractările cu guvernul și a conchiemat această adunare generală, ca singurul factor competent de a rosti cuvântul definitiv în chestiune.

Din cele expuse pân' aci Onor. Adunare generală s'a putut convinge, că comitetul central și-a dat toate silințele ca să corăspundă în mod cât mai satisfăcător însărcinării primite prin concludul Nr. 22 și 23 al adunării generale din 1895 și că a căutat să apere interesele Asociațiunii de ori-ce jignire și restringere păgubitoare. Ca rezultate fără îndoială momentuoase ale acestor silințe amintim, că ne-a succes a susține în cadrul statutelor o basă largă pentru activitatea Asociațiunii pe toate terenele, cari ating interesele culturale și bunăstarea poporului român și că am putut asigura organismul despărțemintelor și agenturilor.

Modificările făcute de comitet în proiectul de statute stabilit la Blaj, credem că vor primi aprobarea Onor. Adunării generale, deoarece de o parte în forma, în care am executat cererile ministrului, nu conțin nici o schimbare, care ar pute jigni interesele și activitatea Asociațiunii, iar de altă parte întregirea proiectului cu organismul amănunțit al despărțemintelor și agenturilor, a cărui stabilire și de altmintrelea a fost încredințată comitetului, nu poate fi decât numai un câștig pentru Asociațiune.

Ce privesce în fine ultima modificare, ce o mai cere ministrul, anume schimbarea titlului, Onor. Adunare este deci în deplina cunoștință a cauzei și va afla calea, pe care chestiunea se va pute decide în modul cel mai corespunzător intereselor Asociațiunii.

Încheiăm cu propunerea ca Onor. adunare generală să binevoiască a exmite o comisiune de 15 membri pentru studierea raportului present și după ascultarea propunerilor comisiunii :

să ia spre scire modificările făcute de comitetul central în §§. 2, 4, 6, 37, 40, acum 40—47) și 41, (acum 48) ai proiectului de statute, și

să decidă asupra pretensiunii ministrului de a schimba titlul vechiu al Asociațiunii în: „Asociațiunea literară și culturală a Românilor din Ungaria“.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 1/13 Februarie 1897.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vice-president.

Dr. V. Bologa m. p.,
secretar II.

Nr. 91—1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 4 Februarie 1897.

Președinte: Ioan M. Moldovan, președ. Asociațiunii.

Membri prezenți: Dr. II. Pușcariu, v.-preș. Asociațiunii, Z. Boiu, Dr. A. Brote, P. Cosma, I. Crețu, Dr. C. Diaconovich, I. Hannia, I. Papiu, L. Simonescu, I. St. Șuluțiu, O. Tilea, Nicolau Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. V. Bologa.

30./61.

Magistratul orășenesc din Sibiiu comunică, cu data 28 Ianuarie a. c. Nr. 20, Pres., hârtia comitetului suprem din comitatul Sibiiului cu rescriptul ministerului regesc de interne dto 6 Ianuarie a. c. Nr. 1310, prin care se aduce la cunoștința comitetului Asociațiunii, că ministerul regesc nu poate satisface cererii comitetului central de a se folosi și mai departe titlul vechiu al Asociațiunii transilvane, de oare-ce atributul „transilvană“ e în contradicere cu actualele împrejurări de stat, și observă, că pentru obținerea clausulei de aprobare la *statutele cele noue*, așteaptă necondiționat să se modifice titlul Asociațiunii astfel „*Asociațiunea literară și culturală a Românilor din Ungaria*“, sau: „*Asociațiunea literară și culturală a cetățenilor din Ungaria de naționalitate română*“.

Pentru rezolvarea chestiunii comitetul central decide:

I. Să se convoace adunare generală extraordinară aici în Sibiiu, în sensul §§-lor 21 și 25 din statutele Asociațiunii, pe zilele: 10 și 11 Martie 1897, stilul nou, cu următoarea

Programă:

Mercuri în 10 Martie nou:

Ședința I. cu ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței la 4 oare după amiazi;
2. Raportul comitetului central relativ la statutele noue și în special relativ la modificarea titlului Asociațiunii, în firul rescriptului ministerului regesc de interne, dto 6 Ianuarie a. c. Nr. 1310, Pres.;

3. Numirea unei comisiuni pentru cenzurarea raportului și prezentarea unui proiect de conclud.

Joi în 11 Martie nou:

Ședința II. cu ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței la 10 oare a m.;
2. Verificarea procesului verbal din ședința precedentă;
3. Raportul comisiunii numite în ședința I;
4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal din ședința II;
5. Încheierea ședinței.

II. Comitetul central nu prezintă propunere concretă din partea sa relativ la titlul, care să se primească de adunarea generală extraordinară.

III. Să se facă adunării generale raport dataiat despre statutele cele noue ale Asociațiunii și să se publice în foaia Asociațiunii cu 8 zile înainte de adunarea generală extraordinară.

31./62.

Domnul Dr. Octavian Rusu, avocat în Sibiu, predă contractul încheiat în numele Asociațiunii cu dna Maria Weindel, pentru *casele cum-părate* de sub Nr. 6 din Strada Morii, provădut cu clausula de aprobare despre întabularea realității pe numele Asociațiunii, dimpreună cu doue documente despre destabilarea tuturor sarcinilor de pe acea proprietate. Înaintează totodată contractul de chirie, ce expiră la 1 Aprilie 1897, cu polița de asigurare și cere asemnarea speselor de timbre cu 2 fl. 45 cr.

Contractul cu documentele aparținătoare se depune la oficiul de cassă al Asociațiunii, încredințându-i-se luarea dispozițiilor necesare pentru închirierea localurilor la timpul seu.

Dlui Dr. Octavian Rusu se exprimă mulțămită pentru osteneala sa și se asemnează la cassă a i-se solvi speșele de timbru cu 2 fl. 45 cr.

32./84.

Cassarul Asociațiunii prezintă propunerea: Să se eximită o comisiune, care să facă propuneri pentru *chiria locuințelor* din edificiile cum-părate în Stada Morii Nr. 6, în cazul când nu s'ar puté da în chirie unui singur individ, apoi pentru repararea casei și adaptarea locuințelor în

acel cas, eventual și cu privire la altă modalitate cum ar fi să se folosească pe viitor acel complex de teritoriu.

Se primesce și se numesc în comisiune domnii:
Dr. A. Brote, P. Cosma, L. Simonescu, I. St. Șuluțiu,
și O. Tilea.

33.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: Z. Boiu, Dr. A. Brote și
O. Tilea.

Ședința se încheie.

Ioan M. Moldovan m. p.,
president.

Dr. V. Bologa m. p.,
secretar II.

S'a verificat. — Sibiiu, 8 Februarie 1896.

Z. Boiu m. p. **Dr. A. Brote** m. p. **O. Tilea** m. p.

Nr. 93—1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român“ ținută în Sibiiu
la 13 Februarie 1897.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-preș. Asociațiunii.

Membri prezenți: Dr. A. Brote, Z. Boiu, P. Cosma,
Dr. C. Diaconovich, Dr. A. Frâncu, I. Hannia, I. Papiu, I.
St. Șuluțiu, O. Tilea și N. Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. V. Bologa.

34./61.

Secretarul I prezintă *proiectul de raport relativ la modificarea statutelor Asociațiunii* pentru adunarea generală extraordinară convocată pe 10 și 11 Martie a. e. n.

Se primesce cu unele modificări introduse în textul raportului și se decide a se tipări în numărul proximal organului Asociațiunii, care se va expeda

membrilor cel puțin cu 8 zile înainte de adunarea generală extraordinară.

35.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: P. Cosma, Dr. C. Diacovich și Dr. A. Frâncu.

Sedința se încheie.

D. u. s.

Dr. **Ilarion Pușcariu** m. p., Dr. **Vasile Bologa** m. p.,
vice-președinte. secretar II.

S'a verificat. — Sibiiu, 16 Februarie 1897.

P. Cosma m. p. Dr. **C. Diaconovich** m. p. Dr. **A. Frâncu** m. p.

Nr. 42. 1897.

Biblioteca Asociațiunii.

Consemnarea publicațiilor intrate la biblioteca Asociațiunii în semestrul II. 1896.

1. Pipoș, Dr. P., Metodica școalei populare. Arad, 1895.
2. " " Didactica pentru elevii institutelor pedagogice. Arad, 1896.
3. " " Psihologia pentru institutele pedagogice și școalele medii. Arad, 1896.
4. Boletín del Instituto geográfico Argentino. Tom. X. 1, 2, 4—9 XII. 1—6, 11 și 12. XIV. 1—4; XV. 9—12; XVI. 1, 2, 9—12 și XVII. 1—3.
5. Manliu, I. Poetica română pentru cursul secundar (15 ex.) București, 1890.
6. " " Antologie română. B). Poesia (14 ex.) București, 1891.
7. Simon, S. P. Tit Manliu Torcuat. Tragedie în 5 acte. Bistrița, 1893.
8. " " Sêrmana Contesă. Tragedie în 5 acte. Bistrița 1894.
9. " " Regele Edip, de Sofocle. Tragedie în 4 acte. Bistrița, 1896.
10. Jahresbericht des siebb. Karpathenvereines. XVI. Jahrg. Hermannstadt, 1896.
11. Dare de seamă despre judecata rostită de sf. Sinod asupra fostului mitropolit-primat Ghenadie Petrescu. București, 1896.
12. Popescu, Virgil, Curs practic de limba germană. București. 1896.

13. Weigand, Dr. G., III. Jahresbericht des Institutes für rumänische Sprache. Leipzig, 1896.
14. Liuba, S. și Iana, A., Topografia satului și hotarului Maidan. Caransebeș, 1895.
15. Enciclopedia română. Tom. I. fasc. 1. Sibiiu, 1896.
16. Jahresbericht des Vereines für Siebb. Landeskunde. 1895/6. Hermannstadt, 1896.
17. Ștefulescu, Al., Mănăstirea Tismana. Tirgu-Jiu, 1896.
18. Petra-Petrescu, Povestiri. Brașov, 1892.
19. " " Compas românesc. An. I.—IV. Brașov, 1893—6.
20. " " Informațiuni despre Asociațiunea pentru spriginirea învățăceilor și sodalilor români din Brașov. 1893.
21. " " Const. Popasu. (Necrolog). Brașov, 1890.
22. Goldschmith, O., Preotul din Wakefield. Trad. de Dr. P. T. Sibiiu, 1896.
23. Raportul gimnasiului din Năsăud, 1895/6. Bistrița, 1896.
24. Hermann, Prof. Dr. A., Ethnolog. Mitteilungen aus Ungarn. IV. Bd. 7—10 Heft u. V. Bd. 4 Heft. Bpesta, 1896.
25. M. tud. Akadémia, Matematikai és természettudományi értesítő. XIV. köt. 2—5. füz. Budapest, 1896.
26. " " Nyelvtudományi közlemények. XVI. köt. 2 és 4. füz. Budapest, 1896.
27. " " Akad. értesítő. 79—81, 83. és 84. füz. Bpest, 1896.
28. " " Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XVI. köt. 8. és 9. sz. Budapest, 1896.
29. " " Emlékbeszéddek. VIII. köt. 11. és 12. sz. Budapest, 1896.
30. " " Értekezések a történeti tudományok köréből. XVI. köt. 7—11. sz. Budapest, 1896.
31. " " Almanach 1897-re. Budapest, 1897.
32. " " Kiadásában megjelent munkák és folyóiratok czimjegyzéke. 1831—95. Budapest, 1896.
33. Mortality from casualties. New-York, 1896.
34. Mayer, L., Informes consulares. Nr. 5—6. Costa Rica, 1896.
35. Jahresbericht der freiwill. Feuerwehr der k. f. Stadt Hermannstadt 1895.
36. Bolletino delle pubblicazioni italiane. Nr. 251—254, 256, 257, 261—264. Firenze, 1896.
37. Indice alfabetico la Buletin pe 1895. (A. — Q.). Firenze, 1896.

Sibiiu, 14 Ianuarie 1897.

Nicolau Togan m. p.,
bibliotecar.

Nr. 120—1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 4 Martie 1897.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-preș. Asociațiunii.

Membri prezenți: Z. Boiu, Dr. A. Brote, P. Cosma, Dr. C. Diaconovich, Dr. A. Frâncu, I. Hannia, I. Papiu, L. Simonescu, I. St. Șuluțiu.

Secretar: Dr. V. Bologna.

36./84.

Comisiunea exmisă din ședința comitetului ținută la 4 Februarie a. c. pentru înaintarea unei propuneri cu privire la *închirierea casei cumpărate* dela Maria Weindel și la menițiunea, ce este a se da acestui intravilan pentru viitor, raportează, că s'a întrunit la 1 Martie a. c. sub presiul domnului I. St. Șuluțiu și studiând chestiunea din toate punctele de vedere a aflat, că ori ce menițiune i-s'ar da acestui intravilan pentru viitor, eventualele zidiri tot nu s'ar pute începe de pe acum, iar chiriașul de pân'acum părăsind casa la 1 Aprile a. c. — pentru ca să nu rămână cu totul inproductiv capitalul elocat în acest intravilan — comisiunea propune Onoratului comitet a da casa în chirie pe timp de un an și eventual și pe timp mai îndelungat însă cu reserva, că la cas dacă Asociațiunea ar voi să vîndă casa ori să zidească pe intravilan, să poată abdice contractul cu 3 luni înainte.

Comisiunea este de părere că la casele vechi să nu se mai facă nici o adaptare.

Cu privire la menițiunea viitoare a intravilanului comisiunea a luat deja un conclud principial și a încredințat pe secretarul I cu elaborarea unui detaiat proiect de propunere, pe care îl va desbata cât mai curând și-l va înainta apoi Onoratului Comitet în timp apropiat.

Raportul comisiunii se ia spre scire. Oficiul de cassă se îndrumă a da în chirie casa cumpărată dela Maria Weindel pe timp de un an, eventual și pe mai mulți ani, însă cu reserva abdicării de 3 luni pentru casul, dacă Asociațiunea ar voi să zidească ori să vîndă intravilanul.

37./71.

Dirrecțiunea școalei civile de fete înaintează procesul verbal al conferenței corpului didactic din 8 Ianuarie a. c., în care s'a statorit clasificarea elevelor pe semestrul prim.

Procesul verbal se ia spre scire.

38./72.

Direcțiunea școlii civile de fete înaintează procesul verbal al conferinței corpului didactic din 26 Ianuarie a. c., în care — conform concludului Onoratului Comitet din 21 Ianuarie a. c. — s'a stabilit programul examenelor semestrale și s'au rezolvit alte afaceri curente.

Procesul verbal se ia spre scire.

39./66.

Delegatul comitetului pe lângă școala civilă de fete, domnul vice-president Dr. Ilarion Pușcariu, raportează despre starea acestui institut în semestrul I al anului școlar curent și arată, că atât întreținerea elevelor în internat, precum și mersul instrucțiunii și rezultatul examenelor semestrale, ținute la 29 Ianuarie a. c., au fost pe deplin mulțămitoare. Delegatul recomandă totodată a se procura pentru instrucțiunea lucrului de mână un resboiu de țesut după o construcțiune perfecționată. Totodată propune că pentru consolidarea stărilor la școala de fete să se îndeplinească postul de director în mod definitiv.

Comitetul ia act cu plăcere despre raportul delegatului și însărcinează direcțiunea școlii a face propunere în privința procurării unui resboiu de o construcțiune perfecționată; biroul se îndrumă ca pentru îndeplinirea definitivă a postului de director al școlii de fete să facă propunere în prima ședință după încheierea anului școlar curent.

40./70.

Direcțiunea școlii civile de fete înaintează cererea domnișoarei Maria Cioban, învățătoare suplentă provisorie, pentru a fi denumită putere didactică definitivă și, constatând că petenta are calificațiunea recerută pentru a ocupa catedră ordinară la școlile civile de fete, precum și că activitatea ei de până acum corespunde tuturor așteptărilor, recomandă cererea spre încuviințare.

Cererea domnișoarei Maria Cioban, de a fi numită putere didactică ordinară definitivă, nu se poate încuviința, până când Dsa nu-și va câștiga calificațiunea legală, normată în §. 13 al ordinațiunii ministeriale Nr. 13,071 din 28 Maiu 1893 pentru învățătoare ordinare la școlile civile de fete.

41./109.

Direcțiunea școlii civile de fete înaintează procesul verbal al conferinței corpului didactic din 2 Martie a. c., în care s'a decis ca în mod excepțional să se pună la dispoziția domnului G. Dima sala festivă pentru

vr'o câteva probe de cântări, și s'au luat dispozițiunile necesare ca învățământul să nu sufere nici o scădere prin ținerea probelor în edificiul școlii.

Conclusul corpului didactic se aprobă.

42./81.

Domnul *Ioan Deacu*, paroch în Roșia de Secaș, se plânge că fetele sale, cari frecventează clasa I la școala civilă de fete, ar fi desconsiderate ci că puterile didactice nu s'ar ocupa îndestul 'cu ele.

Scrisoarea domnului Deacu se trimite la direcțiunea școlii civile de fete pentru cercetarea casului și raportare ulterioară.

43./64.

Comitetul aranjator, constituit pentru primirea adunării generale a Asociațiunii, ținută în *Lugoș* la 27 și 28 August 1896, înaintează prin domnii Titu Hațeg și Dr. Isidor Pop, advocați în Lugoș, cu data 18 Ianuarie a. c. următoarele:

1. protocoalele ședințelor comitetului aranjator din 8 și 15 Noembrie 1896;
2. raportul cassarului comitetului aranjator, Dr. G. Dobrin, dimpreună cu raportul comisiunii cenzurătoare;
3. 22 liste despre înscrierea membrilor din acel ținut, și
4. extrasul cassarului despre restanțieri cu observarea, că libelele de depunere despre fl. 1515 s'au transpus la cassa centrală, întărindu-se primirea lor sub Nr. 540—1896.

În legătură cu acestea comitetul aranjator exprimă bucuria sa, că i s'a dat ocasiune să primească în sinul seu adunarea generală a Asociațiunii și apelează la comitetul central ca să organizeze cât mai curând constituirea despărțemintelor Asociațiunii în părțile banatice.

Din cuprinsul protocoalelor comitetului aranjator dela 8 și 15 Noembrie 1896 se constată următoarele:

1. s'a dat spre cenzurare comisiunii compuse din domnii: Virgil Thomici, N. Iovanescu și N. Muntean, raportul prezentat cu documentele recerute de cassarul comitetului aranjator, dl Dr. G. Dobrin, despre toate încasările și speșele efeptuite cu ocașiunea serbărilor adunării generale a Asociațiunii;
2. s'a primit declarația domnului Michail Beșan, notar public în Lugoș, că nu doresce a i-se restitui suma de fl. 100, ce a pus-o la dispoziția comitetului aranjator pentru acoperirea speșelor prealabile, doresce însă să i-se socotească suma aceea ca taxă de membru pe viață al Asociațiunii, în care sens s'a și rectificat rațiociniul cassarului;
3. s'a luat spre scire abdicarea celorlalți contribuenți la acoperirea speșelor prealabile, ce s'au făcut în favorul Asociațiunii;

4. s'a însărcinat secretarul comitetului cu compunerea unui raport general despre decurgerea festivităților cu ocaziunea adunării generale;

5. s'au luat dispoziții pentru trimiterea adreselor de mulțămintă către autorii, cari au contribuit cu opere musicale la emularea corurilor, și către corurile plugarilor, cari au participat la emulare;

6. s'a luat spre scire raportul comisiunii censurătoare constatându-se, că raportul cassarului Dr. G. Dobrin corespunde întru toate cu starea faptică a cassei, fiind toate erogațiunile documentate; s'a constatat anume, că suma venitelor curate, dimpreună cu taxele de membri, face fl. 1924.07, din care sumă fl. 313 (recte fl. 263, căci fl. 50, a doua jumătate din taxa de membru pe viață dela domnul Dimitrie Corcan din Iladia, e încă restantă) s'au încassat și predat cassei centrale prin comisiunea adunării generale din Lugos; restul flor. 1611.07 se află astfel: fl. 1300 depuși cu libelul Nr. 658 la „Lugoșana“, fl. 100. depuși cu libelul Nr. 718 la „Făgețana“, fl. 103 disponibili la mâna cassarului, iar fl. 108.07 taxe restante încă de încassat;

7. s'a decis să se depună la „Lugoșana“ și banii disponibili la mâna cassarului fl. 103, exprimându-i-se pentru ostenelele sale mulțămintă protocolară, iar socoșile să se aștearnă comitetului central;

8. s'a exprimat mulțămintă tuturor binevoitorilor, cari au contribuit la reușita măgulitoare a festivităților adunării generale și s'a declarat disolvat comitetul aranjator terminându-și activitatea, în speranță că cât mai curând se va pute constitui de nou în comitetul despărțământului Asociațiunii.

În nexul acestora se constată pe basa raportului cassarului Dr. G. Dobrin, dto 30 Decembre 1896, că din suma de fl. 1611.07 s'a expedit la cassa centrală cu data 8 Decembre 1896 cu libelele Nr. 658 și 718 suma fl. 1515; taxe restante de încassat sunt încă fl. 87 la următorii domni:

1.	Virgil Thomici . . .	în Lugos	fl. 5	lista Nr. 1.
2.	Traian Dragoescu . . .	„ „	„ 5	„ „ 5.
3.	Coriolan Birescu . . .	„ „	„ 5	„ „ 5.
4.	Mateiu Ignea . . .	„ „	„ 5	„ „ 5.
5.	Corneliu Jucu . . .	„ „	„ 1	„ „ 5.
6.	Titu Hațeg . . .	„ „	„ 50	„ „ 5.
7.	Traian Gașpar . . .	în Hezereș	„ 1	„ „ 5.
8.	Alexandru Balaș . . .	„ Caransebeș	„ 5	„ „ 2.
9.	Ioan Nemoian . . .	„ „	„ 5	„ „ 2.
10.	Iosif Bălan . . .	„ „	„ 5	„ „ 2.

Suma . fl. 87 v. a.

Restul de fl. 9.07 dimpreună cu taxa de fl. 5, solvită ulterior de domnul Andreiu Liviu, canonic în Lugos, și cu fl. 1. pentru diplomă dela domnul Dr. G. Dobrin, în suma de fl. 15.07 s'a expedit la cassa centrală în 18 Ianuarie 1897 pe lângă libelul Nr. 537.

Relativ la listele membrilor se constată, că unii membri cuprinși în acelea, deși au solvit taxa, nu au fost proclamați în adunarea generală din Lugos, ceea ce se va rectifica ulterior cu privire la domnii :

a) membru pe viață dl Mihail Beșan, notar public în Lugos;

b) membri ordinari domnii: Andreiu Liviu, canonic în Lugos; Iuliu Rațiu, notar consistorial în Lugos; Traian Băiașiu, tutor orf. în Reșița; George Tatuc, paroch în Jablanița; Dr. Ioan Manguiea, medic în Mehadia; Nicolau Birescu, preot în Lugos, și Stefan Antonescu, președintele sedriei orfanale în Lugos;

c) membri ordinari, cari au fost proclamați în adunarea generală din Lugos, dar nu sunt introduși în cele 22 liste, nici n'au solvit taxa la comisiunea adunării generale, prin urmare sunt încă în restanță, anume domnii : Dimitrie Jucu, notar în Prebul; Ioan Taflan, comptabil în Prigor; Constantin Rosa, preot în Leucușesci; Iuliu Musta, preot în Glimboca; Mihail Cornean, notar în Delinesci; Constantin Burdia, primar în Caransebeș.

Protocoalele ședințelor comitetului aranjator dela 8 și 15 Novembre 1896 se iau spre scire cu aprobare; comitetului aranjator se exprimă recunoștință și mulțumită pentru ostenelele sale împreunate cu I adunare generală a Asociațiunii, ținută în părțile bantice cu rezultate atât de frumoase, morale și materiale; relativ la organizarea despărțemintelor Asociațiunii se vor lua ulterior dispozițiile recerute, iar până atunci evidența membrilor din acele părți se ține deadreptul la comitetul central; se adeverește primirea taxelor de membri și anume:

a) dela comisiunea adunării generale fl. 263.—

b) dela cassarul comitetului aranjator

dl Dr. G. Dobrin,

cu libelul Nr. 658 („Lugoșana“) . . „ 1415.—

„ „ „ 718 („Făgețana“) . . „ 100.—

„ „ „ 537 („Lugoșana“) . . „ 15.07

Suma fl. 1793.07,

în care sumă se cuprinde și taxa dela 6 membri ordinari din despărțemântul Clujului cu fl. 53 (lista Nr. 30); restul taxelor de 87 fl. se va incasa ulterior prin cassa centrală a Asociațiunii, de asemenea suma de fl. 50.— a doua jumătate restantă din taxa de membru pe viață dela domnul Dimitrie Corcan

din Iladia; membrii noi, cari au solvit taxa, dar n'au fost proclamați în adunarea generală din Lugos, anume:

a) membru pe viață domnul Mihail Beșan, notar public în Lugos;

b) membri ordinari domnii: Andreiu Liviu, canonic în Lugos; Iuliu Rațiu, notar consistorial în Lugos; Traian Băiașiu, tutor orfanal în Reșița; George Tătuc, paroch în Jablanița; Dr. Ioan Manguica, medic în Mehadia, Nicolae Bireescu, preot în Lugos, și Stefan Antonescu, președintele sedriei orfanale în Lugos, se provăd cu documente de legitimare pentru constatarea taxelor solvite și se vor propune proximei adunări generale ca să fie declarați membri, iar foaia Asociațiunii se dispune a li-se trimite pro 1897; membrii ordinari, cari au fost proclamați în adunarea generală din Lugos, dar n'au solvit încă taxa, anume domnii: Dimitrie Jucu, notar în Prebul; Ioan Taflan, comptabil în Prigor; Constantin Rosa, preot în Leucuseci; Iuliu Musta, preot în Glimboca; Mihail Cornean, notar în Delinesci și Constantin Burdia, primar în Caransebeș, se predau oficiului de cassă al Asociațiunii pentru ca să încasseze ulterior taxele.

44./73.

Diracțiunea despărțământului din Cluj înaintează, cu data 30 Ianuarie a. c., protocolul adunării generale a despărțământului, ținută în Cluj la 23 August 1896, din cuprinsul căruia se constată următoarele:

1. s'a constituit despărțământul pe un nou period de 3 ani (1896—1898) alegându-se director domnul Basiliu Podoabă, membri în comitet domnii: Ioan Laslo, Tului Roșescu, Dr. G. Ilea, Andreiu Truța, V. Almășan și N. P. Rațiu;

2. s'au încassat următoarele taxe:

a) dela 7 membri ordinari vechi pro 1895 și 1896	fl. 40.—
b) dela membri noi înscriși, anume domnii: Ioan Bereșiu, funcționar la magistratul orășenesc din Cluj, și Antoniu Pop, comerciant în Cluj à 6 fl.	„ 12.—
c) dela 2 membri ajutători à 1 fl.	„ 2.—
total	fl. 54.—

din care sumă fl. 53 s'au predat la cassarul comitetului aranjator din Lugos, cu ocasiunea adunării generale din 1896, pentru înaintarea la cassa centrală;

3. s'a încredințat comitetului cercual a da deslușirile necesare relativ la hârtia comitetului central Nr. 315 din 1894, în chestiunea fondurilor, despre cari direcțiunea de atunci a raportat, că se administrează la acel despărțământ.

Protocolul adunării generale servește spre scire; taxele de membri fl. 53, s'au primit la cassa centrală prin comitetul aranjator din Lugos; membrii noi înscriși, domnii: Ioan Bereșiu, funcționar la magistratul din Cluj, și Antoniu Pop, comerciant în Cluj, s'au declarat membri ordinari ai Asociațiunii în adunarea generală din Lugos și s'au provădit cu diplome.

45./76.

Direcțiunea despărțământului din Cluj înaintează, cu data 30 Ianuarie a. c., 15 fl., prețul dela 30 exemplare „Povești din popor“ de I. Pop-Reteganul, vândute în acel despărțământ.

Spre scire.

46./77.

Direcțiunea despărțământului din Cluj notifică, cu data 30 Ianuarie a. c., că fostul director al aceluia despărțământ, membru pe viață al Asociațiunii, profesorul de universitate Dr. Grigorie Silași a reposat în 17 Ianuarie 1897 și că despărțământul Cluj a fost reprezentat la înmormântarea defunctului prin actualul director B. Podoabă.

Se ia act pe lângă exprimarea condolenței din partea comitetului central, având a se notifica cazul și proximei adunări generale.

47./87.

Oficiul regesc de dare din loc cere, cu data 28 Decembre 1896 Nr. 3648, competența erarială după suma de 22,000 fl., cu care s'a cumpărat casa din Strada Morii Nr. 6, în suma de fl. 473.

Se asemează la Oficiul de cassă al Asociațiunii spre solvire oficiului reg. de dare din Sibiu suma de fl. 473. competența erarială după casa cumpărată.

48./95.

Domnul Andreiu Cosma, avocat în Șimleul Silvaniei, înaintează cu data 17 Februarie a. c. cererea majorității ereșilor după fericitul *George Filep*, fost avocat în Tășnad, cu părerea executorilor testamentului, pentru ca să li se dea jumătate din suma de fl. 20,000, testată Asocia-

țiunii pentru scopuri culturale, în care cas s'ar pute rezolva chestiunea pe cale pacinică.

Comitetul central se învoiesce la acceptarea propunerii, sub condiția însă, dacă se poate face împăciuirea cu toți eređii.

49./101.

Oficiul de cassă al Asociațiunii înaintează, cu data 30 Ianuarie 1897, rađiociniul Asociațiunii pro 1896, spre censurare și aprobare.

Se predă comisiunii compuse din domnii: I. St. Șuluțiu, P. Cosma și Dr. A. Brote.

50./19.

Societatea pentru introducerea *luminii electrice* cere, cu data 6 Ianuarie a. c., o nouă anticipație de 800 fl. pentru lucrările efeptuite, pe lângă observarea, că în curând va presenta socoteala finală în aceasta afacere.

În legătură cu aceasta se constată, că până acum li s'au anticipat fl. 900.

Se asemnează la cassă spre solvire fl. 500 și se provoacă societatea să presente socoata finală.

51.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: I. Hannia, I. Papiu și L. Simonescu.

Ședința se încheie.

D. u. s.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vice-president.

Dr. V. Bologa m. p.,
secretar II.

S'a verificat. — Sibiiu, 15 Martie 1897.

I. Papiu m. p.

I. Hannia m. p.

L. Simonescu m. p.

Nr. 123—1897.

PROCES VERBAL

din ședința I. a adunării generale extraordinare a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiu la 10 Martie 1897.

Președinte: Ioan M. Moldovan.

Secretar: Dr. V. Bologa.

1.

Președintele deschide ședința la 4 oare d. a. în prezența unui însemnat număr de membri ai Asociațiunii. Arată motivul convocării adunării generale extraordinare cu importanța menire, ce are și invită membrii prezenți a-și da sucursul recerut la deslegarea chestiunii de viață pentru binele nostru public și soarta Asociațiunii.

Spre plăcută scire cu urale.

2.

La ordinea zilei raportul comitetului central relativ la statutele modificate și în special relativ la modificarea titlului Asociațiunii, în firul rescriptului ministeriului regesc de interne dto 6 Ianuarie a. c. Nr. 1310 Pres.

La propunerea dlui Dr. A. Bunea raportul comitetului central, fiind tipărit și publicat cu 8 zile înainte de adunare,

Se privesce cetit și se predă pentru examinare comisiunii, ce se va numi în acest scop.

3.

În nexul punctului precedent se pune la ordinea zilei: numirea unei comisiuni de 15 membri pentru censurarea raportului și prezentarea unui proiect de conclud.

Relativ la acest punct din ordinea de zi dl Dr. A. Mureșianu însinuă contrapropunere și anume:

„Deoarece-ce în propunerea, ce o face în raport cu privire la alegerea unei comisiuni, comitetul îi dă acestei comisiuni misiunea generală nedeterminată de a face propuneri cum să decidă adunarea generală asupra pretensiunilor ministrului în materia schimbării titlului Asociațiunii; ceea-ce este neadmisibil, fiind-că conform §. 24 al Statutelor Asociațiunii scopul și caracterul Asociațiunii, prin urmare și titlul, care conține ambele, nu poate deveni obiect al desbaterilor și al concludelor adunării generale sub nici o condițiune și prin urmare ar fi un act contra statutelor, dacă s'ar alege o comisiune cu scop de a crea un substrat de desbatere și de deliberare într'o chestiune, a cărei discuțiune e a limine eschisă prin dispozițiunea categorică a statutelor;

Deoarece-ce mai departe prin aceea, că se dă acestei comisiuni chemarea de a discuta și a-se pronunța asupra unei pretensiuni a ministrului, motivată numai și numai pe cuvinte de ordin politic, care materie e asemenea supusă unei opriri de a fi discutată, în §. 3 al statutelor;

Deoarece-ce în raportul comitetului se mai prezintă chestiunea schimbării titlului nu ca o chestiune de discuțiune liberă, rezervată adunării generale, ci ca o orânduire a puterii publice executive, față cu care acest for nu mai suferă discuțiune ori remedii, decretându-se ca *conditio sine qua non* a aprobării proiectului de Statute modificate introducerea titlului schimbat de ministru; și deci prin supunerea acestei chestiuni a titlului Asociațiunii deliberărilor comisiunii și a adunării, cum propune comitetul, s'ar pute crea aparința, că Asociațiunea primesce lupta fățișă cu stăpânirea pe tărîmul politic, străin de ea și de scopurile ei, pe care o împinge rescriptul ministrului, — fac următoarea contrapropunere:

Adunarea generală de ași să aleagă o comisiune de 25 cu speciala și restrictiva chemare, de a cerceta încât raportul comitetului stă în conglăsuire cu dispozițiunile §§. 3 și 24 ai Statutelor Asociațiunii și examinându-l, să formuleze un proiect de conclus, prin care să se valideze, față de situațiunea creată prin rescriptul ministrului de interne, dispozițiunile §§. 3 și 24 ai Asociațiunii noastre“.

Punându-se la vot

Se primesce propunerea comitetului central, în sensul căreia se decide a-se numi o comisiune de 15 membri pentru censurarea raportului și prezentarea unui proiect de conclus, iar contrapropunerea cade.

4.

Pentru combinarea listei membrilor în comisiunea de 15, la propunerea dlui Ioan de Preda,

Se exmite o comisiune de 3, și anume domnii: I. Droc, Dr. S. Stoica și O. Tilea, și se suspinde ședința pe câteva minute.

5.

Redeschidându-se ședința, comisiunea pentru combinarea listei, prin referentul seu dl O. Tilea, propune, iar

Adunarea generală numește în comisiunea de 15 următorii membri: *Iuliu Bardosy*, inspector reg. i. p., Dr. *I. Beu*, medic în Sibiiu; *Coriolan Bredicean*, avocat în Lugos; Dr. *A. Bunea*, secr. cons. în Blaj; Dr. *D. Ciuta*, avocat în Bistrița; *Iuliu Dan*, protopop în Făgăraș; *Al. Filip*, avocat în Abrud; *N. Manegut*, protopop în Mureș-Oșorheiu; Dr. *Andreiu Micu*, avocat

în Făgăraș; Dr. *I. Pop*, vicariu în Năsăud; *Ioan de Preda*, avocat în Sibiu; *Ioan* cavaler *Pușcariu*, septemvir i/p. în Bran; Dr. *I. Șenchea*, cand. de avocat în Făgăraș; Dr. *Gavriil Tripon*, avocat, în Bistrița, și *Dion. Vaida*, proprietar în Olpret.

Ședința I se încheie, anunțându-se a II ședință pe mâne la 10 oare a. m.

D. u. s.

I. M. Moldovan m. p.,
președinte.

Dr. V. Bologa m. p.,
secretar II.

Nr. 123 - 1897.

PROCES VERBAL

din ședința II a adunării generale extraordinare a „Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută în Sibiu la 11 Martie 1897 n.

Președinte: Ioan M. Moldovan.

Secretar: Dr. V. Bologa.

6.

Președintele constatând, că deoarece-ce comisiunea de 15 nu-și terminase lucrările pe 10 oare a. m., pe când se anunțase ieri ședința de astăzi, a amânat ședința pe timpul acesta, atât cu graiul în fața celor adunați în sala aceasta, cât și prin anunț afișat pe ușa salei, și

Declară ședința deschisă la 4 oare d. a.

7.

Se cetesce procesul verbal din ședința I a adunării generale extraordinare și

Se verifică.

8.

Se cetesc telegramele de felicitare sosite dela: Despărțământul Brașovului; Despărțământul Blajului; Lugoșenii; Valer Moldovan, pentru tinerimea din Clușiu; Dr. Banffy, Ariton Popa, ș. a. din Bucium-Șasa; Vlăduțiu din Turda; Românii din Deva și jur; Despărțământul Clujului; Inteligența din Selagiu; P. Barbu, G. Șagău, ș. a. din Reghinul săsesc; parochul Emanuil din Zlatna; Domide ș. a. din Sângeorgiu român.

Spre plăcută scire.

9.

Se pune la ordinea zilei raportul comisiunii de 15. Referenți: Ioan de Preda și Dr. Augustin Bunea.

Ioan de Preda raportează, că în sinul comisiunii, al cărei raportor general este dl Dr. Augustin Bunea, s'au ivit mai multe propuneri, atât dela membrii comisiunii, cât și dela membri de ai Asociațiunii, cari au participat numai cu vot consultativ la desbaterile comisiunii. De acestea au fost propunerile dlor Parteniu Cosma și Dr. Amos Frâncu.

Deoarece-dintre propunerile provenite dela membrii comisiunii nici una n'a putut întruni majoritatea voturilor, dînsul a primit de a sa propunerea dlui Parteniu Cosma cu privire la modificarea titlului Asociațiunii, care apoi întrunind majoritatea voturilor, în calitate de referent al comisiunii relativ la aceasta chestiune, o presentă ca propunerea majorității comisiunii.

Propunerea este următoarea:

„Adunarea generală extraordinară să pronunțe prin conclud:

Deși prin ordinațiunea înaltului ministru de interne Nr. 929 res. din 1895, s'a cerut modificarea tuturor acelor §§. din statutele Asociațiunii, cari nu mai corespundeau stărilor actuale de drept public, între cari însă nu se cuprindea și titlul Asociațiunii;

Deși din incidentul prevederii cu clausula de prezentare a textului §§-lor modificați în adunarea generală ținută în Blaj la 27 și 28 August 1895, între împrejurări normale nu s'ar mai pute dificulta din partea guvernului titlul Asociațiunii, care nu se modificase în acea adunare generală;

În fine: deși Asociațiunea noastră, înființată în 1861, exista deja când s'a inaugurat era constituțională, care a produs schimbările actuale în dreptul public, întocmai ca „Erdélyi Muzeum egylet“, „Siebenbürgischer Verein für Landeskunde“ etc. etc. . . , în al căror titlu înaltul guvern tolerează și pentru viitor numirea de „transilvan“ („erdélyi“, „siebenbürgisch“);

Totuși considerând, că înaltul guvern și după repețite reprezentări motivate cu argumente neresturnabile ale comitetului central, în rescriptul seu Nr. 1310/1897 Pres. pretinde *neconționat*, va să țină în formă de ultimatum, eliminarea cuvântului „*transilvană*“ din titlul Asociațiunii sub cuvânt, că acela ar fi incompatibil cu starea actuală de drept public și în contradicere cu legile țerii, ba mai adaugă: că eliminarea acelui cuvânt ar fi motivată chiar și cu necesitatea de a delătura dela Asociațiunea noastră „aceea neîncredere, a cărei basă îndreptățită este presupunerea, că ea se leagă de un titlu incorect din punct de vedere al dreptului public, pentru a nutri și susține anumite aspirațiuni politice ilegale“:

Adunarea generală, protestând contra îndreptățirii presupunerii amintite în rescriptul ministerial, și constatând, că în lungul șir de peste 35 de ani, de când funcționează Asociațiunea noastră, nici odată n'a venit în conflict cu legea și nici odată nu s'a ocupat cu politica, —

Declară, că neputându-se opune puterii, numai de silă se dimitte la modificarea titlului istoric al Asociațiunii, din care eliminând cuvântul

„transilvană“, dificultat de înaltul guvern pe motive politice, stabilește pentru viitor titlul următor:

„Asociațiune pentru literatura română și cultura poporului român“.

Relativ la raportul comitetului central în general și la modificările făcute prin comitetul central în puterea mandatului primit dela adunarea generală din Blaj din 1895, — referentul Ioan de Preda raportează, că s'a primit propunerea dlui Dr. Augustin Bunea, carele va prezenta însuși aceea propunere în calitate de raportor al comisiunii.

Domnul Dr. Augustin Bunea, raportând despre cursul pertractărilor în sinul comisiunii de 15 și anume: că dsa ca raportorul general a avut o propunere, dl Dr. Ioan Pop alta, Ioan de Preda a treia; iar dela membrii Asociațiunii, cari au participat numai cu vot consultativ la desbaterile comisiunii, au intrat doue propuneri, una a dlui Parteniu Cosma, alta a dlui Dr. Amos Frâncu, ca material pentru comisiune. Raportează mai departe, ca la luarea concludului, din propunerea dsale, care constă din 3 puncte, s'a primit punctul 1, cu totalitatea voturilor, punctul 2 și 3 însă a obținut numai minoritate, precum și propunerea dlui Dr. Ioan Pop; iar dl Ioan de Preda și-a revocat propunerea sa și și-a însușit propunerea dlui Parteniu Cosma, care punându-se la vot a întrunit majoritatea voturilor; propunerea dlui Dr. A. Frâncu n'a fost însușită de nici unul dintre membrii comisiunii. —

Prezintă deci următoarea propunere:

1. „Adunarea generală ia spre scire modificările făcute de comitetul central în §§. 2, 4, 6, 37, 40 (acum 40—47) și 41 (acum 48) ai proiectului de statute și declară statutele de modificate în forma satorită de comitetul central, în urma pertractărilor avute cu ministerul de interne.

2. Adunarea generală cere deci și din partea sa, ca ministrul, supunând din nou unei așteptări binevoitoare motivele din reprezentațiunea comitetului, să binevoiască a absta dela pretensiunea sa de a modifica titlul vechiu al Asociațiunii.

3. Dacă însă înaltul ministeriu nici după acestea nu voește a lua în considerațiune cererea noastră justă și echitabilă, atunci să aproabe statutele și cu modificarea titlului, spre care scop i-se și susțern statutele formulate și cu modificarea impusă spre eventuală aprobare“, — cu aceea observare, că punctul 1, fiind primit de comisiune, se consideră de propunerea comisiunii, punctul 2 și 3 însă formeză contrapropunerea sa, pe care o susține și în plenul ședinței.

În urma acestora

Adunarea generală decide, că punctul 1 din propunerea dlui Dr. Augustin Bunea și propunerea prezentată de al doilea referent al comisiunii, Ioan de Preda, se consideră de propunerile comisiunii și le primesce de basă la desbaterea generală.

După acestea la cererea mai multor membri
Se suspende ședința pe 15 minute.

10.

Redeschidându-se ședința, dl Dr. Ioan Pop în numele seu și al dlor: Dr. Aurel Mureșan, Dr. Amos Frâncu, Francisc Hossu Longin, Iuliu Coroian, Dr. Demetriu Ciuta și Dr. Gavriil Tripon, presentă următoarea contrapropunere:

„Adunarea generală extraordinară ia la cunoscință pașii făcuți de onoratul comitet în afacerea modificării statutelor și pe baza raportului său decide:

Adunarea generală extra-ordinară de ași nu se simte îndemnată de a schimba titlul de până acuma al Asociațiunii.

Pentru executarea acestei decisiuni adunarea generală extraordinară însărcinează comitetul de a face o reprezentațiune către înaltul ministeriu și de a raporta despre rezultat viitoarei adunări generale“.

După acestea se deschide desbaterea specială asupra propunerilor comisiunii, din care punctul prim

Se primesce cu unanimitate.

11.

Se continuă desbaterea asupra punctului 2 din propunerile comisiunii și asupra contrapropunerilor.

După o desbatere amănunțită și lămuritoare din toate punctele de vedere, și după-ce toți propunătorii s'au folosit de cuvântul ultim, se încheie desbaterea și se constată, că contra-propunerea dlui Dr. Ioan Pop și soții, care nu învoalvă modificarea statutelor, se poate decide cu majoritate, a dlui Dr. A. Bunea și comisiunii însă se poate decide numai cu o majoritate de $\frac{2}{3}$ a membrilor prezenți, conform §-lui 24 din statute.

Cerându-se votare nominală și asupra contra-propunerii dlui Dr. Ioan Pop și soții, se admite și se porcede la votare în ordinea următoare:

I. Propunerea dlui Dr. Ioan Pop și soții.

Votanți: 67.

Pentru propunere votează membrii:

Axentie Sever, Iosif St. Șuluțiu, Dr. Aurel Mureșianu, Francisc Hossu-Longin, George Pop de Basesci, Dr. Amos Frâncu, Dr. Ioan Pop, Iuliu Coroian, Dr. Demetriu Ciuta, Dr. Gavriil Tripon, Alexandru Filip, Dionisiu Vaida, Dr. Teodor Mihaly, Dr. Zosim Chirtop, Vasiliu Dan, Dr. Elia Dăian, Traian H. Pop, Daniil R. Cordescu, Dr. Ioan Șenchea, Demetriu Cunțan, Rubin Pațița, Vasiliu Hărșan; — total: 22 voturi.

Contra propunerii votează membrii:

Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan Hannia, Zacharia Boiu, Iuliu Bardosy, Leontin Simonescu, Onoriu Tilea, Dr. Corneliu Diaconovich, Dr. Augustin Bunea, Dr. Nicolau Vecerdea, Ioan de Preda, Dr. Aurel Brote, Ioan

Papiu, Parteniu Cosma, Ioan cav. Pușcariu, Ioan Popovici, Nicolau Togan, Nicolau Maneguț, Coriolan Bredicean, Maria Cosma, Dr. Octavian Rusu, Mateiu Voilean, Dr. Ilie Beu, Ioan Crețu, Ilie Moga, Dr. Elie Cristea, Isaia Popa, Stefan Stroia, Nicolau Penciu, Corneliu Aiser, Gavriil Hango, Eugenia Iovescu, Victoria Joandrea, Ioan Mircea, Zevedeu Mureșan, Sergiu Medean, Dr. Remus Roșca, Dr. Avram Tincu, Dr. Vasile Bologa, Constantin Colbasi, Alexandru Moldovan sen., Petru Șinca, Romul Mircea, Clemente Raicu, Iuliu Dan, Dr. Andreiu Micu; — total: 45 voturi.

Se constată, că pentru propunere au votat 22 membri, contra propunerii 45, deci propunerea

Se enunță de respinsă.

II. Propunerea dlui Dr. Augustin Bunea.

Votați: 64.

Pentru propunere votează membrii:

Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan Hannia, Iuliu Bardosy, Dr. Corneliu Diaconovich, Dr. Augustin Bunea, Nicolau Togan, Mateiu Voilean, Dr. Ilie Beu, Constantin Colbasi, Clemente Raicu; — total 10 voturi.

Contra propunerii votează membrii:

Zacharia Boiu, Leontin Simonescu, Onoriu Tilea, Dr. Nicolau Vecerdea, Ioan de Preda, Iosif St. Șuluțiu, Dr. Aurel Brote, Ioan Papiu, Parteniu Cosma, Ioan Popovici, Dr. Aurel Mureșanu, Francisc Hossu-Longin, Nicolau Maneguț, Coriolan Bredicean, Maria Cosma, George Pop de Basesci, Dr. Octavian Russu, Dr. Amos Frâncu, Dr. Ioan Pop, Iuliu Coroian, Dr. Demetriu Ciuta, Dr. Gavriil Tripon, Dr. Teodor Mihaly, Dr. Zosim Chirtop, Ioan Crețu, Ilie Moga, Dr. Elie Cristea, Isaia Popa, Stefan Stroia, Nicolau Penciu, Corneliu Aiser, Gavriil Hango, Eugenia Iovescu, Victoria Joandrea, Vasiliu Dan, Dr. Elie Dăian, Ioan Mircea, Zevedeu Mureșan, Sergiu Medean, Dr. Remus Roșca, Traian H. Pop, Dr. Avram Tincu, Daniil R. Cordescu, Dr. Vasile Bologa, Alexandru Moldovan sen., Dr. Ioan Șenchea, Petru Șinca, Romul Mircea, Demetriu Cunțan, Iuliu Dan, Vasiliu Hărșan, Dr. Andreiu Micu, George Popovici; — total: 53 voturi.

S'a abținut dela votare membrul: Alexandru Filip.

Se constată, că pentru propunere au votat 10 membri, contra propunerii 53, deci propunerea...

Se enunță de respinsă.

III. Propunerea comisiei de 15.

Votați: 63.

Pentru propunere votează membrii:

Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan Hannia, Zacharia Boiu, Iuliu Bardosy, Leontin Simonescu, Onoriu Tilea, Dr. Corneliu Diaconovich, Dr. Augustin Bunea, Dr. Nicolau Vecerdea, Ioan de Preda, Dr. Aurel Brote, Ioan Papiu, Parteniu Cosma, Ioan cav. Pușcariu, Nicolau Togan, Nicolau

Maneguț, Coriolan Bredicean, Maria Cosma, George Pop de Basesci, Dr. Octavian Rusu, Mateiu Voilean, Dr. Teodor Mihaly, Dr. Ilie Beu, Ioan Crețu, Ilie Moga, Dr. Elie Cristea, Isaia Popa, Stefan Stroia, Nicolau Penciu, Corneliu Aiser, Gavriil Hango, Eugenia Iovescu, Maria Cioban, Victoria Joandrea, Ioan Mircea, Zevedeu Mureșan, Sergiu Medean, Dr. Remus Roșca, Dr. Avram Tincu, Dr. Vasile Bologa, Constantin Colbasi, Alexandru Moldovan sen., Dr. Ioan Șenchea, Petru Șinca, Romul Mircea, Clemente Raicu, Iuliu Dan, Dr. Andreiu Micu, George Popovici; — total: 49 voturi.

Contra propunerii votează membrii:

Axentie Sever, Dr. Aurel Mureșianu, Francisc Hossu-Longin, Dr. Amos Frâncu, Dr. Ioan Pop, Iuliu Coroian, Dr. Demetriu Ciuta, Dr. Gavriil Tripon, Dr. Zosim Chirtop, Dr. Elie Dăian, Demetriu Cunțan, Traian H. Pop, Daniil R. Cordescu; — total: 13 voturi.

S'a abținut dela votare membrul: Alexandru Filip.

Se constată, că pentru propunerea comisiunii au votat: 49 membri, iar contrapropunerii: 13. Prin urmare propunerea comisiunii, întrunind mai mult decât $\frac{2}{3}$ din numărul membrilor prezenți,

Se enunță primită și astfel întreg concludul acestei adunări generale extraordinare este următorul:

1. Adunarea generală ia spre scire cu unanimitate modificările făcute de comitetul central în §§. 2, 4, 6, 37, 40 (acum 40—47) și 41 (acum 48) ai proiectului de statute și declară statutele de modificate în forma satorită de comitetul central în urma pertractărilor avute cu ministerul de interne;

2. Relativ la titlul Asociațiunii:

Deși prin ordinațiunea înaltului ministru de interne Nr. 929 res. din 1895, s'a cerut modificarea tuturor acelor §§. din statutele Asociațiunii, cari nu mai corespundeau stărilor actuale de drept public, între cari însă nu se cuprindea și titlul Asociațiunii;

Deși din incidentul prevederii cu clausula de prezentare a textului §§-lor modificați în adunarea generală, ținută în Blaj la 27 și 28 August 1895, între împrejurări normale nu s'ar mai pute dificulta din partea guvernului titlul Asociațiunii, care nu se modificase în acea adunare generală;

În fine: deși Asociațiunea noastră, înființată în 1861, exista deja când s'a inaugurat era constituțională, care a produs schimbările actuale în dreptul public, întocmai ca „Erdélyi Muzeum egylet“, „Siebenbürgischer Verein für Landeskunde“ etc. etc. . . , în al căror titlu înaltul guvern tolerează și pentru viitor numirea de „transilvan“ (erdélyi“, „siebenbürgisch“);

Totuși considerând, că înaltul guvern și după repetite reprezentațiuni, motivate cu argumente neresturnabile, ale comitetului central, în rescriptul seu Nr. 1310—1897 Pres. pretinde *necon condiționat*, va să dică în formă de ultimatum, eliminarea cuvântului „*transilvană*“ din titlul Asociațiunii, sub cuvânt, că acela ar fi incompatibil cu starea actuală de drept public și în contradicere cu legile țării, ba mai adaugă: că eliminarea acelu cuvânt ar fi motivată chiar și cu necesitatea de a delătura dela Asociațiunea noastră „*aceea neîncredere, a cărei basă îndreptățită este presupunerea, că ea se leagă de un titlu incorect din punct de vedere al dreptului public, pentru a nutri și susține anumite aspirațiuni politice ilegale*“:

Adunarea generală, protestând contra îndreptățirii amintitei presupuneri din rescriptul ministerial, și constatând, că în lungul șir de preste 35 de ani, de când funcționează Asociațiunea noastră, nici odată n'a venit în conflict cu legea și nici odată nu s'a ocupat cu politica, —

Declară deci, că neputându-se opune puterii, numai de silă se demite la modificarea titlului istoric al Asociațiunii, din care eliminând cuvântul „*transilvană*“, dificultat de înaltul guvern pe motive politice, stabilește pentru viitor titlul următor:

„Asociațiune pentru literatura română și cultura poporului român“.

Față de acest conclud al adunării generale extraordinare membrul Dr. Amos Frâncu, avocat în Sibiiu, însinuă vot separat.

12.

În nexul punctului precedent

Adunarea generală extraordinară însărcinează comitetul central a face o nouă reprezentațiune la ministeriul regesc de interne în sensul concludului precedent, pentru-ca să se provadă statutele modificate cu clausula de presentare, iar despre rezultat să raporteze la viitoarea adunare generală.

13.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează membrilor, cari au participat la ședință și se află în Sibiiu la verificare.

14.

Președintele constată, că s'a exhaustat ordinea de zi și, mulțămind membrilor pentru deosebitul interes cu care au luat parte la deslegarea agendelor acestei adunări generale extraordinare, — declără ședința încheiată la 10 oare seara.

Di Dr. Ioan Pop mulțămesc președintelui pentru ostenețele sale puse în folosul Asociațiunii și-i urează mulți ani și sănătate.

D. u. s.

I. M. Moldovan m. p.,
președinte.

Dr. V. Bologa m. p.,
secretar II.

S'a cetit și verificat. — Sibiiu 17 Martie 1897.

Dr. II. Pușcariu m. p. **I. Hannia** m. p. **I. Papiu** m. p. **P. Cosma** m. p.
Dr. Tincu m. p. **I. de Preda** m. p. **Iuliu Bardosy** m. p. **Dr. A. Brote** m. p.
Dr. Octavian Russu m. p. **I. Crețu** m. p. **N. Togan** m. p. **O. Tilea** m. p.
Z. Boiu m. p. **E. Iovăscu** m. p. **Dr. I. Beu** m. p. **Dr. N. Vecerdea** m. p.
Mateiu Voileanu m. p. **Dr. Elie Cristea** m. p. **Gavriil Hango** m. p.
Ioan Popovici m. p. **Ilie Moga** m. p. **Stefan Stroia** m. p.
Dr. Corneliu Diaconovich m. p.

Nr. 135—1897.

PROCES VERBAL

din şedinţa comitetului „Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român“ ținută în Sibiu
la 22 Martie 1897.

Preşedinte: Dr. Ilarion Puşcariu, v.-preş. Asociaţiunii.

Membri prezenţi: Z. Boiu, Dr. A. Brote, P. Cosma, I. Creţu, Dr. C. Diaconovich, I. Papiu, şi N. Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. V. Bologa.

52./123.

Se prezintă *protocoalele adunării generale extraordinare* a Asociaţiunii ținută în Sibiu la 10 şi 11 Martie 1897.

Se iau spre scire şi se decide a se face reprezentăţiune către ministeriul regesc de interne pentru prevederea statutelor modificate ale Asociaţiunii cu clausula de prezentare, în sensul concludului adunării generale extra-ordinare (Nr. prot. 9—12).

53./130.

Secretarul I. prezintă proiectul de *reprezentăţiune* către ministeriul regesc de interne pentru obţinerea clausulei de prezentare la *statutele modificate* ale Asociaţiunii, în sensul concludului adunării generale extra-ordinare din 11 Martie a. c. (Nr. prot. 9—12).

Se primesce cu unele modificări introduse în text şi se încredinţează biroului pentru ulterioară afacere.

54./119.

Domnul Iosif Gomboş, învăţător în Vidra de sus, în urma însărcinării primite sub Nr. 549/1896, înaintează cu data 7 Martie a. c. raportul seu cu contractele despre *arendarea realităţilor* Asociaţiunii din lăsamântul fericitului Avram Iancu, pro 1897 şi anume:

1. Contractul dto 5 Martie a. c. încheiat cu Vasile Chira Feruţ din Vidra de sus, căruia i-sa dat în arândă moara Asociaţiunii, respective partea Asociaţiunii din moară, dimpreună cu păşunatul de lângă moară, din 23 Aprile 1897 până în 22 Aprile 1898, pe lângă suma de 32 fl. 10 cr. v. a., taxa erarială, la camera comercială, contribuţia erarială şi comunală.

2. Contractul dto 5 Martie 1897, încheiat cu Vasile Chira Feruţ din Vidra de sus, prin care i-s'au dat în arândă pro 1897 pământurile numite „Gardul“ şi „Coasta“ pe lângă suma de 58 fl. 76 cr. v. a.

3. Contractul dto 5 Martie a. c. încheiat cu Nicodim Gomboș din Vidra de sus, prin care i s'au dat în arândă pro 1897 pământurile numite „Coasta morii“ și „Islazul dela Caba“ pe lângă suma de 8 fl. 20 cr. v. a.

4. Contractul dto 5 Martie a. c., încheiat cu Ioan Miheș lui Petru din Vidra de sus, prin care i-s'a dat în arândă pro 1897 pământul numit „Certeștiu“ pe lângă suma de 7 fl. 12 cr. v. a.

5. Alte două pământuri ale Asociațiunii s'au dat în arândă pro 1897 lui Vasile Gligor și Trifuș George lui Andraș pe lângă suma de 1 fl. 51 cr. și 3 fl. 36 cr. v. a., cari sume arândătorii le-au și solvit și s'au expedit la cassa centrală, iară contract separat nu s'a mai încheiat.

6. Cu data 17 Martie a. c. înaintează contractul de aceeaș dată, încheiat cu Iosif Trif lui Alexandru din Vidra de jos, prin care i-s'au dat în arândă pro 1897 realitățile Asociațiunii de pe teritorul Vidrei de jos pe lângă suma de 50 fl. 40 cr. v. a., obligându-se tot odată a păzi păduricea Asociațiunii de pe acele realități, cu privire la a cărei exploatare se cere înviațiune dela comitetul central.

Suma totală a arândei pro 1897 face 163 fl. și 45 cr. v. a.

În legătură cu acestea plenipotențiatul Asociațiunii arată, că contribuția erarială și comunală după realitățile Asociațiunii din Vidra de jos nu e solvită de mult timp, care rest face aproximativ 36 fl. 66 cr. Arată totodată că contribuția se socotesce cu nedreptul pentru casa și șura, ce ar fi pe realitățile Asociațiunii din Vidra de jos, de oare-ce casa și șura numai în cartea funduară se află, de fapt o stăpânesce altul.

Contribuția pentru realitățile din Vidra de jos pro 1897 se va acoperi din venitele după pământul vândut pentru olărit de pe realitățile Asociațiunii, în care scop se cere îndemnisare.

În fine înaintează și un extras urbarial în limba latină, dto 1836, relativ la averea fericitului Avram Iancu, respective a părintelui său Alexandru Iancu, pentru ca să se păstreze și eventual să i-se retrimită o copie tradusă în românesce, necesară la prețuirea pământurilor.

Raportul domnului Iosif Gomboș se ia spre scire.

Contractele de arendare (Nrii 1, 2, 3, 4, 5, și 6) pro 1897 se aproabă și se comunică interesaților pentru orientare. Suma de 4 fl. 87 cr. s'a primit drept arândă pentru două pământuri pro 1897 dela Vasile Gligor și George Trifuș. Incassarea arândei pro 1897, conform contractelor încheiate, și predarea la cassa centrală se încredințează domnului Iosif Gomboș, învățător în Vidra de sus. Cu privire la pădurea de pe realitățile Asociațiunii se decide să se taie, încredințându-se executarea acestei lucrări domnului Iosif Gomboș.

Referitor la lutul de olărit se primesce propunerea făcută și se stabilește prețul minimal pentru vindere, anume: pentru o povară de car 40 cr., pentru una de cal 8 cr.

Actul urbarial se depune la arhivă pentru păstrare, se va traduce și trimite în copie pentru eventuală întrebuintare.

55./112.

Iosif Iancu din Vidra de sus arată, cu data 8 Martie a. c., că din 1878 a ținut în arândă cu părintele seu realitățile Asociațiunii din lășământul fericitului Avram Iancu și a plătit regulat ratele cuvenite, precum și dările împreunate cu acele realități, fără a cere ceva relaxare.

În anul 1896 însă ruinându-se moara de pe acele realități a cerut să i-se reducă arânda anuală dela 100 fl. la 80—85 fl., care cerere în loc de rezolvare favorabilă i-s'a luat drept abdicarea arândeii, — primind încunoscințare, că arândarea realităților pro 1897 precum și vinderea lor totală s'a încredințat domnului Iosif Gomboș, învățător în Vidra de sus.

Cere acum de nou să i-se dea în arândă realitățile pro 1897, pe lângă prețul de 85 fl. v. a. și suportarea greumintelor publice și comunale.

Deoarece-ce rugarea sa dto 8 Aprile 1896 de a se reduce arânda la 80 fl., nu s'a încuviințat. ci a fost îndrumat a se acomoda și pentru anul 1896 condițiilor contractului din trecut, iar pentru viitor, dacă nu-i convine, să abdică arânda;

Deoarece-ce la finea anului 1896, anume în hârtia sa din 9 Novembre 1896, s'a plâns că se află cu totul păgubit, fiind-că moara e în ruină și nu mai aduce nimic;

Deoarece-ce prin aceeaș hârtie a declarat, că la finea anului 1896 expiră contractul de arândă față de dînsul și la cazul, dacă acest comitet nu va mijloci sau vinderea peste tot a pământurilor sau darea în arândă pe mai mulți ani, nu le va mai pute ține în arândă cu acel preț, — care cerere de asemenea nu i-s'a putut încuviința,

Deoarece-ce din raportul plenipotențiatului Asociațiunii dto 8 Martie a. c. reiasă, că fostul arândator n'a solvit contribuția erarială și comunală pe mai mulți ani, încât astăzi se urcă restul după acele realități

a) în Vidra de sus la 61 fl. 96 cr.

b) în Vidra de jos la 36 „ 66 „

Suma . 98 fl. 62 cr.

În fine deoarece-ce plenipotențiatul Asociațiunii a dat deja în arândă acele realități pro 1897 între condițiuni cu mult mai favorabile pentru Asociațiune

Cererea lui Iosif Iancu din Vidra de sus, pentru ca să i-se dea în arândă pro 1897 realitățile Asociațiunii din lăsămîntul lui Iancu pe lângă suma de 85 fl. și contribuția erarială și comunală, — nu se poate încuviința. — Relativ la contribuția restantă din anii trecuți în suma de 98 fl. 62 cr., ce afirmă, că a solvit-o, se îndrumă să o plătească și să dovedească aici până la 1 Maiu a. c., cumcă a plătit-o.

57.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: I. Crețu, Dr. C. Diaconovich și Dr. A. Brote.

Ședința se încheie.

D. u. s.

Dr. **Ilarion Pușcariu** m. p.,
vice-președinte.

Dr. **Vasile Bologa** m. p.,
secretar II.

S'a verificat. — Sibiiu, 26 Martie 1897 n.

Dr. **C. Diaconovich** m. p.

Dr. **A. Brote** m. p.

I. Crețu m. p.

Nr. 149—1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 25 Martie 1897.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-preș. Asociațiunii.

Membri prezenți: Z. Boiu, Dr. A. Brote, P. Cosma, I. Crețu, Dr. C. Diaconovich, L. Simonescu, O. Tilea, și N. Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. V. Bologa.

59./59.

Se prezintă hârtia dlui Emilian Micu, preot în Ohaba sîrbească, dto 22 și 31 Ianuarie a. c, prin care ofere spre cumpărare eventual în schimb mai multe opuri.

Pe baza referadei bibliotecarului

Se decide:

a) în schimb nu se mai dau opuri din biblioteca Asociațiunii;

b) manuscrisele oferte spre cumpărare să se trimită mai întâiu pentru aprețiere;

c) să se cumpere opurile următoare:

1. Odobescu, Istoria Archeologiei, București, 1877 (5 fl.);

2. Történelmi és régészeti értesítő, a délmagyarországi (bánáti) történelmi és régészeti muzeum-társulat közlönye, 1875—1895, (à 2 fl.);

3. Numerii, ce ne lipsesc din publicațiunea istorică „Századok” (à 30 cr.);

4. Numerii, ce ne lipsesc din revista literară „Familia” din diferiți ani (à 10 cr.).

În prețul acestora i-se acoardă din publicațiunile Asociațiunii următoarele:

1. „Transilvania” din anii: 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1877, 1878, (à 2 fl.) și din 1897 (3 fl.);

2. Analele Asociațiunii pro 1880 (90 cr.), — iar restul să se solvească în numărar.

d) În legătură cu acestea, pentru completarea colecțiunii ziarelor și revistelor române din biblioteca Asociațiunii, vechi și noue, se decide să se facă un apel către publicul român.

60./133.

Cassarul Asociațiunii raportează cu data 24 Martie a. c., că a dat în chirie casele Asociațiunii de sub Nr 6 din strada Morii, dlui Ioan Desco, proprietar de birje în Sibiu, în condițiunile de până aci, pe lângă chirie anuală de 800 fl. și celelalte spese.

Spre scire.

61.

Verificarea acestui proces verbal...

Se încredințează dlor: Dr. A. Brote, L. Simonescu și O. Tilea.

Ședința se încheie.

D. u. s.

Dr. **II. Pușcariu** m. p.
vicepresident.

Dr. **V. Bologa** m. p.,
secretar II.

S'a verificat. Sibiu, 4 Aprilie 1897.

Dr. **A. Brote** m. p.

L. Simonescu m. p.

O. Tilea m. p.

Nr. 160 1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută în Sibiu la 8 Aprilie 1897.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-preș. Asociațiunii.

Membri prezenți: Z. Boiu, Dr. A. Brote, P. Cosma, I. Crețu, I. Papiu, I. V. Russu, L. Simonescu și N. Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. V. Bologa.

62./94.

Oficiul de cassă al *despărțământului din Șimleul Silvaniei* înaintează cu data 17 Februarie 1897 fl. 173.25, taxele de membri încassate la adunarea generală a *despărțământului*, ținută în comuna S. Odorheiu la 2 August 1896.

Spre scire.

63-/110.

Miron Stângaciu, cantor gr. cat. în Sânta-Maria (cott. Têrnavei mici) cere, cu data 3 Martie a. c., unul dintre eventualele *ajutoare* vacante de 25 fl. la an pentru fiul seu Miron, învățăcel-cojocar în Mureș-Oșorheiu.

Cererea se păstrează aici ca întrată la timp; pentru conferirea *ajutoarelor* vacante se decide a se publica concurs cu termenul obicinuit.

64./111.

Direcțiunea *despărțământului din Hațeg* înaintează protocolul comitetului cercual, dto 14 Martie 1897, din care se vede, că s'au luat dispoziții pentru activarea *agenturilor* și s'a constituit de nou, alegându-și vicepreședinte pe dnul Mihail Bontescu, secretar Dr. Gavrilă Suciuc, cassar Paul Oltean și controlor I. Muntean din Hațeg.

Spre scire.

65./116.

Dnul *Ioan Pop-Reteganel* învățător i/p. în Reteag, arată cu data 8 Martie 1897, că are în manuscris o colecțiune de vre-o 60 povești populare și snoave, gata de pus sub tipar, și cere să i-se voteze o sumă oare-care pentru ca să poată tipări acele povești, obligându-se a da în schimb atâtea exemplare à 1 fl. 75 cr., câte se vor cere pentru acoperirea *speselor* tiparului. Face însă și ofertul să se tipărească pe *spesele* Asociațiunii, votând dînsului o mică remunerațiune pentru muncă, în care cas se obligă a supraveghia însuș corectura tiparului și a afla o tipo-

grafie, care să efeptuiască lucrarea cât se poate mai eftin, dar cores-punđător.

Deoare-ce la suma budgetară, menită pentru tipărituri din diferiții rami ai sciințelor și artelor frumoase, s'au însinuat mai multe oferte, pentru a căror studiere și raportare s'a numit în ședința dela 15 Septembre 1896, Nr. prot. 152, comisiunea compusă din domnii: I. St. Șuluțiu, Dr. A. Brote, Dr. C. Diaconovich și Dr. A. Frâncu, — cererea dlui I. Pop-Reteganul de acelaș substrat, se predă numitei comisiuni pentru considerăre și raportare.

66./117.

Direcțiunea *despărțământului Blaj* înaintează, cu data 8 Martie 1897, protocolul ședinței comitetului cercual din 7 Martie a. c., din care se vede, că s'au înființat agenturi comunale și biblioteci populare și în comunele Cenade și Cergăul mare de pe teritoriul acelu despărțământ.

Spre scire.

67./118.

Societatea academică „Carmen Sylva“ a tinerimei române universitare din Graz comunică, cu data 9 Martie 1897, că a găsit necesar a modifica statutele sale și a le augmenta pentru cazul disolvării cu următorul punct: „Averea societății „Carmen Sylva“ după disolvarea ei să fiă încredințată Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, cu acea condițiune însă, că la cas să se reînființeze această societate, eventual să se constituie o altă societate academică română literară — ai cărei membri să fiă numai români creștini — în Graz, Asociațiunea transilvană să se deoblige a reînapoia averea primită, pe când fructificările să se întrebuințeze pentru scopul Asociațiunii“ — și cere să fiă încunosciințată dacă comitetul central consimte cu punctul numit al statutelor, pentru ca să poată fi înaintate la forul competent spre aprobare.

Cererea se încuviințează.

68 /137.

Domnul *Dionisiu Istrate*, învățător în comuna Nepos, înaintează cu data 24 Martie 1897 declarațiunea primăriei comunale din Nepos, dto 21 Martie 1897 Nr. 445, prin care declară că cedează pentru viitor foaia Asociațiunii „Transilvania“ în favorul bibliotecii școalei române confesionale gr. cat. din Nepos, și cere a se dispune în sensul acelei declarațiuni.

Se încuviințează.

69./144.

Președintele Asociațiunii transpune, cu data 31 Martie 1897, *votul separat* insinuat de dl Dr. *Amos Frâncu* în adunarea generală extraordinară a Asociațiunii, tinută în Sibiu la 11 Martie a. c. față de concluderea adunării de sub Nr. prot. 11., dimpreună cu comitiva dlui Dr. A. Frâncu, dto 21 Martie a. c., prin care-și presentă votul separat și cere ca să se alătore la procesul verbal al adunării generale și să se publice în organul oficial „Transilvania“, și declară totodată, că în urma punctului său de vedere, exprimat în votul separat, care combate rezoluția de eliminare a numirii „transilvană“ din titlul Asociațiunii ca nulă, nevalidă, neobligătoare și inexecutabilă, după-ce comitetul a primit misiunea de a o executa, iar pentru dînsul e o imposibilitate de a conlucra la îndeplinirea acelei rezoluții, — se vede cu părere de rău necesitat de a *renunța* la calitatea sa de *membru în comitetul central* al Asociațiunii și cere să fiă anunțată demisiunea sa atât comitetului cât și adunării generale viitoare.

Față de acestea dl președinte observă:

a) că din parte-și regretă eșirea dlui Dr. A. Frâncu din comitetul central al Asociațiunii;

b) că la votare domnia sa ca președinte totdeauna a consultat adunarea: este convinsă, cumcă votarea s'a făcut în ordine deplină și că voturile sunt bine numărate? și enunțarea s'a făcut numai după-ce toți au recunoscut, că ambe lucrurile acelea au decurs în ordine.

Votul separat, prezentat președintelui Asociațiunii abia la 29 Martie 1897, când procesul verbal al adunării generale extraordinare din 11 Martie 1897 era deja verificat și tipărit, deși statutele Asociațiunii nu conțin dispoziții cu privire la voturi separate, în urma cererii propriie, se depune la act și se va publica în „Transilvania“.

Renunțarea dlui Dr. A. Frâncu de membru în comitetul central al Asociațiunii se ia spre scire și se va aduce la cunoștința adunării generale viitoare pentru competență afacere.

70./148.

Societatea „Transilvania“ din București trimite, cu data 5 Aprile 1897, 200 fl. pentru ajutorarea învățăceilor de meserie, ca a doua rată pro 1896.

Spre scire cu mulțămintă.

71./154.

Oficiul de cassă al Asociațiunii presentă raportul său dto 31 Martie 1897 despre *operațiunile cassei* Asociațiunii în cuartalul I. din 1897.

Spre scire.

72./155.

Același oficiu presentă cu data 31 Martie a. c. conspectul *membrilor* Asociațiunii, *cari și-au achitat taxele* de membri în cuartarul I. din 1897.

Se ia spre scire și se decide a se publica în organul Asociațiunii.

73./156.

Oficiul de cassă al Asociațiunii presentă, cu data 8 Aprile a. c., consemnarea *membrilor* Asociațiunii, cari nici în urma convocării prin mandate postale *n'au achitat* încă *taxa pro 1896*, cari prin urmare ar fi a se șterge din lista membrilor Asociațiunii.

Se ia spre scire; înainte însă de a se șterge din lista membrilor, se decide a se provoca încă odată cu termin pentru achitarea taxelor, prin direcțiunile despărțimentelor concernente.

74.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: Z. Boiu, P. Cosma, și I.

Papiu.

Ședința se încheie.

D. u. s.

Dr. **Ilarion Pușcariu** m. p.,
vice-președinte.

Dr. **Vasile Bologa** m. p.,
secretar II.

S'a verificat. Sibiiu, 14 Aprile 1897.

I. Papiu m. p.

Z. Boiu m. p.

P. Cosma m. p.

Ad Nr. 144/1897.

VOT SEPARAT.

Domnule Președinte!

În ședința adunării generale dela 11 l. c. a Asociațiunii transilvane ați enunțat, că proiectul de decisiune colectiv pentru susținerea titlului de până acum al Asociațiunii, semnat și de mine, fiind-că întrunea principiile de absolută actualitate invocate pentru propunerea prezentată prin mine comisiunii numite și conferenței — s'a respins.

Tot atunci ați admis și decretat drept decisiune primirea propunerii dlui P. Cosma, înaintată prin majoritatea comisiunii, de a schimba titlul prin eliminarea denotațiunii „transilvane“.

În contra acestor acțiuni și proceduri m'am simțit dator, domnule Președinte, de a Ve insinua, din considerațiuni strict juridice, impuse prin determinațiunile organice și nealterabile ale Statutelor Asociațiunii, și în consonanță cu vederile mai multor amici de principii, un

vot separat.

Iar acum cred sosită necesitatea, de a Ve releva și pe această cale motivele de drept, cari au determinat moțiunea de susținere a titlului de până acum al Asociațiunii și cuvintele de același ordin, cari au provocat însciințarea votului meu separat față cu modificarea în titlu, proclamată în condiții neadmise și ca formă și ca fond.

Am usat de acest remediu de drept extraordinar, dle Președinte, cu scopul unic și declarat, că aceasta voce de

protest

să faciliteze restituția în întregu, operă rezervată viitorului întru revendicarea caracterului indiscutabil și nealienabil al Asociațiunii, garantat prin Statutele sale (§. 24) în numirea sa „transilvană“.

Revendicarea va fi urmarea constatării, care se va cristalisa — sper eu — în conștiința de drept a tuturor factorilor constitutivi ai Asociațiunii, că admiterea și votarea proiectului de eliminare a numirii transilvane din titlu: sunt și rămân acte *nule, neavenite nevalide, neobligatoare și inexecutabile* pentru acum și pentru toate timpurile.

Aceasta, fiind-că rezoluția de a schimba titlul istoric al Asociațiunii, pronunțată prin graiul d-voastre:

e lipsită de atribuțiile de valabilitate *formale*, determinate în §§. 6, 14 și 24 al Statutelor;

în fond alterează bazele de drept, de existență și continuitate asigurate în §. 1, 3 și 24 ai Statutelor Asociațiunii; și în urmă

din considerații *generale de drept*, — fiind pentru rezoluțiunea admisă invocat drept singur motor: „*sila*“, — ca acțiune întreprinsă sub presiunea „forței“, nici titlu de *drept* nu constituie, nici valoare nu are, nici nu obligă.

În fața importantelor momente, cari nulifică în fond acțiunile de schimbare, nu se ivesce necesitatea de a înșira în mod particular toate formele, a căror lipsă provoacă invalidarea acțiunilor săvârșite și insist cu rigoare numai asupra unui singur fapt constatat ulterior:

Votarea decisivă în chestiunea modificării titlului — un drept rezervat în §. 24 exclusiv „membrilor prezenți“ — s'a făcut pe baza unei liste, *intocmite inexact*, în care erau înscrise și persoane, cari nu numai nu au fost declarate prin nici o adunare de membri ordinari, dar nici că pot

fi — în principiu — proclamate *nefiind sui juris*, condiție absolută cerută în §. 6 al Statutelor*).

Un act creat în asemenea condiții formale, rămâne, dle Președinte, nul și inexecutabil.

Mai ales e nevalid și neobligător însă în fond, fiindcă:

conform determinațiilor categorice cuprinse în §. 24 al Statutelor „scopul și caracterul Asociațiunii nu va pute deveni obiect al desbaterilor și al concluseror adunanțelor *sub nici una condițiune*“, iar după-ce tocmai în §. 1, care conține titlul, se fixează scopul și mai ales *caracterul* societății, ce se pronunță și în numirea „transilvană“, e cert și incontestabil, că admiterea discuției și votării și ridicarea la valoare de decisiune a exterminării atribuțiunei „transilvane“ din titlul Asociațiunii, a depășit limitele organice trase prin §. 1 și 24 ai Statutelor; și fiindcă

§. 3 al Statutelor declară oprite „ori-ce desbateri a obiectelor politice încât acele privesc prezentul“, prin urmare era și rămâne exclus de a discuta și delibera asupra pretensiunii referitoare la modificarea titlului a dlui ministru de interne, *basată exclusiv pe considerațiuni din domeniul politicii militante*, și în consecință supunerea la vot a unei pretenții ministeriale motivate numai politicesce, semnifică o neadmisă alterare a principiilor constitutive definite în Statutele Asociațiunii.

Tot aceste conclusii de drept și considerații impuse prin demnitatea înaltului corp moral, ce presidați, au întemeiat, dle Președinte, în urma limitelor de discuțiune și deliberare, trase cu strictețe în §. 3 și 24 al Statutelor, și moțiunea pentru susținerea titlului istoric al Asociațiunii, sancționat prin supremul factor în stat.

În loc să se respecteze însă bazele organice ale Asociațiunii, rezoluția celor 49, fiind în imposibilitatea recunoscută de a înșira cuvinte de drept pentru eliminarea numirii „transilvane“, s'a inspirat din falsa suposiție, că pretenția adresată *comitetului* pentru introducerea unuia din titlurile alternative agreate prin dl ministru de interne, ar ave forma unui „*ultimat*“ neremediabil, și drept exclusiv motor pentru acțiunea sa învoacă: „sila“.

Suppoziția improprie a unui „ultimat“ se înfrânge prin simplul motiv de drept, că de o parte:

adunarea generală singur competentă de a modifica Statutele nici că a fost în situație de a-și valida în chestiunea titlului punctul seu de vedere normat prin statute, iar de alta:

remediile și forurile legale n'au fost exhaustate, și prin urmare

*) Pentru ilustrare se învoacă incidentul, că d-șoarele pătașe la vot: Victoria Joandrea, Maria Cioban și Eugenia Iovescu s'au insinuat ca membri numai în ședința dela 10 Decembrie 1896 a comitetului central Nr. prot. 239/538, și prin urmare adunarea generală ordinară competentă *încă nici nu a venit în pozițiune de a decide asupra primirii lor în șirul membrilor* și nici că le poate proclama, lipsindu-le condiția *sui juris* (vêrsta majoră etc...).

nici că se putea considera enunțațiunea unui organ al executivei ca devenită definitivă și neremediabilă.

Iar singurul motor enunțat al votului pentru modificarea de titlu: „sila“ lipsesce acest vot odată pentru totdeauna de ori-ce valoare.

„Forța“ explică acțiunile întemplate sub presiunea ei, dar nu le legalizează, dle Președinte!

Quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere“.

Singur dreptul constituie acte valabile și învingerea dreptului e condiționată dela puterea de viață a națiunilor.

Sibiiu în 21 Martie 1897 st. n.

Dr. *Amos Frâncu*,

advocat

memburu al Asociațiunii transilvane.

Nr. 163 – 1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român“ ținută în Sibiiu la 12 Aprile 1897 n.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v-preș. Asociațiunii.

Membri prezenți: Z. Boiu, P. Cosma, I. Crețu, I. V. Russu, Dr. R. Roșca, Dr. O. Russu, L. Simonescu, N. Togan.

Secretariu: Dr. V. Bologa.

75.

Vice-președintele Asociațiunii, Dr. Ilarion Pușcariu, arată, că s'a simțit dator a convoca o ședință extraordinară spre a anunța comitetului dureroasa scire, că membrul ordinar al comitetului și membru pe viață al Asociațiunii: Ioan Hannia, protopresbiter gr. or., profesor și director seminarial emeritat, asesor consistorial, etc. în Sibiiu, a reposit în 11 Aprile 1897 n. și dând expresiune condolenței pentru pierderea valorosului membru al comitetului și oare-când vice-președinte al Asociațiunii, invită pe comitet a manifesta condolența sa prin seulare și a lua concluse față de casul trist.

Comitetul adânc mișcat de trista scire: dă prin ridicare expresiune profunde sale condolențe decînd, a se însemna acésta la protocolul ședinței de astăzi; decide mai departe:

1. Să-și descopere profunda sa condolență jalnicei familie, presentându-se în corpore la locuința fericitului defunct;

2. Să se arboreze pe edificiul Asociațiunii flamură neagră până după înmormântare;

3. În locul unei cununi de flori pe sicriul defunctului, se depune la fondul „George Barițiu“, din contribuiriile membrilor comitetului, suma de 25 fl., ca cunună eternă întru memoria reposatului;

4. Să participe comitetul în corpore la înmormântare;

5. Să vorbească la mormânt în numele Asociațiunii dl N. Togan, membru suplent al comitetului.

76.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: I. Crețu, Dr. R. Roșca,

L. Simonescu.

D. u. s.

Dr. **Ilarion Pușcariu** m. p.
vice-președinte.

Dr. **Vasile Bologa** m. p.
secretar II.

S'a verificat. Sibiiu, 15 Aprilie 1897.

I. **Crețu** m. p. Dr. **Remus Roșca** m. p. L. **Simonescu** m. p.

Nr. 157/1897.

CONSPECTUL MEMBRILOR

cari și-au achitat taxele în cartutul I, 1897.

Dr. Cornelii Diaconovich în Sibiiu; N. D. Mircea; Clem. Raiicu; Ioan Buzea; Teofil Gheaja; Ioan Brote; George Repede; Ieron. Buzea; Ioan Bănuț desp. Cohalm; I. Pop în Morotlaca; Vinc. Nemeș în D. S. Martin; Georg. Vasu în Voila; Mich. Făgărășan în Tohat; Sim. Monda în B. Bistrița; Nicolau Șinca în Biscăia; Ludov. Simon în S. Georgiu de câmpie; Sim. Moldovan în Betlean; Nicolae Vulcu în M. Pogăcea; Ioan Mircea în Cața; Nicolae Comșa în Covasna; Spiridon Damian în Brețcu; Dim. Coltofean în Brețcu; Ioan Stan în Feldioara; Dim. Cutean în Secădate; Nicolae Hulea în Hortobagiu; Ioan Grozea în Halmagiu; Ant. Pop în Bucerdea; Tului Roșescu în Cluș; Ioan Petranu în Cluș; Dr. A. Isac în Cluș; Dion. Longin în Bistrița; V. Ranta Buticescu în Bistrița; Dr. Leon Scridon în Bistrița; George Curteanu în Bistrița; Ilie Câmpeanu în Varhegiu; Ioan Popea; Zach. Butnariu; George B. Pop; Nicolae Petra-Petrescu; Ars. Vlaicu; Iord. Muntean; T. D. Stănescu; M. G. Stănescu; G. Chelariu; G. Maros; I. Maxim; N. Bogdan; G. Șerban; Andreiu Bidu, toți din Brașov; Săcel comuna; Ios. Orbonaș; Dr. Șt. Erdeli; Avram Cristea; Nicolae Păreu toți din Orăștie; Lazar Perian în Băița; Petru Perian în Trestia; Vasile Smigelschi în Sâncel; Dr. Iacob Brendușan; Dr. Alexandru Pop din Blaj; Ioan Pinca în Cergău; Vasile Orășan în St. Iacob; Andrei Ludovic în Totoiu; Veronica Sava în Ighiu; George Ivașcu, Alexandru Tuluț din Abrud; Ioan Hossu în Cojoena; Alexandru Vaida în Olpret; Pavel Roșca în F. S. Petru; George Simu în Bistrița; Dr. Ioan Popescu, Ecaterina Marinovici în Reghin; George Mircea în Cața; George Andron în Ugra; Pavel Popescu în Mihăleni; Nicolau Racotția în Șeica mare; Vasile Mangra în Arad. Nicolae Șustai în Brașov; Andreiu Frâncu în Bpesta; Nicolae Maxim în Mostar; Iul. V. Albin în Zlatna;

Teodor Fagaraș în Hațeg: Alexandru Moldovan, Sim. Micu, Ioan Cirlea, Ios. Cirlea, Petru S. Cirlea, Flor. Rusan, Dim. Furduiu, Sim. Moldovan toți din Alba-Iulia; Vasile Ianza în Petroșeni; Emilia Tilea în Sibiiu; Ioan Suci în Detrethem; George Bobeș, Iulian Popescu. Dimitrie Cuntănu, Ioan Bădilă, Dr. Ioan Stroia, Ioan Costin, Corneliu Aiser, Dr. Ilie Dăian, Zacharia Boiu toți din Sibiiu; Ioan Droc în Mercurea; Ioan Juga în Apoldul inferior; Mihail Dobrean, Aur. Nicolescu în Tulgheș, Nicolau Bolboca; Sim. Horvath în Deva; Alexandru Belle în Făgăraș; Maxim Receanu, în Vaida rece; George Halmagi în Comana inferioară; Toma Barbu în Șugag; Săsciori, comuna; Constantin Olariu în Cugir; Vasile Păteș în Hatvan; Dimitrie Lupu, Zacharie Lupu în Hodac; I. Racoțan în Ibănesci; Ioan Șandru în Sighișoara; Valeria Colbasi în Șpring; Grigorie Ghibu, Biserica gr. or. în Șugag; Teodor Dumbrava în Budatelke: Ioan Ghețe, Iacob Pop, Ioan Ciocan, Ioachim Mureșan, Vasile Pop, Ioan Șerban, Gregoriu Pletosu în Năseud; Nicolae Zaharie în Hidveg; din Brașov: Petrahe Zănescu, Lazar Nastasi, Ioan Aron, Vasile Voina, Dr. Aureliu Mureșan, Iosif Pușcariu, N. E. Eremias, Pompiliu Danu, Gregoriu Maior, N. G. Pop, G. Navrea, Maria Bogdan; Aron Bătaciu în Benic; Vasile Poruț în Almașul mare; Leon Piciu în Năseud; Dam. Nechita în Ilva; Agentura Bungardu 6 fl.; Adunarea generală Lugoș 15 fl. 07 cr. George Maxim în Sibiiu; Dionisie Deceiu, Alexandru Dreganu în Orlat; Isaia Popa, Oca Sibiiului; Ioan M. Vulcu în Pianu superior; Sam. Roșu, Mihail Albon în Sebeșul săsesc; Gerasim Candrea în Baia de Criș; Ioan Danciu, Ioan Is. Tordai în Ofenbaia; Romul Furduiu în Cămpeni; Iosif Gomboș în Vidra superioară; Radu Jantea în Sohodol; Constantin Cotișelu în Certege; Petru Pop în Lugoș; Dr. Amos Frâncu în Sibiiu; Gavrilă Ciobotariu în Ghimeș B.; Camera comercială în Brașov; Ioan Novac în Oravița; Vasile Orășan, diploma; Petru Cordea în Șpring; Ioan B. Boiu în Brașov; Ioan Gherman în Brad; Petru Neagoș în Deda; Alexandru Romoțan în Turda; Iuliu C. Vlăduț în Turda; „Arieșana“, institut de credit; Moise Birtolon în Laczkód; Dr. I. Nedeleu în Oravița, rata l. 25 fl.; Ioan Pop, Domnin 100 fl.; Petru Pop, Vasile Mureșan în Babța; Dimitrie Baican în Boiu; Clem. Pop în Recea; Ioan Lengel în Corni; Alimp. Barbolovici în Șimleu; Ioan Serbu în Șomeuta; Vasile Păteș în Hătvan; Teofil Dragomir în Lupoia; Augustin Vicaș în Hidig; Flor. Coeian în Ceh; Gavriil Cherebeț, Vasile Mica în S. Odorheiu; Dimitrie Suci în Ceh; Sim. Horvat în Deva; Ioan Hodorean în Gherla; Simion Popelea; Dr. Ioan Rațiu în Sibiiu; David Radeș în Cenade 10 fl.; George Cărlan în Țințari. Total 1087 fl. 07 cr. și spese de incassare

Sibiiu, 31 Martie, 1897.

Leontin Simonescu m. p.,
cassar.

Nr. 466 - 1896.

APEL.

Domnii autori și editori de opere române sunt prin aceasta rugați, să binevoiască a trimite câte un exemplar gratuit din operele lor de ori-ce ram al științelor și artelor, pentru biblioteca centrală a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului în Sibiiu (Nagyszeben). Cărțile trimise pe seama bibliotecii Asociațiunii vor fi anunțate, eventual apreteiate în „*Transilvania*“, foaia Asociațiunii.

Sibiiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la 8 Octobrie 1896.

Dr. **Ilarion Pușcariu** m. p.,
vice-președinte.

Dr. **V. Bologa** m. p.,
secretar II.

APEL.

Pentru completarea *colecțiunii* de reviste și ziare române, vechi și noue, din biblioteca centrală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, a cărei necesitate pentru istoria literaturii române și preste tot pentru istoria noastră culturală pe di ce merge devine mai indispensabilă, — apelăm la toți binevoitorii și sprijinatorii cauzei noastre culturale, privați sau societăți, să ne trimită *gratuit ori în preț de bani* din ceea-ce eventual dispun după consemnarea revistelor și ziarelor române aci publicate :

„**Albina**“ Viena și Pesta :

- Anul IV. 1869 (lipsesc nr. 1—22, 50 și 58).
 „ VII. 1872 (lips. nr. 102).
 „ X. 1875 (lipsesce nr. 1—6, 21—25, 30, 41, 44, 45, 48, 54, 59—sfrîșit).

„**Amicul Familiei**“

- Anul I. 1878. (lips. pag. 73—80).
 „ II. și III (lipsesc întregi).
 „ IV. 1880 (lips. nr. 1—18, 20—23, 31, 32).
 „ V. 1881 (lips. nr. 5, 7—11).
 „ VI. 1882 (lips. nr. 3, 4, 9 și 21).
 „ VII. 1883 (lips. nr. pag. 21—24, 27—30).
 „ IX. 1885 (lips. nr. 11, 14, 16—24).
 „ X. 1886 (lips. din nr. 23 coala I).
 „ XIV. 1890 (lips. nr. 22—24).

„**Amicul școalei**“. Sibiiu, red. Visarion Roman.

din anul IV lips. nr. 9, 10, 13, 23, 28, 33, 43 și 45).

„**Biserica și Școala**“ Arad :

- Anul I. (lipsesce întreg).
 „ II. 1878. (lips. nr. 1—29, 31, 41, 49, 51 și 53).
 „ III. 1879. (lips. nr. 4—16, 20—28, 30, 31, 33—37, 40, 41, 43—45, 47—49, 51 și 53).
 „ IV. și V. (lips. întreg).
 „ IX. 1885. (lips. nr. 4—7, 20, 41—43, 46, 49—51).
 „ VI. 1882. (lips. nr. 1—6, 9, 12—15, 17—26, 28, 37, 41, 47 și 51).
 „ VII. 1883. (lips. nr. 6—9, 12, 15, 21, 26, 30, 36 și 50).
 „ VIII. 1884. (lips. nr. 7, 16, 29, 32, 33, 46, 47 și 50).
 „ X. și XI. (lips. întreg).
 „ XII. 1888. (lips. nr. 1, 2, 5, 20—25, 27, 28 și 31).

„Biserica și Școala“ Arad:

- Anul XIII. 1889. (lips. nr. 4, 15, 43, 45, 49 și 51).
 „ XIV. 1890. (lips. nr. 34).
 „ XV. 1891. (lips. nr. 14).
 „ XVI. 1892. (lips. nr. 1—7, 10—12, 21, 25, 28, 35, 39, 41, 45,
 46 și 51).
 „ XVII. 1893. (lips. nr. 9, 10, 17, 18 și 36).
 „ XVIII. 1894. (lips. nr. 26).
 „ XIX. 1895. (lips. nr. 30, 33—36, 38, 39, 44, 47, 50—52).
 „ XX. 1896. (lips. nr. 2, 3, 26 și 46).

„Columna lui Train“. Bucuresci.

- Anul I. 1870. (lips. nr. 38 și 52).
 „ II. 1871. (lips. nr. 1, 26—29, 47— sfârșit).
 „ III. 1872. (lips. nr. 35— sfârșit).
 „ IV. 1873. (lips. nr. 4, 5, 7, 9, 10 și 13— sfârșit).

„Concordia“. Pesta.

- Anul I. 1861. (lips. nr. 11, 30 și 33).
 „ II. 1862. (lips. nr. 4).
 „ VIII. 1868. (lips. nr. 64—71, 73—89).
 „ IX. 1869. (lips. nr. 45, 46 și 88).

„Controla“. Timișoara.

- Anul I. 1895. (lips. nr. 7—9, 17, 18, 21, 26—31, 33, 37—46, 56,
 59, 61, 62 și 68).
 „ II. 1896. (lips. nr. 1, 3—5, 7 și 53).

„Economul“. Blaj red. dl Stefan Pop:

- Anul II. (lips. nr. 6).
 „ IV. (lips. nr. 23).
 „ V. (lips. nr. 19).

„Federațiunea“. Pesta.

- Anul IV. 1871. (lips. nr. 113).
 „ VI. 1873. (lips. nr. 79).
 „ IX. 1876. (se află numai nr. 1—8).

„Foaia bisericească și scolastică“. Blaj.

- Anul III. 1889. (lips. nr. 6 și 9).

„Foaia ilustrată“. Sibiu.

- Anul I. 1891. (lips. nr. 38, 39, 41 și 49).

„Familia“.

- Anul 1869. (lips. nr. 21 și 27).
 „ 1873. (lips. nr. 16, 18, 32, 34 și 35).
 „ 1883. (lips. nr. 6, 7, 11 și 15).
 „ 1886. (lips. nr. 42).

„Familia“.

- Anul 1887. (lips. nr. 22).
 „ 1889. (lips. nr. 26, 27, 41, 50 și 51).
 „ 1890. (lips. nr. 29, 30, 40, 48, 51 și 52).
 „ 1891. (lips. nr. 21).
 „ 1892. (lips. nr. 3—9, 13, 18, 19, 26, 42 și 46—51).
 „ 1893. (lips. nr. 1—3, 6, 8, 16, 34, 39—45).

„Foaia pentru minte, inimă și literatură“.

- Anul 1839. (lips. nr. 37).
 „ 1843. (lips. nr. 1, 42 și 51).
 „ 1845. (lips. nr. 27).
 „ 1846. (lips. nr. 32).
 „ 1851. (lips. nr. 32).
 „ 1853. (lipsesce întreg).
 „ 1854. (lips. pag. 137—142, 147—148, 165—166, 171—172).
 „ 1855. (lips. nr. 35).
 „ 1856. (lips. nr. 1—4, 31 până la sfârșit).
 „ 1857. (lipsesce întreg).
 „ 1864. (lipsesce întreg).
 „ 1865. (lipsesce întreg).

„Foaia școlastică“. Blaj, red. Ioan German.

- Anul III. (lips. nr. 23).
 „ IV. (lips. nr. 3, 7, 11—13 și 21).

„Foaia școlastică“. Blaj, red. de I. M. Moldovan,

- Anul I. — III. (lipsesc întregi), din anul V. lips. nr. 8 și 19).

„Foaia diecesană“. Caransebes.

- Anul I. și II. (lips. întreg).
 „ III. 1888. (lips. nr. 35, 39 și 47).
 „ IV. 1889. (lips. nr. 13, 41, 46 și 50).
 „ V. 1890. (lips. nr. 6—11).
 „ VI. 1891. (lips. nr. 34 și 50).
 „ VII. 1892. (lips. întreg).
 „ VIII. 1893. (lips. nr. 1—11, 13, 16, 18, 36 și 48).
 „ X. 1895. (lips. nr. 3).

„Gazeta Bucovinei“. Cernăuț.

- Anul I. 1891. (lips. nr. 1, 9, 13 și 69).
 „ II. 1892. (lips. nr. 6, 11, 17, 64, 69, 70, 73, 77, 80—83, 85, 87, 90, 92, 93, 97, 98, 101—103).
 „ III. 1893. (lips. nr. 1, 11, 13, 24, 27, 29, 31, 59, 65, 66, 69—71, 74 și 101).
 „ IV. 1894. (lips. nr. 7, 36, 37, 44, 49, 58, 64 și 93).
 „ V. 1895. (lips. nr. 2, 28, 56, 63—66, 81, 86, 89, 90, 98, 101 și 102).
 „ VI. 1896. (lips. nr. 37).

„Gazeta poporului“. Timișoara.

- Anul I. 1885. (lips. întreg).
 „ II. 1886. (lips. nr. 2, 6, 10—13, 15—17, 25, 26, 38, 40, 49 și 52).
 „ III. IV. și V. (lips. întregi).
 „ VI. 1890. (lips. nr. 34).
 „ VIII. 1892. (lips. nr. 6, 11, 19, 20, 22, 24, 34— sfârșit).

„Gazeta Transilvaniei“. Brașov.

- Anul I. 1838—X. 1847. (lips. din a. 1844 nr. 6, și d. a. 1845 nr. 53).
 „ XI. 1848. (lips. nr. 55 și 68 până la fine).
 „ XIII. 1850. (lips. nr. 40).
 „ XV. 1852. (lips. nr. 70 și 88).
 „ XVI. 1853. (lips. întreg).
 „ XVII. 1854. (lips. nr. 1—79 și 81).
 „ XIX. 1856. (lips. nr. 37, 41, 42, 49 și 86).
 „ XX. 1857. (lips. nr. 12, 19, 24, 31, 35, 37, 41, 45, 53 până la fine).
 „ XXI. 1858. (lips. nr. 2, 3 și 15).
 „ XXII. 1859. (lips. nr. 24).
 „ XXIII. 1860. (lips. nr. 15—19, 21, 23 și 24).
 „ XXIV. 1861. (lips. nr. 28).
 „ XXV. 1862. (lips. întreg).
 „ XXVI. 1863. (lips. nr. 93 și 94).
 „ XXVII. 1864. (lips. nr. 8 și 10).
 „ XXVIII. 1865. (lips. întreg).
 „ XXX. 1867. (lips. nr. 47).
 „ XXXI. 1868. (lips. nr. 92 și 99).
 „ XXXII. 1869. (lips. nr. 100 până la sfârșit).
 „ XXXVI. 1873. (lips. nr. 41 și 81).
 „ XXXVII. 1874. (lips. nr. 31 și 56).
 „ XXXVIII. 1875. (lips nr. 48 până la sfârșit).
 „ XXXIX. 1876. (lips. nr. 1—4, 24 și 99).
 „ XLI. 1878. (lips. nr. 4, 53 și 73).
 „ XLII. 1879. (lips. nr. 102).
 „ XLIII. 1880. (lips. nr. 94).
 „ XLIV. 1881. (lips. nr. 17, 59, 60 și 61).
 „ XLV. 1882. (lips nr. 12—16, 43, 93—95).
 „ XLVI. 1883. (lips. nr. 1—111 și 127).
 „ XLVII. 1884. (lips. nr. 238).
 „ XLVIII. 1885. (lips. nr. 151).
 „ XLIX. 1886. (lips. nr. 70 și 101).
 „ L. 1887. (lips. nr. 89, 180 și 231).
 „ LI. 1888. (lips. nr. 43).
 „ LVI. 1893. (lips. nr. 46, 66).
 „ LVIII. 1895. (lips. nr. 74, 78, 104 și 105).
 „ LIX. 1896. (l. nr. 50, 134, 144, 181, 198, 220, 233, 264, 276 și 285).

„Ghimpele“. Diar umoristic. București.

- Anul XI. 1870. (lips. nr. 1—13, 20, 26, 35, 39, 40, 42—45, 49—52).
 „ XII. 1871. (lips. nr. 3—9, 17, 18, 22, 26, 28, 33, 35, 42, 50).
 „ XIII. 1872. (lips. nr. 1, 8, 10, 12, 19, 24—52).

„Gura-Satului“. Arad—Gherla. Foae umoristică.

- Anul XI. 1871. (lips. nr. 1—3, 5—12, 16, 28, 29, 38, 48).
 „ XII. 1872. (lips. nr. 1—4, 6—8, 10—52).
 „ XV. 1875. (lips. nr. 34—39, 47).
 „ XVI. 1876. (lips. nr. 1).
 „ XVII. 1877. (lips. nr. 3, 4 și 15).
 „ XXI. 1881. (lips. nr. 6, 7, 13 până la sfârșit).

„Luminătorul“. Timișoara.

- Anul I. 1880. (lips. nr. 1—47, 50, 52, 54, 55, 58—61, 63, 65—72, 76, 83—104).
 „ II. 1881. (lips. nr. 2—29, 32, 34, 38, 41—43, 45, 46, 49—53, 56—80, 83—85, 91, 92, 95, 97—100, 104).
 „ III. 1882. (lips. nr. 8—18, 20, 22—30, 34—38, 42, 43, 48, 49, 51, 55, 58, 60, 62, 64—70, 72, 73, 75, 76, 78—83, 86, 97, 98).
 „ IV. 1883. (lips. nr. 1, 9, 11, 13, 16, 17, 23—26, 28—30, 34, 38—40, 43, 54, 55, 59, 63, 66, 68, 71, 76, 78, 80, 83, 86, 93, 96, 99, 100).
 „ V. 1884. (lips. nr. 2, 4, 5, 7, 9, 10, 12—14, 18—30, 35, 37, 39, 41, 42, 60—66, 85, 87, 88).
 „ VI. 1885. (lips. nr. 3, 4, 18, 22, 36, 130—140).
 „ VII. 1886. (lips. nr. 17, 18, 34—36, 39, 48, 71, 72, 82, 98, 99).
 „ VIII. 1887. (lips. nr. 3, 6, 17, 26, 40—42, 58, 60, 69, 72, 86 88 până la sfârșit).
 „ IX. 1888. (lips. nr. 15, 16, 19, 20, 24—29, 33, 45, 46, 52, 60, 88, 91 până la sfârșit).
 „ X. 1889. (lips. nr. 1, 5, 20—23, 25—27, 31, 33, 35, 39, 62, 71, 99 până la sfârșit).
 „ XI. 1890. (lips. nr. 42 și 43).
 „ XII. 1891. (lips. nr. 18, 35 și 84).
 „ XIII. 1892. (lips. nr. 15, 16, 20, 30, 36, 37, 54, 64, 65, 68—70, 73—75, 79, 80, 82, 84, 86, 90—92, 96 până în sfârșit).

„Ludimagister“. Reșița. 1886. (lips. nr. 2—9 și 12).

„Meseriașul român“. Brașov.

- Anul I. 1886. (lips. nr. 2, 7, 10, 14—19, 23 până la sfârșit).
 „ II. 1887. (lips. nr. 3—6, 8—10, 14 și 24).
 „ III. 1888. (lips. nr. 1, 8, 11, 12, 18 și 21).
 „ IV. 1889. (lips. nr. 14, 19, 23 până la sfârșit).

„Magazin-pedagogic“. Năsăud — Bistrița.

Din tom. I. (lips. nr. 11 și 12).

„ „ III. (lips. nr. 10 și 12).

„Observatorul“. Sibiiu.

Anul I. 1878. (lips. nr. 1, 2, 27, 46, 49, 62, 67—69).

„ II. 1879. (lips. nr. 101).

„ III. IV. și V. lips. întregi).

„ VI. 1883. (lips. nr. 1—76).

„ VIII. 1885. (lips. nr. 12—21, 34, 47 până la sfârșit).

„Romänische Revue“

Anul I. (lips. nr. 4—12).

„ II. (lips. nr. 12).

„Sionul românesc“. Viena.

Anul I. 1865. (lips. nr. 12).

„ II. 1866. (lips. nr. 4, 11, 12).

„ III. 1867. (lips. nr. 21—24).

„Ședătoarea“, redact. de Ios. Vulcan.

Anul I. (lips. nr. 1, 2 și 4).

„ III. (lips. nr. 7 și 10)

„ VI. (lips. nr. 15—19 și 21).

„Școala și familia“. Brașov.

Anul I. (lips. nr. 17 până la fine).

„ II. (lips. nr. 11, 13 și 22 până la fine).

„ III. (lips. nr. 1—3).

„Școala practică“. Năsăud, red. Vasilie Petri.

Din tom. III. lips. nr. 4.

„Școala română“. Sibiiu, Gherla, Năsăud, red. de I. Candrea și Vas. Petri.

Anul II. (lips. nr. 50).

„ III. (lips. nr. 11 și 12).

„Strigoii“. Foae umoristică. Pesta.

Anul I. 1862. (lips. nr. 1, 3, 7, 17—19, 22, 24 până la sfârșit).

„Telegraful român“. Sibiiu.

Anul I. — X. lips. întregi.

„ XII. 1864. (lips. nr. 31—33, 40, 51 și 62).

„ XIII. 1865. (lips. nr. 17—19, 24, 33, 50, 83, 91, 93—97,
101 până la sfârșit).„ XIV. 1866. (lips. nr. 1—11, 15, 31, 33, 44, 50, 60, 66, 67,
69, 72—75).

„ XV. 1867. (lips. nr. 27, 29, 44, 50, 55, 59, 89, 91).

„ XVI. 1868. (lips. nr. 1, 14, 78—83, 85—88, 91, 106).

„Telegraful român“.

- Anul XVII. 1869. (lips. nr. 3, 6, 19, 29, 33, 52, 74, 96).
 „ XVIII. 1870. (lips. nr. 12, 31, 39, 57, 63—66, 68, 80, 81).
 „ XIX. 1871. (lips. nr. 1, 17, 65, 66, 70, 72).
 „ XXI. 1873. (lips. nr. 102 până la sfârșit).
 „ XXII. 1874. (lips. nr. 100 până la sfârșit).
 „ XXIII. 1875. (lips. nr. 103 până la sfârșit).
 „ XXIV. 1876. (lips. nr. 100 până la sfârșit).
 „ XXV. 1877. (lips. nr. 1, 38—41, 46, 47, 54, 60 până la fine).
 „ XXVI. 1878. (lips. nr. 10 și 103).
 „ XXVII. 1879. (lips. nr. 37, 39, 121—124, 150).
 „ XXVIII. 1880. (lips. nr. 4, 10, 13, 86, 91—97, 146 și 147).
 „ XXIX. și XXX (lips. întregi).
 „ XXXI. 1883. (lips. nr. 91, 97, 98, 116, 117).
 „ XXXII. 1884. (lips. nr. 15, 17, 20, 22, 26, 58, 70, 97, 120).
 „ XXXIII. 1885. (lips. nr. 32, 35, 47, 48, 106, 118, 119, 136).
 „ XXXIV. 1886. (lips. nr. 5).
 „ XXXV. 1887. (lips. nr. 78, 84, 132).
 „ XXXVI. 1888. (lips. nr. 34, 43—47, 49—58, 66, 119).
 „ XXXVII. 1889. (lips. nr. 28, 46, 47, 70).
 „ XXXVIII. 1889. (lips. nr. 70, 78—81, 93, 103, 124).
 „ XXXIX. 1891. (lips. nr. 72, 73, 75, 76, 105, 107, 108, 110, 111).

„Timișana“. Timișoara.

- Anul I. 1885. (lips. nr. 14, 16, 17, 20, 26, 29, 33, 34 și 36).

„Tribuna“. Sibiiu.

- Anul I. — VI. (lips. întregi).
 „ VII. 1890. (lips. nr. 1—13, 67, 113, 201).
 „ VIII. 1891. (lips. nr. 36, 196, 218, 277, 282—284, 286).
 „ IX. — XII. lips. întregi).

Umoristul. Foae glumeață. Pesta.

- Anul II. 1864. (lips. nr. 8).
 „ III. 1865. (lips. nr. 4, 11, 16, 21, 34 până la sfârșit).

„Viitorul“. Budapesta.

- Anul I. 1884. (lips. nr. 1—29, 31—34, 36, 38, 41, 45, 59, 62, 75, 99, 108 până la sfârșit).

Binevoitorii, cari ne vor onora cu sprijinul lor întru completarea numitei colecțiuni, fie gratuit fie în preț de bani, vor binemerita de recunoștința noastră și a posterității.

Sibiiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane, ținută la 25 Martie 1897.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vice-președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretar II.

Nr. 184—1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută în Sibiiu la 13 Maiu 1897.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-preș. Asociațiunii.

Membri prezenți: Z. Boiu, Dr. A. Brote, P. Cosma, I. Crețu, Dr. C. Diaconovich, I. Papiu, I. V. Rusu, L. Simonescu, I. St. Șuluțiu și N. Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. V. Bologa.

77./177.

Comisiunea numită în ședința din 4 Februarie a. c. Nr. prot. 32. în persoanele dlor: Dr. A. Brote, P. Cosma, L. Simonescu, I. St. Șuluțiu, și O. Tilea pentru ca să prezente un proiect de concluderă relativ la modalitatea cum ar fi să se folosească pe viitor *intravilanul cumpărat* anul trecut în strada Morii Nr. 6, — prezintă prin secretarul I al Asociațiunii raportul seu cu data 13 Maiu a. c.

Pe baza raportului și propunerilor comisiunii se decide:

Comitetul central va înainta la proxima adunare generală propunerea, ca pe partea de cătră parc a intravilanului din Sibiiu, strada Morii Nr. 6, să se ridice o casă națională, care să cuprindă:

1. un muzeu istoric al Românilor din patrie, împreună cu colecțiuni archeologice și numismatice și cu o arhivă pentru păstrarea documentelor de interes pentru istoria română;

2. un muzeu etnografic, întocmit cu deosebită considerare la păstrarea motivelor naționale în port și industria română de casă și la dezvoltarea acestui ram al muncii naționale;

3. biblioteca Asociațiunii, provădută cu toate condițiunile de dezvoltare, ce se recer pentru o mare bibliotecă publică națională;

4. birourile Asociațiunii;

5. o sală mare, care să poată servi pentru prelegeri publice, concerte, reprezentațiuni dramatice și conveniri sociale;

6. localități corespunzătoare pentru trebuințele societăților române din Sibiiu.

Sumele necesare pentru acoperirea speselor acestei clădiri se vor acoperi:

a) din fondurile Asociațiunii, cari în sensul literelor fundamentale și al statutelor se pot investi în realități;

b) din venitul unei loterii de bani;

c) din colecte și din contribuiriile fundatorilor, precum și din alte donațiuni speciale.

Pentru elaborarea unui plan de clădire Asociațiunea va face apel public la arhitecții români și va publica pentru orientare un plan de situațiune și o schiță exactă a intravilanului.

78./158.

Direcțiunea școlii civile de fete înaintează procesul verbal al conferenței corpului didactic din 31 Martie a. c., în care s'au pertractat diferite curenții, cari nu cer nici o dispozițiune meritorie din partea comitetului, cu excepțiunea concludusului Nr. 63, prin care se constată, că arătarea dlui Ioan Deacu din Roșia de Secaș — prezentată în ședința comitetului din 4 Martie a. c. și transpusă la direcțiunea școlii civile de fete pentru cercetare și raportare, — este cu totul nebasată.

Procesul verbal se ia spre scire. Dl Ioan Deacu se însciuțează despre rezultatul cercetării făcute în urma scrisorii sale din 4 Februarie a. c.

79./162.

Direcțiunea școlii civile de fete înaintează procesul verbal al conferenței corpului didactic din 13 Aprilie a. c., în care a dat expresiune la protocol durerii sale din incidentul morții dlui Ioan Hannia; transpune totodată suma de fl. 14.—, cu care au contribuit membrii conferenței la fondul „George Barițiu“ în locul unei cununi de flori pe sicriul reposatului.

Procesul verbal se ia spre scire. Se confirmă primirea sumei de 14 fl., transpusă la cassă.

80./173.

Comisiunea numită în ședința din 15 Septembrie 1896 Nr. 418 în persoanele dlor I. St. Șuluțiu, Dr. A. Brote și Dr. A. Frâncu, pentru ca să presinte

propuneri cu privire la modul executării concludului adunării generale din 1896, Nr. prot. 12 pct VII, prin care s'a autorizat comitetul central a publica consecutiv *premier* pentru tractate populare din domeniul dreptului public, administrativ și privat al statului, — prezintă raportul seu cu data 12 Maiu a. c.

Pe baza propunerilor comisiunii se decide :

Considerând, că Asociațiunea în anul expirat a fost însărcinată cu suportarea unor spese extraordinare de tot grele, față cu venitele ei, prin diferitele reparaturi și adaptări la școala și edificiile sale, de astă dată nu poate publica *premier*, mai ales pentru că nu subversează nici o necesitate urgentă.

81./159.

Domnul *Samuil Berinde*, învățător în comuna Telciu, înaintează cu data 3 Aprile a. c. declarațiunea primăriei comunale din Telciu dto 20 Martie 1897 Nr. 473, prin care declară, că cedează pentru viitor foaia Asociațiunii „Transilvania“ în favorul bibliotecii școalei române confesionale gr. cat. din acăa comună, și cere a se dispune în sensul acelei declarațiuni.

Se încuviințează.

82./164.

Direcțiunea institutului de credit și economii „*Albina*“ ne aduce la cunoscință, cu data 17 Aprile a. c. Nr. 6980, că adunarea generală a acționarilor din anul curent a votat și de astădată din cuota de binefacere suma de fl. 1000.— pentru trebuințele școalei de fete a Asociațiunii, care sumă s'a și creditat în contul curent al școalei.

În legătură cu aceasta trimite 112 bucăți monete vechi de argint ca dar pentru colecțiunea numismatică a Asociațiunii.

Spre scire cu mulțămită; monetele se depun la oficiul de cassă al Asociațiunii.

83./166.

Dl *Vasile Martin*, învățător în Băgău, arată cu data 26 Aprile a. c., că fiul seu *Emanoil*, elev în cursul III. la școala de sculptură din Zlatna, are stipendiu dela stat, nu în bani însă, ci cuartir și vipt în internatul institutului numit, și cere să i-se lase în folosință fiului seu și mai de parte ajutorul dela Asociațiune de fl. 25.— la an.

Cererii nu se poate satisface; ajutorul de 25 fl. se declară vacant și se publică concurs pentru conferirea lui.

84./170.

„*Reuniunea* de cetire și cântări“ din comuna *Zagra* (comitatul Bistrița-Năsăud) cere cu data 2 Maiu a. c. a se dăruî pentru biblioteca sa ce se poate din publicațiunile Asociațiunii.

Cererea se încuviințează.

85./171.

Direcțiunea institutului de credit și economii „*Albina*“ din Sibiiu înaintează, cu data 11 Maiu a. c., concludul adunării generale a acționarilor „*Albinei*“ din 25 Martie a. c., prin care din incidentul aniversării a 25-a dela înființarea „*Albinei*“ s'a decis crearea unui fond pentru întemeierea unui *internat de băieți* în Sibiiu și s'au dăruit în acel scop 20,000 fl., ce se pun la dispoziția Asociațiunii transilvane pentru cazul dacă aceasta ar înființa internatul proiectat în decurs de 10 ani.

Se predă comisiei compuse din domnii: I. St. Șuluțiu, P. Cosma, L. Simonescu, Dr. A. Brote și O. Tilea, pentru studiarea chestiunii și prezentarea unui proiect de conclud.

86./172.

Domnul *Aron Densușan*, profesor de universitate în Iași, trimite cu data 12 Maiu a. c., prin librăria W. Krafft din Sibiiu, 14 exemplare din „*Istoria limbei și literaturii române*“ de D.Sa, ediția I., ca dar pentru bibliotecile despărțimintelor Asociațiunii.

Spre scire cu mulțămîță, avînd a se împărți ocașional pe la bibliotecile noastre populare.

87./174.

Cassarul Asociațiunii comunică, cu data 13 Maiu a. c., că a dat în chirie cuartirul din edificiul Asociațiunii începînd dela 1 Iunie a. c. pe lângă chirie anuală de fl. 450.—, prin urmare chiria pentru al doilea cuartir din aceeaș aripă a edificiului va fi a se urca cu fl. 50.— la an, în sensul concludului Nr. prot. 58 din a. c.

Raportează totodată, că la cuartirul închiriat cu fl. 450.— se reclamă neapărat unele reparaturi în preș de fl. 463.37, conform preliminarului prezentat de pricepător.

Raportul cassarului se ia spre scire, avînd a se aduce la cunoscînța celor interesați urcarea chiriei cu fl. 50.— la an pentru al doilea cuartir din aceeaș aripă a edificiului Asociațiunii.

Îndeplinirea reparaturilor recerute se aprobă, conform preliminarului prezentat.

88.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: I. St. Șuluțiu, I. V. Rusu,
și Dr. A. Brote.

Ședința se încheie.

D. u. s.

Dr. **Ilarion Pușcariu** m. p.
vice-președinte.

Dr. **Vasile Bologa** m. p.
secretar II.

S'a verificat. Sibiiu, 19 Maiu 1897.

I. St. Șuluțiu m. p.

Dr. A. Brote m. p.

I. V. Rusu m. p.

Nr. 243—1897.

PROCES VERBAL

din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 10 Iunie 1897 n.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-pres. Asociațiunii.

Membri prezenți: Z. Boiu, Dr. A. Brote, P. Cosma, Dr. C. Diaconovich, I. Papiu, I. V. Rusu, L. Simonescu, I. St. Șuluțiu, O. Tilea și N. Togan, bibliotecar.

Secretar: Dr. Vasile Bologa.

89/192.

Direcțiunea școlii civile de fete înaintează procesul verbal al conferențelor corpului didactic din 15 și 26 Maiu, în cari — conform dorinței inspectoratului reg. de școli — s'a satorit termenul examenelor dela finea anului școlar curent pe zilele din 25, 26, 28 și 29 Iunie a. c. anume:

Vineri în 25 Iunie n.

a) înainte de amezii:

dela 8—10 oare. Religiunea cu elevele din toate clasele civile.

„ 10—11 „ Limba franceză cu cursul III și IV.

b) după amezii:

dela 3—5 oare. Examenul *privat* cu elevele din cursul complementar.

Sâmbătă în 26 Iunie n.

a) înainte de amezii:

dela 9—12 oare. Clasa IV civilă din studiile: Limba română, Istoria patriei, Limba maghiară și Fisica.

b) după amiazi:

dela 3—5 $\frac{1}{2}$ oare. Clasa I civilă din studiile: Limba maghiară, Aritmetica și Limba germană.

Luni în 28 Iunie n.

a) înainte de amiazi:

dela 9—12 oare. Clasa III civilă din studiile: Limba maghiară, Aritmetica, Limba germană și Chimia.

b) după amiazi:

dela 3—5 $\frac{1}{2}$ oare. Clasa II civilă din studiile: Limba maghiară, Istoria universală, Istoria naturală și Limba română.

Marti în 29 Iunie n.

dela 9—11 oare muzica instrumentală și declamațiuni; încheierea solemnă a anului școlar și distribuirea atestatelor.

Se ia spre scire cu aprobare. Conducerea examenelor se încredințează domnilor delegați ai comitetului central pe lângă școala de fete.

90./204.

Comisiunea numită în persoanele dlor I. St. Șuluțiu, P. Cosma și L. Simonescu dto 8 Octombrie 1896, Nr. 462, pentru conducerea lucrărilor privitoare la *instalarea luminii electrice*, — raportează cu data 9 Iunie 1897, că a revădit și colaudat lucrările pentru instalarea luminii electrice în edificiile Asociațiunii, le-a asemănat cu planul instalării deja primit și constată, că societatea a corespuns pe deplin obligamentului, la care se angajase, prin urmare pretensiunea societății în sumă de 2541 fl. 40 cr. e licuidă.

Se constată totodată, că societatea a primit deja ca anticipațiune suma de 1400 fl., și propune: a se lua spre scire acest raport și a se asemna la cassa Asociațiunii restul pretensiunii societății cu 1141 fl. 40 cr. și în fine a se avisa oficiul de cassă ca să încasseze dela parti-dele chiriașe competența de amortisare a speselor de instalare.

Raportul comisiunii se ia spre scire, propunerea prezentată se primesce și se asemnează la cassă spre solvire restul pretensiunii cu 1141 fl. 40 cr., minus prețul unei lampe portative, procurate de chiriașul dl Petrașcu, pentru instalarea luminii electrice în edificiile Asociațiunii, având a se încassa competența recerută și dela chiriași.

91./183.

Domnul *Ioan Tămaș*, cancelist de bancă în Reghinul săsesc, trimite cu dată 13 Maiu a. c. 10 fl. taxă de membru al Asociațiunii și promite,

că în scurt timp va completa taxa până la suma de 100 fl. ca să fie primit membru fondator al Asociațiunii.

Se confirmă primirea sumei de 10 fl. la cassa centrală a Asociațiunii și se însărcinează biroul, a-ida informațiunile trebuincioase relativ la înscrierea de membru fondator al Asociațiunii; până atunci se dispune a i-se expeda foaia Asociațiunii.

92./189.

Comisiunea *archivei cetății Brașovului* trimite cu data 20 Maiu 1897 pentru biblioteca Asociațiunii primele trei tomuri din opul „*Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt*“ și cere în schimb publicațiunile Asociațiunii, ce au apărut până acuma și vor mai apare în viitor.

Spre scire cu mulțămită, însărcinându-se biroul a expeda ce se află disponibil din organul Asociațiunii dela înființarea sa precum și un exemplar din opul „*Familiile nobile române*“ de I. Cav. Pușcariu; cât pentru viitor se susține schimbul.

93./200.

Domni Alexandru Lemenyi, protopresbiter, Ioan Sonea, preot și Dr. Vasiliu Ramonczai, avocat în Gherla, comunică cu data 6 Iunie 1897, că în cercul preoțimeii și învățătorimeii noastre din jurul *Gherlei* se ventilează idea *reactivării aceluia despărțământ al Asociațiunii* și cer informațiune, dacă acel despărțământ mai sustă ori s'a anectat la alte despărțăminte și dacă comitetul central consimte cu reactivarea despărțământului. Cer totodată în acel scop un exemplar din statutele Asociațiunii și autorisare de a convoca o conferență a inteligenței române din numitul cerc pentru pregătirea lucrărilor relative la activarea despărțământului.

Comunicatul servește spre plăcută scire, cererii se satisface autorisându-se dnul Alexandru Lemenyi, protopresbiter în Gherla, a convoca proiectata conferență a inteligenței române din acel despărțământ, care constă din comunele cercului pretorial al Gherlei, pentru pregătirea lucrărilor necesare întru reactivarea aceluia despărțământ al Asociațiunii transilvane.

94./202.

Judecătoria regească din Tășnad comunică cu data 16 Aprile 1897, Nr. 660, că la pertractarea *lăsământului* fericitului *George Filep* din Tășnad,

prin care s'au testat și Asociațiunii 20,000 fl., nu s'a putut exopera împăciuirea între moștenitorii legitimi, prin urmare se îndrumă cu pretenșiunile lor pe calea legii, având a-și înainta eventuala acțiune în termen de 60 zile, la din contră remasul se va preda din oficiu la cei îndreptățiți în sensul testamentului.

Comunicatul judecătoriei regesci se ia spre scire, despre ce se încunoscintează și plenipotențiatul Asociațiunii, dl Andreiu Cosma, avocat în Șimleul Silvaniei.

95./206.

Oficiul de cassă al Asociațiunii prezintă cu data 9 Iunie a. c. propunerea: ca interesele după capitalele investite în instalarea luminii electrice în locuințele private din casa Asociațiunii să se statorească cu 6% pe an cu începere dela efectuarea lucrărilor, ca cuotă de amortisare.

Se primesce.

96./207.

Oficiul de cassă al Asociațiunii prezintă cu data 9 Iunie 1897 propunerea: să se urce chiria pentru quartirul din aripa dreaptă a edificiului Asociațiunii începând cu 1 Octobree a. c., după-ce și la celelalte quartire s'a urcat.

Pe baza propunerii oficiului de cassă se decide:

Chiria pentru quartirul din aripa dreaptă a edificiului Asociațiunii se urcă dela 450 fl. la suma de 500 fl. începând cu 1 Octobree 1897, având a se comunica concludusul partidei interesate spre a se declara până la 1 Iulie a. c.

97.

Verificarea acestui proces verbal

Se încredințează dlor: P. Cosma, Dr. C. Diaconovich, și L. Simonescu.

Ședința se încheie.

D. u. s.

Dr. **II. Pușcariu** m. p.,
vicepresident.

Dr. **V. Bologa** m. p.
secretar II.

S'a verificat. Sibiiu, 20 Iunie 1897.

P. Cosma m. p.

Dr. **C. Diaconovich** m. p.

L. Simonescu m. p.

Nr. 306/1897.

CONSPECTUL MEMBRILOR

cari și-au achitat taxele în cuartatul II, 1897.

Ioan Crețu, Sibiiu pro 1897	5.—
Vasile Boneu, Brad pro 1896	5.—
Basiliiu Cernea, Cincu mare pro 1896	5.—
Alexandru P. Lemenyi, Gherla pro 1897	5.—
Andreiu Medan, Șomcuta mare pro 1897	5.—
Simeon Marinceaș, Kasapataka pro 1897	5.—
I. G. Barițiu, Brașov pro 1897	5.—
Ioan Lințu, Caransebeș pro 1897	5.—
Ioan Tamaș, Reghin	10.—
Andreiu Vodă, Ormeniș pro 1897	5.—
Nicolau Manoiu, Bran pro 1896	5.—
Simeon Oros, Șimleu pro 1896/7	10.—
Dr. Aurel Oprea, Boeșa pro 1897	5.—
Dr. Alexiu Manguiea, Oravița a doua rată	25.—
Dr. Ion Nedeleu, Oravița a doua rată	25.—
Silvestru Moldovan, Sibiiu pro 1896	5.—
Romul Simu, Sibiiu pro 1896	5.—
Alexandru Precup, Șeuș pro 1896/7	10.—
Nicolau Solomon, Ludoș pro 1897	5.—
Ioan Boeriu pro 1897	5.—
Romul Orbean pro 1897	5.—
Vasile Vlassa pro 1897	5.—
Alexandru Vodă pro 1897	5.—
Suma	170.—

Sibiiu, 30 Iunie 1897.

Leontin Simonescu m. p.,
cassar.